

JOHANE

Johanem ka góàèa qàè tchōà ne,
Jeso Krestem ka

Téé-cookg'ai sa

Ncēes tcgāya sa Johanem ka góàèa, xгаа-xgaase-kg'aom Jesom kò ncàma hāa ba (21:20), Sebetem ka cóáse ba.

Ncēes tcgāya sa kò góàèa hāa, “nxāasega tu gha dtcòm, Jeso ba Krestem Nqarim dim Cóá Me e sa ka, a tu a gha dtcòmān ka Gam dim cg'òem koe kg'òèan úú ka” (20:31).

Johanem dis tcgāya sa ko Jesom ncēe Nqarim dim Kg'uim chōò tamase hāam ka kg'ui, Gaam ncēe kò khòè ba ii ba a ba a kò gatá cgoa x'āèa hāa ba (1:14). Are-aresa a, Jeso ba ko kái xu dàò xu cgoa kaikaguè sa (ncēe ko xùri zi x'ái zi bód: 1:1a, 1c, 14, 18, 29, 33, 34, 39, 42, 50b, 50c, 52).

Tc'āà di xòèan tcgāyas dia ko tāáka zi x'ái zi are-aresa zi Jesom, Kgoara-kg'aom Nqarim dim Cóám ncēe nqòòèa hāam di zi ka kg'ui. Xùriko zia ko gúú zi gazi x'ái zi are-aresa zi ko dùú sa nxàe sa nxàea tcg'òó.

7 zi x'ái zia ko nxàèè (2:1-12; 4:43-54; 5:1-18; 6:1-15; 6:16-21; 9:1-41; 11:1-44).

Johane ba ko cg'orò zi gúú zi ka góá, igabagam ko gazi gúú zi ka kaisase nxàe zi ma kúrúsea hāa sa. Ncēes tcgāyas di xòèa nea ko ntama ne kò ma c'ēe ne khòè ne Jesom koe dtcòm a ne a Gam di ne xùri-kg'ao ne kúrú sa nxàe. Ne kò c'ēe ne ncoe Me a ne a kò xguì dtcòmā ne.

Tcee xu 13-17 xu ko Jesom kò ko Gam di xu xгаа-xgaase-kg'ao xu cgoa cúuse tsééa xg'aes ka nxàe, ēem kò qgóòèam ntcùúm ka. Gataga xu ko gaxu tcee xu nxàe, ntam kò ma Jeso ba Gam di xu xгаа-xgaase-kg'ao xu nxāakamaga kg'ónò tòóa hāa sa, a ghùì-ghui tcáo xua hāa, xu Gam dis x'oo sa q'ana hāa.

Còo di xu tcee xu ko Jesom kò ko qgóòès ka hēé naka Gam di xgaùèan ka hēé naka x'ooan koe tēes ka hēé naka Gam di xu xгаа-xgaase-kg'ao xu koe x'ooan koe tēes qā q'oo koe hòðsean ka hēéthēé kg'ui.

Johane ba ko kaisase chōò tama kg'ōèan dis abas Krestem koe hānas ka góá. Gane ēe ko Krestem koe dtcòm nea gha chōò tamas kg'ōè sa úú, gaas ncēe ko tshoa-tshoase a ncēeska gaga hāna sa, Jn 1:12; 5:24; 17:3.

Johane ba kò ko ncēeska ta ko kg'ōèa ta q'oo koe tséekagu zi gúú zi tséekagu a ba a ko gam di zi x'ái zi kúrú: tshāan hēé, naka péréan hēé, naka x'ààn hēé, naka kòre-kg'aoan hēé, naka ghùuan hēé, naka Chōó-kg'oman hēé, naka gaan di cgùrian hēéthéé e.

Qaa-qaasa kg'uia ne:

- qōòda mááku tama kg'uia ne:
- x'áà ne – ntcùú sa
- kg'ōè sa – x'oo sa
- tc'amaka – nqāaka
- tseegu – tshúù-ntcōa
- “Tíí Ra a” di kg'uia ne:
- Kg'ōèan dir péré Ra a (6:35)
- Nqōóm dir x'áà Ra a (8:12)
- Qāèr ghùu-kòre-kg'ao Ra a (10:11)
- X'ooan koe tēe sa hēé naka kg'ōè sa hēéthéé Ra a (11:25)
- Dàò Ra, Tseegu Ra, Kg'ōè Ra a (14:6)
- Tseegu dir Kg'om Ra a (15:1)
- Nqarim dim Cóa ba, Khóèm dim Cóa ba
- dtcòm (1:11-13; 3:16; 20:30, 31)

Tcgāyas q'oo koe hāna zi:

- Téé-cookg'ai tcgāyas di sa (1:1-18)
- Johanem tcguù-tcguu-kg'ao ba; tc'āà di xu xгаа-xgaase-kg'ao xu Jesom di xu (1:19-51)
- Jeso ba ko khóè ne còokg'ai koe Gam di zi x'ái zi are-are sa zi kúrú, a ba a ko xгаа-xгаа (2–12)
- Jeso ba Gam di xu xгаа-xgaase-kg'ao xu xгаа-xгаа; Gam dim còrè ba (13–17)
- Jesom di xgàrasean hēé naka Gam dis x'oo sa hēé naka Gam di x'ooan koe tēean hēéthéé e (18–21)

Tcgāyas dis Téé-cookg'ai sa (1:1-18)

Kreste ba kg'ōèa hāam Kg'ui Me e

1 ¹Tshoa-tshoases koem kò Kg'ui ba hāna, Me kò Kg'ui ba Nqarim cgoa hāna, Me kò Kg'ui ba Nqari Me e. ²Nqarim cgoam kò tshoa-tshoases koe hāna. ³Wèés gúú sa kò Gam koe guu a kúrúè, i Gam oose

cúí gúù ga kúrùè tama, ãe kúrúsea a. ⁴Gam koe i kò kg'òèan hãa, i kò kg'òèan khòè ne di x'áà a. ⁵I ko x'áàn ntcúúan q'oo koe x'áà, i ntcúúan tàà a hãa tama.

⁶Nqarim ka kò tsééa tcg'òóèa hãam khòè ba kò hàna, cg'òèa ba kò Johane ii. ⁷X'áàn kam gha hàà nxàea tseegukagu kam kò hààraa, nxãasega ne gha wèè ne khòè ne gam koe guu a dtcòm ka. ⁸X'ámam tama me e kò ii, igabam kò hààraa, nxãasegam gha hàà x'áàn ka nxàea tseegukagu ka.

⁹Tseegu dim X'ámam, ncèe ko wèém khòè ba x'áà-x'aa ba kò nqóómkg'ai koe hàà. ¹⁰Nqóómkg'ai koem kò hãa, me kò nqóó ba Gam koe guu a kúrùè, igabam nqóó ba c'úù Mea. ¹¹Gam x'áé koem kò hàà, ne kò Gam x'áé di ne táá qàèse hààkagu Me. ¹²Igabam kò wèè ne ãe kò qàèse hààkagu Me ne, gane ncèe ko Gam di cg'òèan koe dtcòm ne, nxãa nem kò qarian máà, Nqarim di ne cóá ne ne gha ii ka. ¹³Ncèe ta ma q'ana hãa i ko ma cóán ábàè sa khama ne ma ábàè tama^a, cgàam ma ncàmà hãa khama tamase, kana khòèm ma ncàmà hãa khama tamase, igaba ne Nqarim koe guu a ábàèa.

¹⁴Me kò Kg'ui ba cgàa ba kúrú, a ba a gatá koe x'áè, cgómkuan hëé naka tseeguan hëéthhëé ka cg'òèa hãase. Ta kaia x'áàn Gam di bóda hãa, kaia x'áàn ncèe Xòòm koe guu a cúíse ábàèam Cóám di i.

¹⁵Johane ba kò Gam ka nxàea tseegukagu, a ba a q'au a máá: “Ncèe ba kò Gam ga Me e, ncèer kò máá: ‘Gaam ãe qááa te koe ko hàà ba téé-q'ooan ka nqáé tea, tíí qanega hàà tamas cookg'ai koem kò hàna khama,’ témé ba.” ¹⁶Gam di cg'òèa hãase hãan koe ta wèéa ta ga guu a chòò tama cgómkuan hòda. ¹⁷X'áè ba kò Moshem koe guu a tcg'òóèa hãa khama, i cgómkuan hëé naka tseeguan hëéthhëé Jeso Krestem koe guua. ¹⁸Cúí khòè ga Nqari ba qanega bóò tama. Igabagam cúíse ábàèam Cóám ncèe Nqari ii ba, a Xòòm dxùu koe ntcóóa-ntcòe ba, nxãa ba Nqari ba q'áakagu ta a hãa.

Johanem tcguù-tcguu-kg'ao ba; tc'áà di xu xgaaxgaase-kg'ao xu Jesom di xu (1:19-51)

Johanem tcguù-tcguu-kg'ao ba
(Mt 3:1-12; Mk 1:1-8; Lk 3:1-18)

¹⁹⁻²⁰Jerusalema di xu Juta xu kò peresiti xu hëé naka tempelem koe ko hùì xu khòè xu^b hëéthhëé Johanem koe tsééa úú, síí xu gha díím ii sa tèè

a 1:13 Ncèe ta ma q'ana i ko ma cóán ábàè sa khama ne ma ábàè tama - Gerika sa ko máá: “ncèe c'áòan koe guu a ábàè tama ne,” témé. **b 1:19** tempelem koe ko hùì xu khòè xu - Gerika sa ko máá: “Lefi díis qhàòs di xu khòè xu” témé.

me ka. Me kò Johane ba tseeguan nxàe, a táá xoase e, igabam tseeguan nxàe a máá: “Tíí ra Krester tama ra a,” témé.

²¹Xu tèè me a máá: “Kháé tsi gáé nxāaska díí tsia? Elija tsia?” témé. Me máá: “Gaar tama ra a,” témé.

Xu máá: “Kháé tsi gáé gaa tsi porofiti tsi tsia, *Nqarim kò nxàea tsi?*” témé. Me xo a máá: “Eè ēe,” témé.

²²Ka xu ko nxāaska tèè me a máá: “Kháé tsia nxāaska díí tsia? Bìrí xae e naka xae ēe tsééa óá xaea hāa ne koe xoan úú. Díí tsia, ta tsi ga méé?” témé. ²³Me máá: “Tíí ra tchàa-xgóós q'oo koe ko q'aur dòm ra a, a ko máá: ‘X'aigam *Nqarim* dim dàò ba tchàno-tchanoa máá Me,’ èem porofitim Isaiam ma mééa hāa khama,” témé ra.

²⁴(Xu kò ncēe xu khòè xu Farasai xu ka tsééa tsg'òòèa hāa.) ²⁵Ka xu ko tèè me a máá: “Ncēe Krete tsi tama tsi kò ii, a Elija tsi tama tsi ii, a tsi a gataga gaa tsi porofiti tsi *Nqarim kò nxàea tsi* tama tsi ii, ne tsia ko dùús domka nxāaska *khòè ne* tsguù-tsguua máá?” témé.

²⁶Me Johane ba xo xu a máá: “Tíí ra ko tshàan cgoa tsguù-tsguu, igaba xao gaxao ēe xg'aequa xao koe téé-tēe ba c'úua hāa. ²⁷Gaam ēe tíí qáá koe ko hàà ba, ncēe Gam di nxàò tçaiian kgoara gar tc'ào tama ba,” témé.

²⁸Ncēe zi gúù zia kò Betania koe kúrúse, Jorotane ka ncíí za, ncēe Johanem kòò tsguù-tsguu koe.

Jeso ba Nqarim dim Ghùu-coa Me e

²⁹Me Johane ba xùrikom cárn ka Jeso ba bóò Me ko hàà, me máá: “Ghùu-coam Nqarim di ba tu bóò, ncēe ko hàà nqóóm di chìbian xgàm a qòò cgoa ba! ³⁰Gaam ga Me e ncēer kòò Gam ka kg'ui a ko máá: ‘Qāáa te koem ko Khòè ba hàà, ncēe téé-q'ooan ka nqáé tea ba, tíí kò qanega hàà tamas cookg'ai koem kò hàna hāa khama,’ témé ba. ³¹Tíí igabar kò díím ii sa c'úua hāa. Igabar kòò tshàan cgoa tsguù-tsguu, nxāasegam gha Iseraele ne koe x'áíè ka,” tam méé.

³²Me kò Johane ba ncēes gúù sa nxàea tseegukagu a máá: “Tc'ēe bar kò bóò Me nqarikg'ai koe guu a tcíbís khama ii a ko xōa cgae Me, a ba a kò hàà Gam koe x'áè. ³³Tíí igabar kò díím ii sa c'úua hāa. Igabam kò ēe kò tséé tea hāa, hààr gha tshàan cgoa tsguù-tsguu ka ba, bìrí te a máá: ‘Eè tsi gha Tc'ēe ba bóò Me ko Gam koe xōa, a Gam koe hāa ba, nxāa ba Gaam Tcom-tcomsam Tc'ēem cgoa gha tsguù-tsguum ga Me e,’ témé. ³⁴Ra bóòà hāa, a ra a ko nxàea tseegukagu Nqarim dim Cóm ga Me e sa,” tam méé.

Tc'àà di xu xгаа-xgaase-kg'ao xu Jesom di xu

³⁵Xùrikom cárn kam kò Johane gaicara gam di tsara xгаа-xgaase-kg'ao tsara cgoa téé-tēe. ³⁶Eēm ko *Johane ba* Jeso ba bóò Me ko qòò kam kò máá: “Ghùu-coam Nqarim di ba bóò!” témé.

³⁷Eë tsara ko xгаа-xгааe-kg'ao tsara ncëe sa kóm, ka tsara kò Jeso ba xùri. ³⁸Me Jeso ba kàbise a ntcëe a bód tsara a, tsara ko xùri Me, Me tēe tsara a, a máá: “Dùu sa tsao ko qaa?” témé. Tsara xoa Me a máá: “Nda Tsi x'âèa, Rabiè?” témé. (Ncëem kg'ui ba ko 'Xгаа-xгаа-kg'ao Tseè' témé, kg'uuiam kò kàbiè ne). ³⁹Me birí tsara a, a máá: “Hàa naka tsoa bód,” témé. Ka tsara ko qòd cgoa Me a sí èem kò x'âèa hãa qgáian bód, a tsara a wèém cáim èe ba Gam cgoa dxãa. 4 di x'aè e kò ii dqòda di i.

⁴⁰Eë tsara khòe tsara ncëe kò Johane ba kóm a **Jeso ba** xùri tsara ka c'èe ba kò Anterea me e, Simonem Peterem ka qòese ba. ⁴¹Tc'ãã dis gúus Anteream kò kúrús kam kò káfkhoem Simone ba qaa, a birí me a máá: “Mesia ba tsam hòda,” témé (ncëem kg'ui ba ko 'Kreste ba' témé, kg'uuiam kò kàbiè ne). ⁴²Kam kò **Anterea ba qòesem** Simone ba Jesom koe óága, Me Jeso ba bód me a máá: “Simone tsi Johanem di tsi cóá tsi i, igaba tsi gha ncëeska Kefase ta ma tciè,” témé (ncëes cg'òè sa Petere si i **Gerika dis kg'uuis ka** a ko 'Nxõá sa' nxàe).

⁴³Xùrikom cáim kam kò Jeso ba Galilea koe qòd sa biríse. A ba a kò Filipim cgoa xg'ae, a birí me a máá: “Xùri Te,” témé. ⁴⁴Filipi ba kò Betesaida koe guua, Anterea ba hëe naka Petere ba hëéthëe tsara guua hãam x'áé ba. ⁴⁵Filipi ba ko Nataniele ba sao-xg'ae a birí a máá: “Gaam Khòem èe xu kò ko Moshe ba hëe naka porofiti xu hëéthëe Gam ka góáa hãa ba tsam hòda hãa! Jesom Nasareta di ba, Josefam ka Cóáse ba,” témé.

⁴⁶Me Nataniele ba tēe me a máá: “Nasareta koe i ga qàè gúuan guu a tcg'oa?” témé, kam kò Filipi xoa me a máá: “Hàa naka tsam sí tsi bód,” témé.

⁴⁷Eëm ko Jeso ba Nataniele ba bód me ko hàà kam kò gam ka nxàe a máá: “Iseraelem tc'áró-tc'aro ga a ncëe e, cúí tshúù-ntcòa ga úú tama ba,” témé.

⁴⁸Me Nataniele ba birí Me a máá: “Nta Tsi ma q'ãa tea hãa?” témé. Me Jeso ba xoa me a máá: “Qanega tsi kò faia dis hiis dóm q'oo koe ntcóóa-ntcòe, me Filipi tcii tsi tamas cookg'ai koer kò bód tsi,” témé. ⁴⁹Me Nataniele xoa a máá: “Rabiè, Tsáá Tsi Nqarim di Tsi Cóá Tsi i, Tsáá Tsi X'aiga Tsi i Iseraele di Tsi,” témé.

⁵⁰Me Jeso ba xoa me a máá: “Ncãar birí tsi a máá: 'Faia dis hiis dóm q'oo koe tsi ntcóóa-ntcòe koer hòd tsia,' témé domka tsi ko dtcòm, igabaga tsi gha ncëe zi gúu zi nqáéa hãa zi bód,” témé. ⁵¹A ba a máá: “Tseegukar ko tseeguan birí xao o, a ko máá: Nqarikg'ai xao gha bód i xgobekg'amse hãa, i ko Nqarim di moengelean Khòem dim Cóám koe q'ábà xõa,” témé.

Jeso ba ko khòe ne còokg'ai koe Gam di zi x'ái zi are-are sa zi kúrú, a ba a ko xгаа-xгаа (2–12)

Jeso ba ko séèkuan dis kòes koe tshàan kàbi i góéan kúrú

2 ¹Nqoana dim cáim kas kò séèkuan dis kòe sa Kana **dim x'ám** koe kúrúse, ncëe kò Galilea koe hàna ba. Si kò Jesom ka xòd sa gaa koe

hàna. ²Me kò Jeso ba hēé naka Gam di xu xгаа-xгааse-kg'ao xu hēéthēé gaas kōès sèékuan di sa tciaa máàèa. ³Eē i ko gōéan tcào kas kò Jesom ka xōd sa bìrí Me a máá: “Gōéan ne úú tama,” témé.

⁴Me Jeso ba bìrí si a máá: “Khòè seè, kháé mèér dùú sa kúrí? Tirim x'aè ba qanega hàà ta ga hãa ka,” témé.

⁵Si Jesom ka xōd sa tséé-kg'ao xu bìrí a máá: “Eēm ko bìrí xao os gúús wèé sa méé xao kúrí,” témé.

⁶Gaa koe xu kò nxōán cgoa kúríèa xu káná xu 6 xu tshàan di xu téé-tēé, a xu a kò gaa koe tòdèa hãa Juta ne dis cau si i kò ii khama, xg'aàse di tshàan tòda máàse sa. Me kò wèém káná ba 100 litara khama noo tshàan úúa. ⁷Me Jeso ba bìrí xu a máá: “Káná xu tshàan cgoa cg'oèè-cg'oe,” témé. Xu cg'oèè-cg'oe xu, xu cg'oèè a síí kg'ámá xu koe téé. ⁸Me bìrí xu a máá: “Ncēeska xao xōbe naka xaoa kōès dim tc'àà-cookg'aim koe úú,” témé. Xu xōbe e a xu a síí máà me e. ⁹Eēm ko kōès dim tc'àà-cookg'ai ba tshàan ncēe gōéan koe kabièa xám, ncēm kò nda i guua hãa sa c'úúa a, (igaba xu kò tséé-kg'ao xu ncēe kò tshàan xàia hãa xu q'ana hãa nda i guua sa), kam kò sèé-kg'ao ba tcii, ¹⁰a bìrí me a máá: “Wèé ne khòè ne ko kuri kare gōéan kg'aia tcg'òd a khòè ne máà. Eē ne ko khòè ne kg'áà xg'ara, ne i ko nxāaska nxāwa ēe kare taman tcg'òdè. Igaba tsi tsáá kare gōéan ncēm x'aè ba tòda máána hãa,” témé.

¹¹Ncēe sa kò kg'aikas x'áís ga si i, Jesom ko Kana *dim x'adém* koe kúrí sa, ncēe Galilea di ba. Gam di x'áà nem kò x'áí, xu kò Gam di xu xгаа-xгааse-kg'ao xu Gam koe dtcòm.

¹²Ncēe zi gúú zi qāá q'oo koem kò *Jeso ba* Kaperenaume koe síí, Gabá hēé naka xōd sa hēé, naka qōese ga xu hēé, naka Gam di xu xгаа-xгааse-kg'ao xu hēéthēé e, ne kò gaa koe cg'orò cáman hãa.

Jeso ba ko tempele ba q'ano-q'ano
(Mt 21:12-13; Mk 11:15-17; Lk 19:45-46)

¹³Si kò Paseka dis kōès Juta ne di sa cúú si i, Me kò Jeso ba Jerusalema koe qōd. ¹⁴Eēm ko tempelem koe tcāà kam kò khòè ne bōd ne ko ghòèan hēé, naka ghùuan hēé naka tcíbían hēéthēé x'ámágu, ne c'ēe ne tafolean koe ntcōóa-ntcōe a ko tǎá nqóó di marian xg'ámá q'aa. ¹⁵Me kò dqùian cgoa tsám ba kúrí, a ba a wèéa ne ga tempelem koe xhàiaagu, ghùuan ga hēé naka ghòèan ga hēéthēé cgoa, a ba a ghànèa qáú marian ko xg'ámá q'aa ne di ntcōó-q'ooa ne, a ba a gane di qano marian tsai-tsai q'aa. ¹⁶A ba a ēe kò tcíbían x'ámágu ne bìrí a máá: “Eē zi gúú zi tu ncēe koe tcg'òd. Abom dim nquu ba tu tǎá x'ámágu-nquu ba kúrí guu!” témé. ¹⁷Ka xu ko Gam di xu xгаа-xгааse-kg'ao xu tc'ēe-tc'ēese ēe ko góàea hãa sa, ncēe kò máá: “Tsarim nquum di ncóóa ne ko cg'òo te,” témé sa.

¹⁸Xu kò Juta xu xōa Me a máá: “Ndakas x'áí sa Tsi gha x'áí ta a, ncēe zi gúú zi di qarian Tsi úúa hãa di sa?” témé.

¹⁹Me Jeso ba x̄ōa xu a máá: “Nc̄em tempele ba tu k̄ob̄è, nakar nqoana cáman q'oo koe tshàoa ghùì me,” témé.

²⁰Ka xu kò Juta xu máá: “Tempelem nc̄ee kò 46 kurian sèè a tshàoè ba Tsi gha Tsáá nqoana cáman q'oo koe ghùì dèè?” témé. ²¹Igabam kòo Jeso ba tc'áróba ba dim tempele ba nxàè. ²²Eēm ko x'ooan koe ghùìèa xg'ara ka xu kò Gam di xu xgaa-xgaase-kg'ao xu ēem xg'ao méèa hãa sa tc'ēe-tc'ēese. A xu a **Nqarim di zi** Tcgāya zi hēé naka Jesom kò kg'uaia hãa kg'uiian hēéthēé d̄tcòm̄.

Jeso ba khòem ko qaa sa q'ana hãa

²³Eēm ko Jeso ba Jerusalema koe hàna, Paseka dis k̄òs̄ dim x'aem ka, ka ne kò kái ne khòè ne x'ái zi ēem kò kúrú zi bódò, a ne a Gam dim cg'òem koe d̄tcòm̄. ²⁴Igabam ko Jeso ba táá tcom ne, wèè ne khòè nem q'ana hãa khama. ²⁵Gataga i kò Gam koe qaase tama, c'ēem khòem gha c'ēe khòèan ka nxàea tseegukagu sa. Gabá kò Gam ka q'ana hãa khòem koe hàna sa khama.

Jeso ba ko Nikodemase ba xgaa-xgaa

3 ¹Me kò c'ēm khòem Farasai xu dim Nikodemase ta ko ma tciìè ba hàna, Juta ne dim tc'āà-cookg'ai ba. ²Jesom koem kò n̄tcúú ka hàà, a hàà bìrì Me a máá: “Rabiè, Nqarim koe guua Tsi xgaa-xgaa-kg'ao Tsi i sa ta q'ana hãa; cúí khòè ga Tsáá ko kúrú zi x'ái zi kúrúa hãa tite, Nqarim kò gaan cgoa hãa tama ne khama,” témé.

³Me Jeso ba x̄ōa me a máá: “Tseegukar ko tseeguan bìrì tsi, a ko máá: Khòem kò k̄abase ábàè tama nem cuiskaga Nqarim di x'aian bóda hãa tite,” témé.

⁴Me Nikodemase ba bìrì Me a máá: “Khòè ba ga kháé ntama ma ḡaeseam hãa koe ábàè? Xòds di nc̄aan koe ba ko kháé gaicara tc̄aa, a nxāwa ábàè?” témé.

⁵Me Jeso ba x̄ōa me a máá: “Tseegukar ko tseeguan bìrì tsi, a ko máá: Khòem kò tshàan hēé naka Tc'ēe ba hēéthēé ka ábàè tama, nem cuiskaga Nqarim di x'aian koe tcana hãa tite. ⁶Eē cḡaam ka ábàèa sa cḡaa si i, si ēe Tc'ēem ka ábàèa sa Tc'ēe si i. ⁷Táá méé tsi bìrì tsir kòo a ko máá: ‘K̄abase méé tu ábàè,’ témé ne are guu. ⁸Tc'āá ba ko gam ko tc'ēe xòè za tc'āá, tsi ko gam di ts'oo-q'ooan kóm̄, igaba tsi cuiskaga ēem guua hãa kana ēem ko q̄òd̄ qḡaian q'āa tite. Me wèém khòem ēe Tc'ēem ka ábàè ba gatà ii,” témé.

⁹Me Nikodemase ba x̄ōa Me a máá: “Ntama zi gha ma nc̄ee zi gúù zi kúrúse?” témé.

¹⁰Me Jeso ba x̄ōa me a máá: “Tsáá tsia Iseraele di tsi xgaa-xgaa-kg'ao tsi i, igaba tsia nc̄ee zi gúù zi ka q'āa tama? ¹¹Tseegukar ko tseeguan bìrì tsi, a ko máá: Sita q'ana hãa zi gúù zi ka ta ko kg'ui, a ta a ko ēe ta bóda hãa

zi ka nxàea tseegukagu, igaba tu gatu ãe ta ko gaas ka nxàea tseegukagu sa dtcòm tama. ¹²Nqóòm di zi gúú zi kar ko kg'ui cgoa tu u igaba tu dtcòm tama, ka tua gha ntama ma dtcòm, ncèè nqarikg'ai di zi gúú zi kar kòo kg'ui cgoa tu u ne? ¹³Cúí khòè ga qanega nqarikg'ai koe qadò ta ga hãa, ãe nqarikg'ai koe guu a xoana hãam oose, Khòèm dim Cóa ba, ncèe nqarikg'ai koe hãa ba.

¹⁴“Èèm kò ma Moshe tchàa-xgóós koe cg'ao ba ma ghùì khamaga ma méém Khòèm dim Cóa ba ma ghùìè, ¹⁵nakam gha nxãasega wèém **khòèm** ãe ko Gam koe dtcòm ba chòd tamas kg'òè sa úú. ¹⁶Nqari ba nqóo ba ncèeta noose ncàma hãa domkam kò Gam dim Cóám cúise ábàèa hãa ba tcg'òóa hãa khama, nxãasegam gha díím wèém ãe ko Gam koe dtcòm ba táá kaàkaguè, igabam gha chòd tamas kg'òè sa úú ka. ¹⁷Nqari ba kò Gam dim Cóám gha hàà nqóo ba xgàra ka tsééa óá Me tama, igabam kò hààm gha nqóo ba kgoara ka tsééa óá Mea hãa. ¹⁸Eè ko Gam koe dtcòm ba xgàràè tite, igaba gaam ãe Gam koe dtcòm tama ba nxãakamaga xgàràèa hãa, Nqarim dim Cóám, ncèe cúise ábàèa hãam koem kò táá dtcòm khama. ¹⁹Ncèea xgàrakus **ko ma tséé** ga a: X'áà ba kò nqóómkg'ai koe hààraa, igabaga i kò khòèan ntcùúan ncàma hãa x'áàn ka, gaan di zi tséé zia kò cg'ãè zi i domka. ²⁰Wèém khòèm ãe ko cg'ãèan kúrú ba x'áàn hòrea, a x'áàn koe hàà tite khama, nxãasega i gha gam di **cg'ãè** tsééan táá x'áíse ka. ²¹Igaba díím wèém ãe ko tseeguan kúrú ba ko x'áàn koe hàà, nxãasega i gha gam di tsééan qàèse bóòse ka, Nqarim ko ma tc'èe khamam ma kúrú hãa sa,” tam méé.

Jeso ba hëé naka Johanem tcguù-tcguu-kg'ao ba hëéthéé e

²²Ncèe zi gúú zi qãá q'oo koe xu kò Jeso ba hëé naka Gam di xu xgaa-xgaase-kg'ao xu hëéthéé xu Jutea dim nqóóm koe qòd. Gaa koem kò síí gaxu cgoa ão, a ba a **khòè ne** tcguù-tcguu. ²³Me kò thée Johane ba Ainone koe **khòè ne** tcguù-tcguu, ncèe kò Salime dim x'áém ka cúuse hãam x'áé ba, gaa koe i kò tshàan kái i khama, ne kòo khòè ne gaa koe qòda tcguù-tcguuè. ²⁴Johane ba kò qanega qáé-nquus koe tcààè ta ga hãa khama.

²⁵Xu kò Johanem di xu xgaa-xgaase-kg'ao xu c'èem Jutam cgoa q'ano-q'anosean dis ntcoeku sa ghùì. ²⁶Ka xu kò Johanem koe síí, a birí me a máá: “Xgaa-xgaa-kg'ao tseè, ãe kò tsáá cgoa Jorotane ka ncíí za hànám Khòè ba, ãe tsi kò Gam ka nxàea tseegukagua hãa ba ko ncèeska **khòè ne** tcguù-tcguu, i ko wèè khòèan Gam koe síí,” témé.

²⁷Me Johane ba xòx xu a máá: “Khòè ba cuiskaga cúí gúú ga q'òda hãa tite, nqarikg'ai koem kò guu naka máàè e tama ne. ²⁸Gaxao igaba xao ga tíí ka nxàea tseegukagu ãer kòo máá: ‘Tíí ra Krester tama ra a, igaba ra Gam ko hààs cookg'ai koe tsééa tcg'òòèa hãa,’ témé ka. ²⁹Eè sèè-kg'aos cgoa hàna ba sèè-kg'ao me e, me sèè-kg'aom dim tcáràm ãe téé

a ko komsana me ba ko kaisase séè-kg'aom dim dòm ba qǎè-tcaoa máá. Gaa domka i ncēeska tiri qǎè-tcaoan cg'oèa hǎa. ³⁰Gam di cgáéan méé i kaisase càùse, naka i tiri cg'áré-cg'árésean kaisase nqǎaka síí,” tam méé.

³¹Eē tc'amaka guua ba wèè ne ka tc'amaka hàna. Eē nqǒómkg'ai koe guua ba nqǒómkg'ai di me e a ko nqǒómkg'ai di zi gúú zi ka kg'ui. Eē nqarikg'ai koe guua hǎa ba wèè ne tc'amkg'ai koe hàna. ³²Eēm bóda hǎa, a kómá hǎa gúúa nem ko nxàea tseegukagu, igaba i cúí khòè ga Gam ko nxàea tseegukagu sa dtcòm tama. ³³Khòèm ēe ko Gam ko nxàea tseegukagu sa dtcòm ba ko Nqari ba tseegu di Me e sa nxàea tcg'dò. ³⁴Eēm Nqari ba tsééa tcg'dòda hǎa ba ko Nqarim di kg'uian kg'ui khama, tc'ǎd-tc'ǎo sa nqáéa hǎasem ko Nqari ba Tc'ēe ba máá **Me** khama. ³⁵Xòò ba Gam dim Cóa ba ncàma hǎa, a wèè zi gúú zi Gam tshàù q'oo koe tcana hǎa. ³⁶Dím wèém ēe ko Cóm koe dtcòm ba chòd tamas kg'òè sa úúá hǎa, igaba ēe ko Cóa ba xguì ba cuiskaga kg'òèan hòd tite, i gha Nqarim di xgòan gaam koe hǎa.

Jeso ba ko Samaria dis khòès cgoa kg'ui

4 ¹⁻³Jeso ba kò kái xгаа-xgaase-kg'aosan kúú, a ba a Johane ba nqáéa hǎase kái ne khòè ne tcguù-tcguu. Xu kò Farasai xu ncēe sa kóm. (Igabam ko Jeso ba tcguù-tcguu tama, xu kò Gam di xu xгаа-xgaase-kg'ao xu ko tcguù-tcguu.) Eēm ko Jeso ba ēe kò nxàèè sa kóm, kam kò Jutea koe guu a ba a gaicara Galilea koe kabise kg'oana.

⁴Samaria dim nqǒóm koe méém tcana tcg'oas gúú si i kò ii. ⁵Me Samaria koe hànam x'áé-coam Sikare ta ko ma tcièm koe síí tcàà, c'ēm xháràm Jakobem kò cóásem Josefa ba máà hǎam koe. ⁶Me kò Jakobem dim tsàù ba gaa koe hǎa. Me kò Jeso ba qáds qòds koem guua hǎa khama xhòea hǎa, khamam kò gaam tsàùm qàe koe síí ntcóóa-ntcòe, koaba nqáè e kò ii.

⁷Si ko Samaria dis khòè sa gaa koe hàà, tshàa nes gha hàà xài ka, Me Jeso ba bìrí si a máá: “Tshàan au Ter kg'áà,” témé. ⁸(Xu kò Gam di xu xгаа-xgaase-kg'ao xu x'ám koe tcana hǎa, síí xu gha tc'óoan x'ámá ka.) ⁹Si Samaria dis khòè sa bìrí Me a máá: “Tsáá Tsi Juta Tsi i, ra tíí Samaria dir khòè ra a. Ka Tsia ga nxāaska ntama ma tshàan dtcàrà te?” témé. Juta ne hēè naka Samaria ne hēéthēéa ko xg'ae qgáia káà a khama.

¹⁰Me Jeso ba xǒa si a máá: “Nqarim dis máàku sa si kò q'ana hǎa ne, a Dím ko dtcàrà si sa q'ana hǎa, ne si ga ko sáá dtcàrà Mea hǎa, Me ga kò kg'òèan di tshàan máà sia hǎa,” témé. ¹¹Si khòè sa bìrí Me a máá: “X'aigàè, xài cgoa Tsi ga gàba Tsi úú tama, me tsàù ba nqúú q'ane me e. Ka Tsia ko nxāaska gaa kg'òèan di tshàan nda hòd? ¹²A Tsáá Tsia gatá ka xòòm Jakobem ka kaia hǎa, ncēe kò tsàù ba máà ta ba, i kò gabá hēè, naka gam ka cóáse ga xu hēè, naka gam di kg'oo-coan hēéthēè gam koe kg'áà ba?” témé.

¹³Me Jeso ba x̄o si a máá: “Wèém khòèm nc̄e tshàan ko kg'áà ba gha gaicara cáám. ¹⁴Igaba díim wèém ēe gha tshàan ēer gha máà me kg'áà ba gaicara ch̄ò tamase cáma h̄a tite. Igaba wèém ēer gha ko nc̄e tshàan máàm koe i gha ch̄ò tamase kg'òès di tshàan di tsgòrèan kúrúse,” tam méé. ¹⁵Si khòè sa bìrì Me a máá: “X'aigaè, nc̄e tshàan máà te, nakar gha nx̄asega táá gaicara cáám guu, naka ra nx̄asega nc̄e koe hàà x̄àian ka táá nc̄eta noom dàò ba q̄ò guu,” témé.

¹⁶Me Jeso ba bìrì si a máá: “Q̄ò naka sia sí sarim khòè ba tcii na kabise na hàà,” témé. ¹⁷Si khòè sa x̄o Me a máá: “Khòè bar úú tama,” témé.

Me Jeso ba bìrì si a máá: “Tseegu si ko, ēe si ko máá, khòè ba si úú tama, témé ka. ¹⁸5 xu khòè xu si kò úúa h̄a, igaba si nc̄eska úúam khòè ba sarim tama me e. Eē si ko nx̄aè gúùa nea tseegu u,” témé. ¹⁹Si khòè sa bìrì Me a máá: “X'aigaè, Tsáá Tsia porofiti Tsi i sar ko bóò. ²⁰Gatá ka x̄ò ga xua kò nc̄em x̄àbim koe còrè, igaba tu ko gatu máá, Jerusalema ba gaam qḡaim gaa koe méé ta còrèm ga me e, témé,” tas méé.

²¹Me Jeso ba bìrì si a máá: “Khòè seè, dtcòm ēer ko méés gúù sa: X'aè ba ko hàà nc̄em x̄àbim koe kana Jerusalema koe ga igaba tu Abo ba còrèa h̄a tite ba ke. ²²Gatu Samaria tua kò c'úua tu h̄a gúùan còrè, ta ko sita **Juta ta** q'ana ta h̄a sa còrè, kgoarasea nea Juta ne koe guua h̄a khama. ²³Igabam ko x'aè ba hàà, a nx̄aakamaga hààraa, nc̄e tseeguan di dqòm-kg'aoan gha Tc'ēem koe h̄é naka tseeguan koe h̄éthh̄é Abo ba dqòm ba. Abo ba ko gatá ii ne dqòm-kg'ao ne qaa khama. ²⁴Nqari ba Tc'ēe Me e, ke méé ne Gam di ne dqòm-kg'ao ne Tc'ēe ba h̄é naka tseeguan koe h̄éthh̄é dqòm Me,” tam méé. ²⁵Si khòè sa bìrì Me a máá: “Mesiam Krete ta ko ma tciiè ba ko hàà sar q'ana h̄a. Eēm ko hàà nem gha hàà wèè zi gúù zi ka bìrì ta a,” témé.

²⁶Me Jeso ba x̄o si a máá: “Tíí nc̄e ko sáá cgoa kg'ui Ra gar ga Ra a,” témé.

²⁷Xu gaa x'aè kaga Gam di xu xgaaxgaase-kg'ao xu kabise. Eē xu ko hàà ka xu kò sao-xg'ae Me Me h̄a a ko khòès cgoa kg'ui xu are. Igaba i ko táá cúia xu ga tèè a máá: “Dùú sa Tsi ko qaa?” kana “Dùús domka Tsia ko gas cgoa kg'ui?” témé.

²⁸Kas ko gas dim ḡabam x̄ai cgoa di ba guu, a sa a x'áé-dxoom koe kabise a sí khòè ne bìrì a máá: ²⁹“Hàà naka sí wèè zi gúù zi ēer kúrúa h̄a zi ka bìrì tea h̄am Khòè ba bóò. A Gaam Krestem ga ba ga ii?” témé. ³⁰Ne x'áé-dxoom koe guu a ne a Gam koe sí.

³¹Xu gaa x'aè kaga Gam di xu xgaaxgaase-kg'ao xu Gam cgoa kg'ui a máá: “Xgaaxgaaxgaase-kg'aoè, tc'óó,” témé. ³²Me bìrì xu a máá: “Tc'óó Ra gha tc'óoa ner Tíí úúa h̄a, gaxao ka c'úùèa h̄a a,” témé. ³³Xu xgaaxgaase-kg'ao xu xóé a bìrìku a máá: “Nc̄a i gáé c'ēe khòèan tc'óoan óága máá Me?” témé.

³⁴ Me Jeso ba bìrì xu a máá: “Tiri tc'òoa nea Gaam ãe tséé Tea hãam ko tc'ãe sa kúrú si i, naka Gam dis tséé sa xg'ara-xg'ara sa hēéthēé e. ³⁵ Ncēeta tu gáé gatú mée tama: ‘4 nxoea nea qàua hãa, me ko nxãwa x'aèm tc'òoan mée i khòàè di ba hàà,’ témé tama? Bòd, bìrì xao or ko, ghùì-kg'ai xao naka bóòd xhàrà ma x'ãéa hãa, a i a khòàè i gha sa tééa máána hãa. ³⁶ Eë ko tc'òoan khòá ba ko surutaè, a ba a ko chòd tamas kg'òès di tc'áròan sáà-xg'ae, tsara gha nxãasega ãe ko xhàrà ba hēé naka ãe kò khòá ba hēéthēé tsara xg'ae a qãè-tcao. ³⁷ Ncēem kg'ui ba tseegu me e khama, ncēe ko máá: ‘C'ãe ba ko xhàrà, me ko c'ãe ba khòá!’ témé ba. ³⁸ Tséé xaoa Ra hãa, sí xao gha ãe xao tséé tama koe khòá ka. C'ãe nea gaa koe tsééa hãa, xao ko gaxao gane di tsééan koe tcuù,” tam mée.

³⁹ Ne kò kái ne Samaria ne ãem x'áé-dxoom di ne Gam koe dtcòm, kg'uim khòès kò nxàea tseegukagua hãam domka, ncēe kòo máá: “Wèè zi gúù zi ãer kúrú hãa zi kam bìrì tea hãa,” témé ba. ⁴⁰ Eë ne ko Samaria ne Gam koe hàà, ka ne kò dtcàrà Me gane cgoam gha hãa sa, Me cáím cáíman hãa cgoa ne.

⁴¹ Ne kò Gam di kg'uiian domka kaisase kái ne dtcòm. ⁴² A ne a khòè sa bìrì a máá: “Ncēeska ta ãe si nxàea hãa gúúan domka cúí dtcòm tama, igaba ta ncãa kómá mááse Me, a ta a ncēem khòè ba nqòóm dim Kgoara-kg'ao Me e sa ncēeska q'ana hãa,” ta ne mée.

⁴³ Eë tsara cáím tsara qáá q'oo koem kò gaa koe tcg'oa a Galilea koe qòd. ⁴⁴ (Jeso ba kò Gam ka nxàea tseegukagua hãa, porofiti ba gam dim x'áém koe dtcòm mée tamam khòè me e sa khama.) ⁴⁵ Eëm ko Galilea koe tcãà, ka ne kò Galilea di ne khòè ne qãèse hààkagu Me. Wèè zi gúù zi ãem kò Jerusalema koe kòès dim cáím ka kúrú hãa zi ne kò bóòa hãa khama, gane igaba ne ko gaas kòès koe hààraa khama.

Jeso ba ko x'aiga-coam dim cóá ba qãèkagu

⁴⁶ Gaiam kò Kana **dim x'áém** koe sí Galilea di i, ncēe gaa koem kò tshàan kúrú i gòé ii koe. Me kò Kaperenaume koe c'ãem tc'ãà-cookg'ai ba hãa, ncēe gam dim cóám kòo tsàa ba. ⁴⁷ Eëm ko Jeso ba Jutea koe guu a Galilea koe hààraa hãa sa kóm, kam kò Gam koe sí a dtcàrà Me, hààm gha gam dim cóá ba kg'òèkagu ka, ncēe ko x'oos qàe koe hãa ba.

⁴⁸ Me Jeso ba bìrì me a máá: “X'ái zi hēé naka are-aresa zi gúù zi hēéthēé tu kò bóòd tama ne tu cuisaga dtcòm tite,” témé. ⁴⁹ Me x'aiga-coa ba bìrì Me a máá: “X'aigaè, cóám tirim x'óó tamas cookg'ai koe hàà,” témé.

⁵⁰ Me Jeso ba xoa me a máá: “Tsarim cóá ba gha kg'òè ke qòd,” témé. Me khòè ba ãem Jeso ba bìrì mea kg'uiian dtcòm, a ba a qòd. ⁵¹ Qanegam dàòm q'oo koe hãa a ko qòd, ka xu kò gam di xu qãà xu qãè tchòàn gam dim cóá ba kg'òèa hãa di cgoa hàà xg'ae cgoa me. ⁵² Me dùútsa x'aèm kam kò cóá ba qãè sa tèè xu, xu bìrì me a máá: “Ncēe ncãa nqáém cáím

ka i ncāa tcìan guu me, koaba di x'aè ka,” témé. ⁵³Me kò cóám ka xòð ba nxāaska q'ana hāa gaam x'aèm ēem ka gam kò Jeso ba bìrì mea hāa a máá: “Tsarim cóá ba gha kg'òè,” témé sa. Ka ne kò gabá hēé naka gam dim nquum di ne wèè ne hēéthēé dtcòm.

⁵⁴Ncēea kò cām dis x'áís ga si i, Jesom kò Jutea koe guu a Galilea koe hàà kam kò kúrúá hāa sa.

Jeso ba ko khòè ba tèbem koe qāèkagu

5 ¹Ncēe zi gúù zi qāá q'oo koem kò Jeso ba Jerusalema koe qòð, c'ēes kòès Juta ne di sa kò gaa koe hàna khama. ²Nxāaskas kò Jerusalema koe heke-kg'ám sa hàna, ncēe kò ‘Ghùuan dis Heke-kg'ám sa’ ta ma tcièe sa. Me kò ncēes heke-kg'ám qàe koe tèbe ba hāa, Hebera dis kg'uis ka ko ‘Betesata’ ta ma tcièe ba, 5 zi xàð-xao zi kò úúa hāa ba. ³Gaa zi xàð-xao zi koe ne kò káí ne khòè ne tsàako ne hāa, káá tcgáí ne hēé naka qòð tama ne hēé naka nqoara ne hēéthēé e. ⁴ ⁵Nxāaskam kò c'ēm khòè ba gaa koe hàna, 38 kurian kòò úú a kò tsàa ba. ⁶Eēm ko Jeso ba bóð me, me gaa koe xóé-xòe, kam kò ncísem tsàara hāa sa bóða q'āa, a tèè me a máá: “A qāè kg'oana tsia?” témé. ⁷Me ēem tcìi-khoe ba xoa me a máá: “X'aigàè, cúí khòè gar úú tama ēem kòò tshàa ba kòbi-kòbise ne gha gaam koe tcāà te e. Eēr kò tcāà kg'oana ne i ko c'ēe khòèan tíí ka tc'āà a tcāà,” tam méé.

⁸Me Jeso ba bìrì me a máá: “Tēe naka tsarim tcoà ba sèè naka tsia qòð,” témé. ⁹Me gaam khòè ba kúúga qāè. A ba a gam dim tcoà ba sèè, a qòð.

Eēm cám ba kò Sabata dim cám me e. ¹⁰Ka xu kò Juta xu ēe ko qāèkaguèam khòè ba bìrì a máá: “Sabata dim cám me e khama tsi tsarim tcoà ba tsi ga sèè sa kgoara máàè tama,” témé. ¹¹Me xoa xu a máá: “Khòèm ēe qāèkagu tea ba ncāa bìrì te a máá: ‘Tsarim tcoà ba sèè naka tsia qòð,’ témé,” tam méé. ¹²Ka xu kò tèè me a máá: “Díí ba ēem khòè ba ncēe ko máá, tcoà ba méé tsi sèè naka qòð, témé ba?” ta xu méé. ¹³Igabam kò ēe qāèkaguèam khòè ba c'úúa hāa díí Me e kò ii sa, Jeso ba kò qòða hāa, ne kò gataga gaam qgáim koe kò hāa ne khòè ne káí ne e thēé khama.

¹⁴Eē zi gúù zi qāá q'oo koem kò Jeso ba tempelem koe sao-xg'ae me, a bìrì me a máá: “Bóð, ncēeska tsi qāè tsi i. Táá méé tsi gaicara chibian kúrú guu, nxāasega i gha kaisase cg'āè gúúan táá kúrúse cgae tsi ka,” témé. ¹⁵Me gaam khòè ba tcg'oa, a síí Juta xu bìrì, Jeso Me e kò ii, ncēe kò qāèkagu mea hāa ba sa.

c 5:4 C'ēe zi tcgāya zi Gerika di zi ncēe xùri ko kg'uiian úúa: “a ne a ko tshàan di kòbi-kòbisean qā. ⁴ Moengele ba ko kuri c'ēe x'aè ka gaam tshàam koe xōa, a tshàan kòbi-kòbi khama. Me ēe tc'āà a tshàam koe hààraam khòè ba tcāà a wèès tcìis ēem ga úúa hāas koe qāèkaguè, ēe i ko tshàan kòbi-kòbiè ka.”

¹⁶Ka xu kò gaas kaga Juta xu *tshoa-tshoa a* Jeso ba xgàra, Sabata dim cárn kam kò ncēe zi tséé zi kúrúa hãa khama. ¹⁷Me Jeso ba bíri ne a máá: “Tirim Abo ba ko wèé x'aè ka tséé, ncēeskaga igaba, Ra ko Tíí igaba thée tséé,” témé.

¹⁸Gaa domkaga ne kò Juta ne cg'õo Me ne gham dàò ba kaisase tcg'aì-tcaoa hãase qaa, Sabata dim cárn di x'àèan cúim kò khóá tama, igabam kò thée máá, Nqari ba Gam ka Xòdm tc'áró-tc'aro Me e, ta mééa, a kòo Nqarim cgoa tc'ãò-tc'ãose.

Jesom di qaria ne

¹⁹Me Jeso ba xõa ne a máá: “Tseegukar ko tseeguan bíri tu u, a ko máá: Cuisagam Cóa ba c'èe gúù cúí ga kúrúa hãa tite, igabam gha ãem ko Xòd ba bóò Me ko kúrús cúí sa kúrú. Wèés ãem ko Xòd ba kúrú sam ko Cóa ba gataga thée kúrú khama. ²⁰Xòd ba Cóa ba ncàma hãa, a ko wèé zi ãem ko kúrú zi x'áí Me. A ba a gha ncēe zi tséé zi ka kaia hãa zi *tséé zi* x'áí Me, nxãasega tu gha are ka. ²¹Eẽm ko Xòd ba ãe x'óóa hãa ne ghùì a kg'òèkagu khamagam gha ma Cóa ba ãem ncàma hãa ne kg'òèkagu. ²²Abo ba cúí khóè ga xgàra tama, igabam Cóaše ba wèé qarian xgàran di máana hãa, ²³nxãasega ne gha wèéa ne ga Cóa ba tcom ka, ãe ne ma Xòd ba tcoma hãa khamaga ma. Eẽ Cóa ba tcom tama nea Xòdm ãe tséé Mea hãa ba tcom tama.

²⁴“Tseegukar ko tseeguan bíri tu u, a ko máá: Eẽ ko Tiri kg'uiian komsana, a ko Gaam ãe tséé Tea hãam koe dtcòm, ba chòd tamas kg'òè sa úúa hãa, a xgàrakuan koe tcàa tite, igabam x'ooan koe tcg'oara hãa, a kg'òèan koe tcana hãa. ²⁵Tseegukar ko tseeguan bíri tu u, a ko máá: X'aè ba ko hàà, a nxãakamaga hààra xg'araa, ãe x'óóa hãa ne gha Nqarim dim Cóm dim dòm ba kóm ba, ne gha gane ãe ko kóm Me ne kg'òè. ²⁶Eẽm ma Xòd ba ma Gam ka kg'òèan úúa hãa khamagam gataga thée Cóaše ba qarian máana hãa, Gam kam gha kg'òèan úú di i. ²⁷A ba a *Cóa ba* xgàram gha di qarian máana hãa, Khóèm dim Cóa Me e khama. ²⁸Táá méé tu ncēes gúús ka arekaguè guu, x'aè ba ko hàà wèé ne ãe tc'ám zi koe hàna ne gha Gam dim dòm ba kóm ba ke, ²⁹a ne a gha *gane di zi tc'ám zi koe* tcg'oa: ãe kò qàèan kúrúa hãa ne gha tēe a kg'òè, ne gha ãe kò cg'ãèan kúrúa hãa ne tēe a xgàràè. ³⁰Tíí ra cúí gúù ga cúía kúrúa hãa tite. Eẽr ko ma Abom koe ma kóm khamar ko ma xgàra, i Tiri xgàra-q'ooan tchàno o, Tíí ko tc'èe sar qaa tama, igabar ko ãe tséé Tea hãam ko tc'èe sa kúrú khama.

Jesom ka nxàea tseegukagua ne

³¹“Tíí kar kòo nxàea tseegukagua mááše nes Tiris nxàea tseegukagu sa cuisaga tseegu di sa ii tite. ³²C'èe ba hàna ãe ko Tíí ka nxàea tseegukagu ba, Ra q'ana hãa ãem gha ko Tíí ka nxàea tseegukagus kg'ui sa tseegu di

si i sa. ³³Johanem koe tu kò khòèan tsééa úú, me kò síí tseeguan nxàea tseegukagu. ³⁴Khòèan di nxàea tseegukagua ner ko dtcòmš tama si i, igabar ko ncêe zi gúú zi kg'ui, kgoarae tu gha ka. ³⁵Johane ba kò x'áà-x'aa-kg'ai cgoa dis gúùs k̄aruko a ko x'áàs khama ii, tu kò x'aè-coam ka tu gha gam di x'áàn koe q̄àè-tcao sa tc'êe.

³⁶“Nxàea tseegukagu sar úúa, ncêe Johanem dis kaga kaia hãa sa. Ncêe zi tséé zim Abo ba máà Tea hãa, xg'ara-xg'ara zir gha ka, gazi ncêer ko kúrú zi ko Tíí ka nxàea tseegukagu khama, Abom tséé Tea hãa sa. ³⁷Abom ncêe tséé Tea hãa ba Tíí ka nxàea tseegukagua hãa. Tu gatu qanega dòma ba kóm ta ga hãa, kana kg'áí ba igabaga tu bòd ta ga hãa. ³⁸Gam di kg'uiian igaba i gatu koe hãa tama, ãem tsééa hãa ba tu dtcòmš tama khama. ³⁹**Nqarim di zi** Tcgäya zi tu ko kaisase bòd q'oo, gatua tc'êea máá, gazi koe tu gha chòd tamas kg'òè sa hòd, ta tc'êea khama. Igabaga zi ko **êe zi Tcgäya zi** Tíí ka nxàea tseegukagu. ⁴⁰Igabaga tu ko Tíí koe hààn xguì, hàà tu gha kg'òèan hòd ka.

⁴¹“Dqom̄kua ner khòèan koe qaa tama. ⁴²Igabar q'ana hãa nta ii tu khòè tu u sa, Nqarim di ncàm̄kuan tcáóa tu q'oo koe úú tama tu. ⁴³Abom dim cg'òèm cgoar hààraa, igaba tu kò táá sèea mááse Te. Igabaga ncèè c'èem khòèm kòd gam di cg'òèan cgoa hàà ne tu ko sèea mááse me. ⁴⁴Nta tu gha ma dtcòm, ncèè gatu ka c'èea ne koe cúíga tu kòd dqom̄an qaara mááse, a tu a Nqarim cúím koe guua hãa dqom̄an qaa tama ne?

⁴⁵“Igaba méé tu táá tc'êea máá, Nqarim cookg'ai koer gha Tíí chibi-chibi tu u, ta tc'êea guu. Gatua gha chibi-chibi tu um khòè ba Moshe me e, gatu di nqòdàn tu gam koe tòóa hãa ba. ⁴⁶Ncèè Moshe ba tu kò dtcòmš hãa, ne tu ga kò Tíí thèè dtcòmš Tea hãa, Tíí kam góáa hãa khama. ⁴⁷Igaba ncèè gam góáa hãa zi tu kò dtcòmš tama, ne tua gha nxāaska Tíí ko méé zi ntama dtcòmš?” tam Jeso ba méé.

Jeso ba ko 5,000 ne khòè ne tc'òókagu
(Mt 14:13-21; Mk 6:30-44; Lk 9:10-17)

6 ¹Ncèe zi gúú zi q̄á q'oo koem kò Jeso ba Galilea dim tshàam ka c'èe xòèa ba za tchoaba, ncêe Tiberia di ta kòd ma tciiè e. ²Si kò kaias xg'aes khòè ne di sa xùri Me, ãe kòd tsàa ne khòè ne koem kò kúrú zi x'áí zi ne kò bòd khama. ³Me Jeso ba xàbim di c'èe xòèa ba za q'ábà qaò, a síí Gam di xu xgaaxgaase-kg'ao xu cgoa gaa koe ntcóó. ⁴Si kò Juta ne dis kòès Paseka di sa cúú si i.

⁵Eèm ko Jeso ba ghù-i-kg'ai a ko kaias xg'aes khòè ne di sa bòd si ko Gam koe hàà, kam kò Filipi ba bìrí a máá: “Nda xae gha síí péréan x'ámá, ncêe ne khòè ne gha hàà tc'òó o?” témé. ⁶(Ncèetam ko ma kúrúa bóda ba domka tèe me, tc'êea ba koem kò nxāakamaga q'ana hãa dùú sam gha kúrú sa khama.)

⁷Me Filipi ba xò Me a máá: “Khòèm ko 8 nxoean q'oo koe gàbakaguè maria ne cuiskaga tc'ãd tite, ncèeta noo ne khòè ne tc'òókagua ne!” témé.

⁸Me Gam di xu xгаа-xгааse-kg'ao xu ka c'ëem Anteream ncëe Simonem Peterem ka káimkhoe ba kg'ui a máá: ⁹“C'ëem cóá ba ncëe koe hãa, 5 xu péré xu hëe naka cáim x'aù tsara hëéthëe qgóóa hãa ba, ka sa ncëe sa dùú cgáe saa ncëeta noo ne khòe ne koe?” témé.

¹⁰Me Jeso ba máá: “Khòe ne xao birí naka ne ntcóó,” témé. Káí dcãa nea kò ìem qgáim koe hãa khama. Ne kò wèe ne khòe ne ntcóó, 5,000 khama noo xu khòe xu u kò ii. ¹¹Me Jeso ba nxãaska péré xu sée, a ba a Nqari ba qãe-tcaoa máá, a khòe ne ìe koe kò ntcóóa-ntcòe ne máà xu, ne kò ìe ne ko ma tc'ëe khama ma tc'óó. A ba a kò x'aùan ka thëe gataga hëe.

¹²Eë ne ko wèe ne tc'óóa xg'ara a ko xg'ãa, kam kò Gam di xu xгаа-xгааse-kg'ao xu birí a máá: “Sàà xg'ae péré qàmàn ìe qaùa hãa a, naka i gha nxãasega táá cúí gúú ga ncoìe guu,” témé. ¹³Xu kò ìe khòe ne ka kò tc'óóa qaùe péréan ka 12 xu q'ore xu péré qàmàn di xu tcãa, xu cg'oè, ìe xu péré xu 5 xu koe guu a.

¹⁴Eë ne ko khòe ne x'áís ìem kò Jeso ba kúrúa hãa sa bóò, ka ne ko tshoa-tshoa a máá: “Tseegukagam Gaam porofitim ga Me e nqóóm koe ga ko hàà ba,” témé. ¹⁵Me kò Jeso ba, hàà ne ko kgãa ka sée a x'aiga ba kúrú Me sa nxãakamaga q'ana hãa, khamam kò tcg'oaragu ne a xàbim koe qòò.

Jeso ba ko tshàam tc'amkg'ai koe qòò

(Mt 14:22-33; Mk 6:45-52)

¹⁶Eë i ko dqòa ka xu kò Gam di xu xгаа-xгааse-kg'ao xu tshàam koe qòò, ¹⁷a xu a síí dxòrom koe tcãa a tshàa ba tchoaba a Kaperenaume koe qòò. Ntcúú u kò ii, Me kò Jeso ba qanega hàà cgae xu ta ga hãa. ¹⁸Tshàa ne kò kòbi-kòbise, kaim tc'áá ba kòo tc'áá khama. ¹⁹Eë xu ko 5 kana 6 di qád-q'ooan khama noo kilomitaran qòò, ka xu kò Jeso ba bóò Me tshàam tc'amkg'ai koe ko náá qòò, a ko dxòrom koe cúú, ka xu kò q'ae. ²⁰Igabam kò birí xu a máá: “Tíí Ra a. Ke xao táá q'ád guu,” témé. ²¹Ka xu kò dxòrom koem gha gaxu cgoa hãa sa qãe-tcaoa máána hãa, igabam kò dxòro ba ìe xu kòo qòòm nqóóm koe kúúga síí tcãa, a síí gómankg'ai koe téé.

²²Xùrikom cáim kas kò khòe ne dis xg'aes ìe kò tshàam ka ncíí za hãa sa cúim dxòro ba hãa sa bóò, Me Jeso ba qanega Gam di xu xгаа-xгааse-kg'ao xu cgoa gaam koe tcãa ta ga hãa, igaba xu kò xгаа-xгааse-kg'ao xu cuiaga qòò hãa sa. ²³Nxãaska xu kò c'ëe xu dxòro xu Tiberia koe guua hãa xu, ìem kò X'aiga ba péréan qãe-tcaoa máá xg'ara si xg'ae sa ntcóó a ko tc'óó qgáì qàe ka cúuse hàà. ²⁴Eës ko khòe ne dis xg'ae sa Jesom káá ii, xu Gam di xu xгаа-xгааse-kg'ao xu thëe káá xu u sa bóò q'ãa, ka ne kò dxòro xu koe tcãa a ne a Kaperenaume koe qòò, a síí Jeso ba qaa.

Jeso ba kg'òèan dim Péré Me e

²⁵Eë ne ko tshàam ka ncíí za síí sao-xg'ae Me ka ne kò tèe Me a máá: “Xгаа-xгаа-kg'ao Tseè, ncëe koe Tsi n-cáma hààraa?” témé.

²⁶ Me Jeso ba x̣ọa ne a máá: “Tseegukar ko tseeguan birí tu u, a ko máá: X'áí zi tu bódà hāa domka tu qaa Te tama, igabaga tu péréan tc'óó a xg'áà hāa domka a. ²⁷Táá méé tu kaàko tc'óoan tséé-kg'am guu, igaba méé tu chòd tamas kg'òès koe gha hāa tc'óoan tséé-kg'am, Khòem dim Cóám gha máà tu u. Nqarim Abo ba Gam koe x'áí sa tòòà hāa **Gaam dim cóám ù di sa,**” tam méé.

²⁸ Ka ne ko nxāaska tèè Me a máá: “Dùú sa ta gha kúrú, a nxāasega Nqarim ko tc'ée sa kúrú?” ta ne méé.

²⁹ Me Jeso ba x̣ọa ne a máá: “Nqarim ko tc'ée sa ncēe si i: Gaam ěem tsééa hāam koe tu gha dtcòm si i,” témé. ³⁰ Ka ne kò nxāaska x̣ọa Me a máá: “Dùútsa x'áí sa Tsi gha Tsáá kháé kúrú, ta nxāasega bódò a Tsáá koe dtcòm? Dùú sa Tsi gha kúrú? ³¹ Gatá ka xòd ga nea ko tchàa-xg'óós koe Mana **ta ko ma tciè péréan** tc'óó. Ncēe i ma góásea a ko máá: ‘Nqarikg'ai koe guua hāa péré nem kò máà ne ne tc'óó,’ témé khamaga ma,” ta ne méé.

³² Me Jeso ba birí ne a máá: “Tseegukar ko tseeguan birí tu u, a ko máá: Moshem tama me e kò ii, ěe nqarikg'ai koe guua hāa péréan máà tu ua ba, igaba Abo Me e kò ii, ěe tseegu di péréan nqarikg'ai koe guua hāa máà tu ua ba. ³³ Nqarim di péréa ne Gaam ěe nqarikg'ai koe guu a xoana hāam ga Me e khama, nqóó ba kg'òèan máàna hāa ba,” tam méé.

³⁴ Ne birí Me a máá: “X'aigaè, ěe péréan wèè cáń ka máà ta a,” témé.

³⁵ Me Jeso ba birí ne a máá: “Tíí Ra kg'òèan dir Péré Ra a. Díím wèém ěe ko Tíí koe hàà ba cuiskaga xàbà hāa tite, me díím wèém ěe ko Tíí koe dtcòm ba cuiskaga gaicara cáńa hāa tite. ³⁶ Igaba ěer ma birí tua khama: bódò Tea tu hāa igaba tu qanega dtcòm tama. ³⁷ Wèém **khòem** ěem Abo ba máà Tea hāa ba gha Tíí koe hàà, Ra díím wèém ěe gha ko Tíí koe hàà ba tchàa koe aagua hāa tite. ³⁸ Nqarikg'ai koer guu a xoana hāa, hààr gha Tíí ko tc'ée sa kúrú ka tamase, igaba ěe tséé Tea hāam ko tc'ée sar gha hàà kúrú ka khama. ³⁹ Ncēea Gaam ěe tséé Tea hāam ko tc'ees ga si i: **wèé ne khòè ne** ěem máà Tea hāa ne ka méém táá cúím ga ba aaguse guu, igaba méém còo dim cáń ka ghùìè. ⁴⁰ Ncēea Abom ko ma tc'ée ga a khama: Wèém ěe ko Cóa ba bódò, a ko Gam koe dtcòm ba gha chòd tamas kg'òè sa úú. Ra gha nxāaska Tíí còo dim cáń ka x'ooan koe ghùì me,” tam méé.

⁴¹ Ne kò Juta ne tshoa-tshoa a Gam ka kg'ui-kg'uisse, ncēetam kò méé a máá: “Tíí Ra nqarikg'ai koe guu a xoana hāar Péré Ra a,” ta mééa hāa khama. ⁴² A ne a máá: “Ncēe ba gáé Jesom tama baa, Josefam ka Cóáse ba, ncēe xòd ba hēé naka xòd sa hēéthéé khara ta q'ana hāa ba? Ntama ba gha ncēeska máá: ‘Nqarikg'ai koer guu a xoana hāa,’ témé?” ta ne méé.

⁴³ Me Jeso ba x̣ọa ne a máá: “Táá tu gatu ka kg'ui-kg'uisse guu. ⁴⁴ Cúí khòè ga cuiskaga Tíí koe hàà tite, Abom ncēe tsééa óá Tea hāam kòo Tíí koe tsééa úú u ne cúí ga a, Ra gha còo dim cáń ka x'ooan koe ghùì ne. ⁴⁵ Góásea i hāa porofiti xu di zi Tcgāya zi koe, a ko máá: ‘Wèéa nea

gha Nqarim ka xгаа-xгаае,' témé. Me gha diím wèém êe ko Abom koe komsana a ko Gam koe xгаа-xгаае ba Tíí koe hàà. ⁴⁶Cúí khòè ga Nqari ba bód ta ga hãa, Gaam êe Nqarim koe guua hãam Cúím oose. Gaam Cúí ba Abo ba bóda hãa. ⁴⁷Tseegukar ko tseeguan birí tu u, a ko máá: Gaam êe ko dtcòm ba chòd tamas kg'òè sa úúa hãa. ⁴⁸Tíí Ra kg'òèan dir Péré Ra a. ⁴⁹Gatu ka tsgoose ga xua kò tchàa-xgóós koe Mana **ta ko ma tcièè pérean** tc'óó, a kò x'óó. ⁵⁰Igaba nqarikg'ai koe guua hãa Péréan ga ncèe e, ncèe khòèan ga tc'óó, a táá x'óó o. ⁵¹Tíí Ra kg'òèan dir Péré Ra a nqarikg'ai koe guua hãa Ra. Ncèe c'èem khòèm kòo ncèe Péréan tc'óó nem gha chòd tamase kg'òè. I ncèe Péréan Tiri cgàa a, ncèer gha nqóóm di kg'òèan di iise tcg'òó o.

⁵²Ne kò Juta ne xgóàse kg'ui cgoaku a máá: “Ntama ba gha ncèem khòè ba cgàaa ba máa ta a ta tc'óó?” ta ne méé.

⁵³Me Jeso ba birí ne a máá: “Tseeguan kar ko tseeguan birí tu u, a ko máá: Khòèm dim Cóám di cgàan tu kò tc'óó tama, a tu a c'áda ba kg'áa tama ne tu gatu koe kg'òèan úú tama. ⁵⁴Diím wèém êe gha Tiri cgàan tc'óó, a Tiri c'ádan kg'áa ba chòd tamas kg'òè sa úúa hãa, Ra gha còo dim cáń ka x'ooan koe ghùí me. ⁵⁵Tirim cgàa baa tseegu dim tc'óo me e, i Tiri c'ádan tseegu di kg'áa gúú u khama. ⁵⁶Diím wèém êe ko Tiri cgàan tc'óó a ko Tiri c'ádan kg'áa ba gha Tíí koe hãa, Ra gha Tíí gam koe hãa. ⁵⁷Eèm ma kg'òèa hãam Abo ba ma tsééa óá Tea hãa, Ra Abom domka kg'òèa hãa, khamagam gha ma êe ko Tíía tc'óó Te ba Tíí domka kg'òè. ⁵⁸Ncèea nqarikg'ai koe guu a xoana hãa Péréan ga a. Gatu ka tsgoose ga xua Mana **ta ko ma tcièè pérean** tc'óó, a x'óóa hãa, igabagam gha êe gha ncèe Péréan tc'óó ba chòd tamase kg'òè,” tam méé.

⁵⁹Ncèe zi gúú zim kò èem kò Kaperenaume dim còrè-nquum koe hãa a ko xгаа-xгаа ka kg'ui.

Chòd tamas kg'òès di kg'uia ne

⁶⁰Káí xu xгаа-xгаае-kg'ao xu Jesom di xu kò kóń Me, ka xu ko máá: “Ncèe kg'uia nea qóm m. Díina gha kóńa q'áa a?” témé.

⁶¹Me kò Jeso ba Gam ka q'ana hãa, Gam di xu xгаа-xгаае-kg'ao xu kò gaan ka kg'ui-kg'uise sa, khamam kò tèè xu a máá: “Ncèes gúú sa gáé ko tshúú-tshuu tcáo xao o? ⁶²Kháé xaoa gha nta méé, ncèè Khòèm dim Cóá ba xao kòo bódo Me ko èem ko kg'aia hãa koe qaò ne? ⁶³Tc'èe ba ko kg'òèan máam ga Me e, me cgàa ba cúí hùí ga úú tama. Eèr kò kg'ui cgoa tu u kg'uia nea kg'òèan ko máam tc'èem koe guua hãa. ⁶⁴Igaba ne gatu ka c'èe ne hàna ncèe dtcòm tama ne,” tam méé. (Díina dtcòm tama, i gha diín khòè ne tshàu q'oo koe tcàa Me sam kò Jeso ba tshoa-tshoases koe ga guu a q'ana hãa khama.) ⁶⁵Me gaia kg'ui a máá: “Gaa domkar kò birí tua hãa a ko máá: Cúí khòè ga Tíí koe hàà tite, ncèe Abom kò kgoara máá a tama ne, témé,” tam méé.

⁶⁶Eēm x'aèm koe guu ka ne kò kái ne xгаа-xгааse-kg'ao ne Gam di ne kháóka tòóa dibise a táá xùri Me.

⁶⁷Me Jeso ba 12 xu tèè a máá: “Gaxao igaba xaoa qōò kg'oana?” témé.

⁶⁸Me Simone Petere ba xᵛa Me a máá: “X'aigaè, dín koe xae gha qōò? Tsáá Tsia chōò tama kg'òèan di kg'uian úúa hãa ka! ⁶⁹Dtcòm xae ko, a xae a q'ana hãa Tsáá Tsia Nqarim di Tsi i sa, ncēe Tcom-tcomsa Tsi,” tam méé.

⁷⁰Me Jeso ba xᵛa a máá: “Tíí ga Ra gáé kò gaxao 12 xao nxára tcg'òóa mááse tama? Igabam gaxao ka c'èe ba dxāwa me e,” témé. ⁷¹(Jutasem, Simonem Isekariotem ka cóáse bam kòo nxàe, Jutase ba kò xгаа-xгааse-kg'ao xu ka c'èe me e, igabam kò khòè ne tshàu q'oo koe hàà tcāà Me khama.)

Jeso ba hēe naka qōese ga xu hēéthēe e

7 ¹Eē zi gúú zi qāá q'oo koem kò Jeso ba Galilea koe qōòa te, Juta ne **di xu kaia xu** kò cg'ōo Me kg'oana hãa khamam kò Jutea koem gha qōòa te sa tc'èe tama. ²Me kò x'aèm Juta ne di zi xhái zi tshào dis kōès di ba cúu me e, ³xu kò Jesom ka qōese ga xu birí Me a máá: “Ncēe koe méé Tsi tcg'oa naka Tsia Jutea koe qōò, naka ne Tsari ne xгаа-xгааse-kg'ao ne síí nxāasega kúrú Tsi ko zi gúú zi bōò. ⁴Cúí khòè ga kàà a gaan di zi gúú zi gha xàia hāase kúrú u, q'āaè i gha sa i ko tc'èe ne. Gaa domka méé Tsi nqōóm koe x'áise!” témé. ⁵Xu kò Gam ka qōese ga xu igaba Gam koe dtcòm tama khama.

⁶Me Jeso ba birí xu a máá: “Tirim x'aèm qāè ba qanega hàà ta ga hãa, igaba i gaxao ka wèe x'aèan ga qāèa máá xaoa hãa. ⁷Nqōó ba cuisakaga gaxaoa hòre xao o tite, igabam Tíía hòre Tea, cg'āè zi tséé zi ēem ko kúrú zir ko nxàea tseegukagu khama. ⁸Qōò xao kōès koe gaxao ka. Tíí kam x'aè ba qanega hàà ta ga hãa khamar síí tite ke,” témé. ⁹Ncēetam ko méé kam kò Galilea koe qaù.

Jeso ba ko xhái zi tshào dis kōès koe xгаа-xгаа

¹⁰Eē xu ko qōese ga xu kōès koe qōò, kam kò Gam igaba thēe xgoaba a qōò, khòè ne ka hòèè tamase igaba xàia hāase. ¹¹Xu kò Juta xu kōès koe qaa Me a tèè a máá: “Gaam Khòè ba nda?” témé.

¹²Eē zi xg'ae zi khòè ne di zi koe i kò Gam ka kái kg'ui-kg'uissean hãa. Ne kò c'èe ne máá: “Qāèm khòè Me e,” témé, ne ko c'èe ne máá: “Eē ēe, khòè nem ko hoàkagu,” témé. ¹³Igaba i kò cúí khòè ga kgoarasease Gam ka kg'ui tama, Juta xu ne kòo bèe khama.

¹⁴Me kò Jeso ba kōès nqāè koe tempelem koe tcāà, a xгаа-xгаа. ¹⁵Ka xu kò Juta xu kaisase are a xu a tèè a máá: “Ncēem khòè ba ncēe xгаа-xgaan ntama ma hòòa, ncēe qanegam xгаа-xгааè e tama ka?” témé.

¹⁶Me Jeso ba xᵛa xu a máá: “Tiri xгаа-xгаа nea Tiri tama. Igaba i Gaam ēe tséé Tea hãam koe guua. ¹⁷Ncēè c'ēm khòèm kòo **Nqarim ko** tc'èe sa

kúrú kg'oana hãa, nem gha bôda tcg'dò, Tiri xгаа-xgaan Nqarim koe guua hãa, kana Ra ko Tíí ka kg'ui sa. ¹⁸Gaam ãe ko cúíaga gam ka kg'ui ba ko dqomkuan qaara mááse. Igaba gaam ãe tséé mea hãam di dqomkuan ko qaa ba tseegu di me e, i gam koe cúí cg'ãe ga káa a. ¹⁹Moshe ba gáé x'ãè-kg'áman máa tu u ta ga hãa? Gataga i ii, igaba i cúí tu ga x'ãè-kg'áman ko méé sa kúrú tama! Dùús domka tu ko cg'ôo Te tu gha sa tc'ëe?" tam ma tèè ne.

²⁰Si xg'ae sa xoa Me a máá: "Dxãwa tc'ëean Tsi úúa hãa! Díí na cg'ôo Tsi kg'oana?" témé.

²¹Me Jeso ba xoa ne a máá: "Cúís tséés are-aresa sar kò kúrú, tu kò wèèa tu ga are. ²²Moshe ba kò x'ãè-kg'áman gatu di xu cóá xu tu gha q'ãe nqãa-qgai khòo di máa tua hãa, tu ko Sabata dim cárn ka gatu di cóán q'ãe nqãa-qgai khòo (ãe x'ãèa nea kò Moshem koe guu tama, a kò khòè xuku xu koe guua hãa igaba), ²³nxãasega tu gha Moshem di x'ãè-kg'áman komsana ka. Kháé nxãaska ncèè cóám kò ko Sabata dim cárn ka q'ãe nqãa-qgai khòè, Moshem di x'ãè-kg'áman gha táá ntcoèè ka, ne tu ko dùús domka xgòá cgae Tea máá, ncèè Sabata dim cárn kar kò khòèm dim tc'áróm wèè ba qãekagu ne? ²⁴Táá tu tcg'áian di bód-q'ooan cgoa bôda tcg'dò guu, igaba méé tu bôda tcg'dò qãè bôda tcg'dóan cgoa," tam méé.

Jeso ba Krestem ga baa?

²⁵Gaa domka ne kò c'ëe ne khòè ne Jerusalema di ne tshoa-tshoa a tèè a máá: "A gaam khòèm tama baa ncèe cg'ôoa ba ko qaaè ba? ²⁶Bód tu, ncèe gam ko kgoarasease kg'ui, igaba ne cúí gúù ga Gam ka kg'ui tama. A tseeguan kaga xu tc'ãã-cookg'ai xu ncèem khòèm Kreste Me ii sa q'ana hãa? ²⁷Ncèem khòèm guua hãa qgáian ta q'ana hãa. Igaba Krestem ko hààm x'aèm ka i gha cúí khòè ga c'úúa hãa guuam hãa qgái," ta ne méé.

²⁸Kam kò nxãaska Jeso ba tc'amaka kg'ui, ãem tempelem koe hãa a ko xгаа-xгаа ka a máá: "Tíí tu q'ãa Tea hãa, a tu a thèé èer guua hãa qgáian q'ana hãa. Tíí kar óágase tama, igabam ãe tsééa óá Tea hãa ba tseegu di Me e, ncèe tu gatu c'úúa hãa ba. ²⁹Tíí ra q'ãa Mea hãa. Gam koe gar guua hãa, Me tsééa óá Tea hãa khama," témé.

³⁰Qgóó Me kg'oana xu kò hãa. Igaba i kò cúí khòè ga táá gaan di tshàuan tòò cgae Me, Gam dim x'aè ba kò qanega hàà tama khama. ³¹Igaba ne kò èes xg'laes koe kái ne khòè ne Gam koe dtcòm a ne a máá: "Krestem kò ko hàà ne ba gha hàà ncèem khòèm kúrú hãa zi x'ái zi nqáea hãa zi kúrú? ***Ka ncèe ba gáé Gaam Krestem tama baa?***" ta ne ma tèèku.

³²Farasai xu kò khòè ne ko ma Gam ka ma kg'ui-kg'uisse sa kóm, ka xu ko kaia xu peresiti xu hée naka Farasai xu héehtëé tempelem di xu kòre-kg'ao xu tsééa úú, síí xu gha qgóó Me ka.

³³Me Jeso ba nxãaska máá: "Gatu cgoar gha qanega xòm x'aè-coa ba hãa, a Ra a gha Gaam ãe tséé Tea hãam koe kabise. ³⁴Qaa Te tu gha, igaba tu hòò Te tite, a tu a èer hãa qgái koe cuiskaga hàà tite," témé.

³⁵ Xu nxãaska Juta xu tẽeku a máá: “Ncẽem khòè ba gha nda koe qòò, xae gha táá hòò Me? Gatá di ne khòè ne tsaj-tsajisea hãa ne Gerika ne koe ba gha qòò, a sí Gerika ne xгаа-xгаа? ³⁶ Dùú sa ba ko méé ncẽem ko máá: ‘Qaa Te tu gha, igaba tu hòò Te tite,’ a ko máá: ‘Hàna Ra gha hãa qgái koe tu cuiskaga hàà tite,’ témé ka?” ta xu méé.

³⁷ Còò dim cámi kòès dim kaim kam kò Jeso ba tc'amaka kg'uia ghùì a máá: “Ncèè c'ẽem khòèm kò cáma hãa ne méém Tíí koe hàà naka kg'áà. ³⁸ Eè ko Tíí koe dtcòm ba, ‘Kg'òèan di tshàan di tsgòràe ne gha ncãaa ba koe guu a ntcãa,’ ãe zi ma **Nqarim di zi** Tcgãya zi ma nxàea khama,” tam méé. ³⁹ Eẽm kòò Jeso ba ncèe gúúan nxàe kam kòò Tc'ẽem ka kg'ui, ãe ko Gam koe dtcòm ne gha hòò Me ka. Tc'èe ba **ne** ko qanega mãàè tama, Jeso ba kò qanega x'áàkaguè tama khama.

⁴⁰ Gam di kg'uiian ko kómse ka ne kò c'èe ne khòè ne máá: “Tseegukagam ncẽem khòè ba Porofiti Me e,” témé. ⁴¹ Ne kò c'èe ne máá: “Kreste Me e,” témé. Igaba ne kò c'èe ne tẽe a máá: “Haò! Ntama ba gha ma Kreste ba Galilea koe guu? ⁴² **Nqarim di zi** Tcgãya zi gáé máá: ‘Dafitem dis qhàòs koem Kreste ba guua hãa’ témé tama, Betelehema koe, Dafitem kò x'ãèa hãam x'áé ba?” ta xu ma tẽe. ⁴³ Si kò Jesom domka kaias q'aa-q'aase sa khòè ne xg'aeku koe hãa. ⁴⁴ C'èe nea kò qgóó Me kg'oana hãa. Igaba i kò táá cúí khòè ga gaan di tshàuan tòò cgae Me.

Juta ne di xu tc'ãà-cookg'ai xu di dtcòm tama ne

⁴⁵ Ka xu kò tempelem di xu kòre-kg'ao xu **ncèe ko tséèèa hãa xu** kaia xu peresiti xu koe hẽe naka Farasai xu koe hẽéthẽe kabise. Xu nxãa xu tẽe xu a máá: “Dùús domka xaoa kò óá Me tama?” témé. ⁴⁶ Xu kòre-kg'ao xu xoa a máá: “Cúí khòè ga Gam khama kg'ui ta ga hãa!” témé. ⁴⁷ Ka xu kò Farasai xu xoa xu a máá: “Gaxao igaba ba gáé qàe-qae xaoa hãa? ⁴⁸ Tc'ãà-cookg'ai xu ka c'èe baa, kana Farasai xu ka c'èem ga ba gáé Gam koe dtcòmnaa? ⁴⁹ Igaba ncèe ne khòè ne, ncèe x'áè-kg'ámán c'úúa hãa nea cgúíèa!” ta xu méé.

⁵⁰ Nikodemasem ncèe kò Jesom koe kg'aia síía ba, gaxu ka c'èe kò ii ba, nxãa ba kò bìrí xu a máá: ⁵¹ “Gaxae dim x'áè-kg'ám ba koáé kuri khòèan xgàra, dùú sa i ko gaan koe kúru sa kg'aia kóm tamase?” témé.

⁵² Xu xoa me a máá: “Tsáá igaba tsi gáé Galilea di tsia? **Tcgãya zi koe** qaara tcg'òò naka bóò, porofitian Galilea koe guu tama sa,” témé.

Khòès cg'áràn kúru koe qgóòea sa^d

⁵³ [Me kò wèem khòè ba x'áéa ba koe kabise.

8 ¹ Kam ko Jeso ba Olife dim xàbim koe qòò. ² Me kò ntcùúkg'ai cgao gaicara tempelem koe síí, i kò wèè khòèan ga síí cgae Me, Me ntcóo a

d 7:53–8:11 C'èe zi Gerika di zi tcgãya zi ncíí zi ncèe xg'aekuan 7:53–8:11 úú tama.

xгаа-xгаа ne. ³Xu kò x'áè xгаа-xгаа-kg'ao xu hēé naka Farasai xu hēéthēé khòès hāa a ko cg'áràn kúrú koe qgóòèa sa óá. A xu a hàà khòè ne cookg'ai koe tòò si. ⁴A xu a birí Me a máá: “Xгаа-xгаа-kg'ao Tseè, khòès ncēe sa cg'árà nes hāa a ko kúrú koe qgóòèa. ⁵Igabam kò Moshe x'áèan máá ta a, ncēeta ii zi khòè zi méé zi nxōān cgoa xg'áma cg'ōoè di i, ka Tsi ko Tsáá nta méé?” témé. ⁶Ncēem kg'ui ba xu kò ko kg'ui, qáé Me xu gha qgáian xu kò ko qaa khama, a xu a ko chibi-chibi Me xu gha zi dàò-kg'ám zi qaa. Kam ko Jeso ba qámse, a tshàua ba cgoa gómankg'ai koe góá.

⁷Qanega xu hāa a ko tèè Me kam ko tēe a birí xu a máá: “Ncēè c'ēm khòèm káà chibi iim kò gaxao xg'aeku koe hāa, ne méém tc'āà naka nxōā sa sēè naka xao si,” témé. ⁸A ba a gaicara qámse a gómankg'ai koe góá.

⁹Ncēe sa xu ko kóm ka xu kò kaia xu koe guu a tshoa-tshoa a cúimana-cúí tcg'oara qòò. Me Jesom cúím ga ba síf qau, naka gaas khòè sa hēéthēé e, si qanega gaa koe téé-tēe. ¹⁰Me Jeso tēe a ba a tèè si a máá: “Khòè seè, nda xua? Ncāa i gáé cúí khòè ga táá chibi bód si?” témé. ¹¹Si máá: “Ncāa i táá cúí khòè ga chibi bód te, X'aigaè,” témé. Me Jeso ba máá: “Nxāaskar Tíí igaba cúí guú kaga chibi bód si tama, ke qòò, naka sia ncēe koe guus ka táá gaicara chibi kúrú guu,” témé.]

Jeso ba nqōóm dim X'áà Me e

¹²Me Jeso ba gaicara khòè ne cgoa kg'ui a máá: “Tíí Ra nqōóm dir X'áà Ra a. Dím wèém ēe gha xùri Te ba ntcúuan q'oo koe qòò hāa tite, igabam gha kg'òèan di x'áàn úúa hāa,” témé.

¹³Xu kò Farasai xu birí Me a máá: “Tsáá ka Tsi ko nxàea tseegukagu, khamas Tsáá ko Tsáá ka nxàea tseegukagu sa tchàno tama,” témé.

¹⁴Me Jeso ba xoa xu a máá: “Tíí kar kò nxàea tseegukagu igabagas tiris nxàea tseegukagu sa tchàno si i, ēer guua hāa qgáia ner q'ana hāa, a Ra a gataga ēer ko qòò qgáian q'ana hāa. Igabaga xao gaxao ēer guua hāa qgáian hēé, naka Ra ko qòò qgáian hēéthēé c'úúa hāa khama. ¹⁵Gaxao ko tc'áró ba xgàra, Tíí Ra cúí khòè ga xgàra tama. ¹⁶Igaba ncēè xgàrar kò ne i xgàra-q'ooa Te tchàno o, Tíí Ra Tíí ka cúise xgàra tama khama, igaba Ra Abom ncēe tsééa óá Tea hāam cgoa hāa. ¹⁷Gaxao di x'áèan koe i góásea hāa a ko máá: ‘Cám khòèan dis nxàea tseegukagu sa cgáé si i,’ téméè.

¹⁸Gaas ēe Tíí ka tseegu ii sar kò Tíía nxàea tseegukagu. Me ko gataga thēé Abom ncēe tsééa óá Tea hāa ba Tíí ka nxàea tseegukagu,” tam méé.

¹⁹Xu nxāaska tèè Me a máá: “Saò ba nda?” témé.

Me Jeso ba xoa xu a máá: “C'úu Te xao hāa, a xao a Abom ga ba c'úúa hāa, a ncēè q'āa Tea xao kò hāa ne xao ga ko thēé Abom ga ba q'ana hāa,” tam méé.

²⁰Jeso ba kò ncēe kg'uiian tempelem q'oo koem hāase kg'ui, aban ko tòòèm qgáim qàe koe. Igaba i kò táá cúí khòè ga qgóó Me, Gam dim x'aè ba kò qanega hàà tama khama.

²¹ Me kò Jeso ba gaicara bìrì xu a máá: “Qōd Ra ko, xao gha qaa Te, a xao a gha gaxao di zi chìbi zi q'oo koe ga x'óó. Tíí ko qōd koe xao cuiskaga síí tite,” témé.

²² Xu nxāaska Juta xu tēeku a máá: “Cg'oose ba gha? Ncēm ko máá: ‘Tíí ko qōd koe xao cuiskaga síí tite’ témé ka?” témé.

²³ Me bìrì xu a máá: “Gaxaoa nqāaka di xao o, Ra Tíí tc'amaka di Ra a; ncēm nqōóm di xao o, Ra Tíí ncēm nqōóm di tama. ²⁴ Gaa domkar kò bìrì xao o, a ko máá: ‘Gaxao di chìbian koe ga xao gha x'óó,’ témé. Ncēē Tíí Ra gaar ga Ra a tar ko méé sa xao ko dtcòm tama, ne xao gha tseeguan kaga gaxao di chìbian koe x'óó,” tam méé.

²⁵ Xu bìrì Me a máá: “Kháé Tsi Tsáá díí Tsia?” témé.

Me Jeso ba bìrì xu a máá: “Ncēer kò ma tshoa-tshoas koe guu a bìrì xao o khama cúí ga Ra ko méé. ²⁶ Káí zi gúú zi Ra úúa hāa bóda Ra ga tcg'ódó a gaxao ka nxàe zi, igaba Gaam ēe tsééa óá Tea ba tseegu di Me e, Ra ko ēer kò Gam koe kóm sa nqóó ba bìrì,” tam méé.

²⁷ Xōdm kam kò ko kg'ui cgoa xu sa xu kò kómá q'āa tama. ²⁸ Kam ko nxāaska Jeso ba bìrì xu a máá: “Eē xao ko Khòem dim Cóa ba tc'amaka ghùia xg'ara, ne xao gha nxāwa q'āa Gaar ga Ra a sa, a Tíí ka cúise gúú zi kúrú tama, igaba Ra ko Abom ma xгаа-xгаа Tea hāa khama ma kg'ui. ²⁹ Me Gaam ēe tséé Tea hāa ba Tíí cgoa hāa, a cúise guu Te ta ga hāa, wèé x'aè kar ko ēe ko qāe-tcaokagu Me sa kúrú khama,” tam méé.

³⁰ Ncēe gúua nem ko nxàe ka i ko káí khòèan Gam koe dtcòm.

Abrahamam di ne cóa ne

³¹ Me Jeso ba nxāaska Gam koe ko dtcòma ne Juta ne bìrì a máá: “Tirim kg'ui ba tu kò ko komsana a ko qgóó qari me, ne tu gha tseegukaga Tiri tu xгаа-xгааe-kg'ao tu ii. ³² A tu a gha nxāaska tseeguan q'āa, i gha tseeguan kgoara tu u,” témé.

³³ Ne xoa Me a máá: “Abrahamam di ta cóa ta a, a ta a qanega c'ēe khòe di qāa kúrú ta ga hāa, ka Tsi nta méé-q'ooa, ncēe Tsi ko máá, kgoarasea ta gha hāa, témé ka?” témé.

³⁴ Me Jeso ba xoa ne a máá: “Tseegukar ko tseeguan bìrì tu u, a ko máá: Dìim wèem ēe ko chìbian kúrú ba chìbian dim qāa me e. ³⁵ Me qāa ba chòd tamase x'áé koe hēé tama, igabam ko cóa ba chòd tamase x'áé koe hēé. ³⁶ Gaa domkaga tu gha, ēem ko Cóa ba kgoara tu u, ne tseeguan kaga kgoarasea hāa. ³⁷ Abrahamam di tu cóa tu u sar q'ana hāa, igaba tu cg'lo Te kg'oana hāa, Tirim kg'ui ba tcáoa tu q'oo koe x'āè-q'ooan úú tama khama.

³⁸ “Tirim Xōdm koer bóda hāa zi gúú zi kar ko kg'ui, tu ko gatu, gatu ka xōdga xu koe tu kómá hāa zi kúrú,” tam méé.

³⁹ Ne xoa Me a máá: “Gatá ka xōd ba Abrahamama me e,” témé.

Me Jeso ba bìrì ne a máá: “Ncēe Abrahamam di tu cóa tu kò ii ne tu ga ko Abrahamam ko kúrú zi kúrú. ⁴⁰ Igaba tu ncēeska cg'lo Te kg'oana,

Tíí ncēe Nqarim koer kóma tseeguan kò birí tu ur khòè Ra. Abrahama ba kò ēeta ii gúú kúrú tama. ⁴¹Gatu ka xòè ga xu kòò kúrú zi gúú zi tu ko kúrú,” tam méé.

Ne birí Me a máá: “Sita cg'áràn di ta cóá ta tama ta a; sita dim Xòòm cúim úúa ta hãa ba Nqari Me e,” témé.

⁴²Me Jeso ba birí ne a máá: “Ncēè Nqarim kò gatu ka Xòò ba ii, ne tu ga kò ncàm Tea hãa, Nqarim koe Ra guu a hààraa khama. Tiri qarian kar ncēe koe hàà tama, igabam Gabá tsééa óá Tea hãa. ⁴³Dùús domka tua ēer ko kg'ui sa kóma q'ãa tama? Eēr ko kg'uis kóm ka tu ko tàèè domka a. ⁴⁴Gatua gatu ka xòòm dxāwam di tu cóá tu u, a tu a gatu ka xòòm ko tc'ēe zi gúú zi kúrú kg'oana. Tshoa-tshoases kagam kò cg'ōo-kg'ao me e, a ba a tseeguan cgoa tchōà úú tama, tseegua nem úú tama khama. Ncēe tshúù-ntcōan ábà cgoaèa hãa khamam ko ma kg'ui ii ba. Tshúù-ntcōa-kg'ao me e, a tshúù-ntcōan ka xòò me e khama. ⁴⁵Igabar ko Tíí tseeguan nxàè, domka tu Tíí koe dtcòm tama. ⁴⁶Ndaka kg'áíá tu ga chibiga Ra a sa x'áí? Ncēè tseegua ner kò ko nxàè, ne tu kháé nxāaska dùús domka dtcòm Te tama? ⁴⁷Gaam ēe Nqarim di ba ko Nqarim di kg'uian komsana, igaba tu gatu Nqarim di tama, gaa domkaga tu komsana a tama,” tam méé.

Jeso ba hēé naka Abrahama ba hēéthéé e

⁴⁸Xu Juta xu xōa Me a máá: “Tseegu tama xae gáé kò hãa ncēe xae kòò máá: ‘Samaria di Tsi i, a Tsi a dxāwa tc'ēean úúa hãa,’ témé ka,” témé.

⁴⁹Me Jeso ba xōa a máá: “Dxāwa tc'ēea ner úú tama, igabaga Ra Abo ba tcoma hãa, xao ko gaxao Tíí ntcōe Te. ⁵⁰Tíí Ra Tíí ka dqòmkuan qaara mááse tama, igabagam qaa a ko ba hàna, ncēe gha xgàra ba. ⁵¹Tseegukar ko tseeguan birí tu u, a ko máá: Dím wèém ēe gha Tirim kg'ui ba qgóóa qari ba chòò tamase x'óóa hãa tite, témé,” tam méé.

⁵²Xu kò Juta xu nxāaska birí Me a máá: “Dxāwa tc'ēean Tsi úúa hãa sa xae ncēeska q'ana hãa. Abrahama ba x'óóa, xu porofiti xu thēé x'óóa hãa, igabaga Tsi ko Tsáá máá, díim wèém ēe ko Tsari kg'uian qgóóa qari ba chòò tamase x'óóan xám tite, témé. ⁵³Gaxae ka xòòm Abrahamam ka Tsi Tsáá kaia? X'óóam hãa, xu gataga thēé porofiti xu x'óóa hãa. Ka Tsi gáé Tsáá tc'ēea máá, díi cgáé Tsi ii, ta tc'ēea?” ta xu méé.

⁵⁴Me Jeso ba xōa xu a máá: “Ncēè Tíí kòò dqòmse, ne i Tiri dqòmsean káà hùì i. Tíí ko dqòm Te ba Abo Me e, ncēe gaxao ko máá, gatu dim Nqari Me e, témé ba. ⁵⁵Igabaga xao c'úù Mea, Ra Tíí q'ãa Mea. Ncēè c'úù Mea Ra hãa tar kòò méé ner nxāaska tshúù-ntcōa-kg'ao Ra a, gaxao khamaga ma. Igabaga Ra q'ãa Mea, a Ra a ko kg'uia ba qgóóa qari.

⁵⁶Gaxao ka xòòm Abrahama ba kò Tirim cáim bam ko hàà bóò khama qāè-tcaoa hãa, a kò bóò me a qāè-tcao.

⁵⁷Xu nxāaska Juta xu birí Me a máá: “Qanega Tsi 50 kuri ga úú tama, igaba Tsi Abrahama ba bóòda hãa dèè?” témé.

⁵⁸ Me Jeso ba x̄o_a xu a máá: “Tseegukar ko tseeguan birí xao o, a ko máá: Abrahamam ko ábàès cookg'ai koe, Ra hàna,” témé.

⁵⁹ Ka xu ko n̄x̄án sàà, xao Me xu gha ka, igabam ko Jeso ba tempelem q'oo koe ts'ana tcg'oa a qōd.

Jeso ba ko káà tcgáise ábàèam khòè ba qàèkagu

9 ¹ Eēm Jeso ba xóé a ko qōd kam kò káà tcgáise ábàèa hāam khòèm cgoa xg'ae. ² Ka xu kò Gam di xu xgaa-xgaase-kg'ao xu tēè Me a máá: “Xgaa-xgaa-kg'ao Tseè, diín chibi domka ba káà tcgáise ábàèa? Gaam chibia kana xòda ba dia, ncēe kúrú mem káà tcgáise ábàèa hāa?” témé.

³ Me Jeso ba x̄o_a xu a máá: “Ncēem khòèm chibi tama a, gataga xòda ba di chibi tama a, igabagas ncēe sa kúrúse cgae mea hāa, n̄x̄asega i gha Nqarim di qarian bódè a ko gam koe tséé ka. ⁴ Qanega i koaba di x'aè e, ka méé xae ncēe tsééa óá Tea hāam di tsééan kúrú, ntcùúia nea ko hàà ke, ncēe cúí khòè ga tséé tite e. ⁵ Eēr qanega nqōóm koe hāa x'aè kar nqōóm dir X'áà Ra a,” tam méé.

⁶ Ncēe zi gúù zim ko kg'uia xg'ara kam kò gómankg'ai koe tcg'ae, a kg'ám-tsharà ba cgoa tçòàn kúrú a gaa tçòàn khòèm tcgái koe tcgáu, ⁷ a ba a gaam khòè ba birí a máá: “Qōd, naka tsia síí Siloame dim tēbem koe xg'aà-kg'ai,” témé. (Ncēem kg'uim Siloame di ba ko máá ‘Tsééa úúèa’ témé.) Me ko qōd a síí xg'aà-kg'ai, a ba a k̄abisem ko ka ko bód.

⁸ X'áé qàea ba di ne khòè ne hēé, naka kg'áíga kò ko bód me, me ko dtcàrà ne hēéthēéa kò tēèse a máá: “Ncēea gáé gaam khòèm xg'ao ko káise ntcōóa te a ko dtcàrà tam baa?” témé. ⁹ C'ēe ne kò máá: “Gaam ga me e,” témé, ne ko c'ēe ne máá: “Eē ēe, kg'lama tsara tc'ēèkua hāa,” témé. Me kò gaam khòè ba máá: “Tíí ga ra a,” témé. ¹⁰ Ne tēè me a máá: “Kháé i n̄x̄aska tcgáia tsi ntama ma xgobekg'ammèa?” témé. ¹¹ Me x̄o_a ne a máá: “Jeso ta ko ma tciēm Khòè ba kò tçòàn kúrú a tcgáia te tcgáu, a birí te a máá, síí méér Siloame dim tēbem koe xg'aà-kg'ai, témé, ra síí xg'aà-kg'ai, a gaa koe ga bód,” témé. ¹² Ne tēè me a máá: “Gaam khòè ba nda?” témé. Me x̄o_a ne a máá: “C'úua ra hāa,” témé.

Farasai xu ko Jesom di kg'òèkaguku-kg'áman di dàdan qaa

¹³ Ka ne ko gaam khòèm ēe kò káà tcgáise ábàèa hāa ba sèé a Farasai xu koe úú. ¹⁴ N̄x̄askam kò, gaam cáím ēem kò Jeso ba tçòàn kúrú, a khòè ba xgobekg'am tcgái ba Sabata di me e. ¹⁵ Ka xu ko Farasai xu khòè ba tēè, ntama i ma qōda hāa me ko bód sa. Me x̄o_a xu a máá: “Tçòà nem kò tcgáia te koe tcgáu, ra síí xg'aà-kg'ai, a kò gaa koe ga guu a bód,” témé.

¹⁶ Xu kò c'ēe xu Farasai xu máá: “Ncēem Khòè ba Nqarim koe guu tama, Sabata dim cáím bam qgóóa qari tama khama,” témé. Xu c'ēe xu máá: “Ntama ba ga ma chibi-kg'ao ba ncēeta ii zi x'ái zi kúrú?” témé. Xu kò tc'ēe-kg'ám zi koe q'aara hāa.

¹⁷Ka xu ko k̄abise a gaicara ẽe kò kàà t̄cgáí ii ba bìrí a máá: “Xgobekg'am t̄cgáí tsia baa ka tsi ko tsáá Gam ka nta méé?” témé. Me x̄o a xu a máá: “Porofiti Me e,” témé.

¹⁸Xu kò Juta xu qanega dtcòm tama, kàà t̄cgáí me e kò ii, a ba a kúrúe a ko nc̄eska bód sa, khama xu khóèan tséé i síf xōd ga khara tcii. ¹⁹A hàà tèè khara a, a máá: “Nc̄ea gakhao dim cóám ga baa, nc̄e kò koma kàà t̄cgáíse ábàèa hãa ba? Kháé nx̄aaska i ntama ma qōda hãa me ko nc̄eska bód?” témé.

²⁰Khara xōd ga khara x̄o xu a máá: “Sikham dim cóá me e sa kham q'ana hãa, a kham a gataga q'ana hãa, kàà t̄cgáísem ábàèa hãa sa. ²¹Igaba kham gakhama ntama i ma qōda hãa me ko nc̄eska bód sa c'úua hãa, naka dífn xgobekg'am t̄cgáí mea hãas ga sa h̄éeth̄é e. Ke xao gaxao tèèa mááse me, kuria ba tc'ãda hãa, me gha x̄oara mááse xao o ke,” témé.

²²Khara kò xōd ga khara nc̄eta ma x̄o, Juta xu khara kò b̄e khama. Nx̄aakamaga xu kò kg'uiua xg'ara hãa, nc̄e c'ẽem khóem kò nx̄ea tseegukagu Jeso ba Kreste Me e sa, ne i gha gaa khóèan còrè-nquum koe xhàiguè sa khama. ²³Gaa domka khara kò ko xōd ga khara máá: “Kuria ba tc'ãda hãa, ke méé xu tèè me,” témé.

²⁴Xu cam̄ dis ka gaam khóem ẽe kò kàà t̄cgáí ii ba tcii, a xu a bìrí me a máá: “Nqari ba dqom̄ *tseeguan kg'ui ka*, nc̄em Khóè ba ch̄ibi-kg'ao Me e sa xae q'ana hãa ke,” témé.

²⁵Me x̄o xu a máá: “Ch̄ibi-kg'ao ba ga ii kana ba ga ch̄ibi-kg'ao tama sar tíf c'úua hãa. Cús gúus tíf q'ana hãa saà: kàà t̄cgáí ra a kò ii, igaba ra ko nc̄eska bód si i,” témé.

²⁶Xu tèè me a máá: “Dùú sa ba kò kúrú cgae tsi? Ntama ba kò ma t̄cgáí tsi xgobekg'am?” témé.

²⁷Me x̄o xu a máá: “Nc̄aar nx̄aakamaga bìrí xao o, xao nc̄a táá kóm̄ te, ka xaoa ko dùús domka gaicara kóm̄an gaan di qaa? Kana xaoa Gam di xu xгаа-xgaase-kg'ao xu kúrúse kg'oana th̄éé?” témé.

²⁸Xu xhóré me a máá: “Tsáá tsia Gam di tsi xгаа-xgaase-kg'ao tsi i! Sixaea Moshem di xae xгаа-xgaase-kg'ao xae e. ²⁹Nqarim xg'ao Moshem cgoa kg'ui sa xae q'ana hãa, igaba nc̄em Khóem ka xae ndam guua sa c'úua hãa,” témé.

³⁰Me khóè ba x̄o xu a máá: “Cg'ãèse i are-aresa a, Me guua hãa qḡaian ga xao c'úua hãa, igabagam xgobekg'am t̄cgáí tea hãa khama. ³¹Nqari ba ch̄ibi-kg'ao ne komsana tama sa ta q'ana hãa: igaba nc̄e c'ẽem khóem kò Nqari ba dqom̄, a ko Gam nc̄ama hãa sa kúrú, nem ko Nqari ba komsana me. ³²Xg'aom kò ntc̄ó a nqōd ba tshoa-tshoase ne ta qanega kóm̄ naka i máá, díim ga ba khóem kàà t̄cgáíse ábàèa ba xgobekg'am t̄cgáí hãa témé ta ga hãa. ³³Nc̄em Khóem kò Nqarim koe guu tama nem ga kò cúf gúu ga kúrú tama!” tam méé.

³⁴Xu gaa kg'uiuan nc̄e tc'amkg'ai koe x̄o me a máá: “Ch̄ibian q'oo koe tsi ábàèa, ka tsi tsáá dùú sa xгаа-xгаа xae e kg'oana?” témé. A xu a tchàa koe xhàigu me.

Jeso ba ko tçgáían úú tamás ka kg'ui

³⁵ Jeso ba kò gaam khòè ba xu xhàìagua hãa sa kóm, ãem ko hòè me kam kò tèè me a máá: “Khòèm dim Cóm koe tsia ko dtcòm?” témé. ³⁶ Me gaam khòè ba tèè Me a máá: “Kháé díí baa, X'aigaè? Bìrì te Me nakar gha nxãasega Gam koe dtcòm!” témé.

³⁷ Me Jeso ba máá: “Ncëe tsi ko bód, Me ko tsáá cgoa kg'ui ba, Gaam ga Me e,” témé. ³⁸ Kam kò khòè ba máá: “Dtcòm̄r ko, X'aigaè,” témé, a cookg'aia ba koe cg'áé a dqòm̄ Me.

³⁹ Me Jeso ba máá: “Xgàrar gha domkar ncëem nqõóm koe hààraa, nxãasega ne gha ãe káá tçgáí ne bód, ne ãe ko bód ne káàn tçgáí ka,” témé.

⁴⁰ Xu c'èe xu Farasai xu ãem kòo ncëe gúúan nxàe ka kò hãa cgoa mea xu kóm, a xu a tèè Me a máá: “Dúú dèè? Sixae igaba xae thëé káá tçgáí xaea dèè?” témé.

⁴¹ Me Jeso ba bìrì xu a máá: “Káá tçgáí xao kò ii ne xao ga ko ncëeska chibi úú tama. Igaba xao tçgáíga xao o sa bìrìsea hãa, khama i gha gaxao di chibian gataga ma hãa cgoa xao o.

Ghùu Kòre-kg'ao ba hëé naka Gam di zi ghùu zi hëéthëé e

10 ¹ “Tseegukar ko tseeguan bìrì tu u, a ko máá: Khòèm ãe ghùu zi dis xgàris-kg'ám̄ koe tcàa tama a ko nqurì si, kana c'èem dàòm̄ ka q'ooa sa koe tcàa ba ts'ãà-kg'ao me e, a cg'ãè kúrú-kg'ao me e. ² Igaba gaam ãe ko xgàris-kg'ám̄ koe tcàa ba ghùu zi dim kòre-kg'ao me e. ³ Xgàris-kg'ám̄ ko xgobekg'am ba ko gaam ghùu kòre-kg'ao ba xgobekg'ama máá, zi ghùu zi kg'ui-q'ooa ba kóm, me gam di zi ghùu zi cg'òèa zi ka tcii, a tc'ãà-cookg'ai zi. ⁴ Eëm kò gam di zi wèèa zi tçg'òóa xg'ara nem ko tc'ãà-cookg'ai zi, zi ghùu zi xùri me, kg'ui-q'ooa ba zi q'ana hãa khama. ⁵ Igaba zi cuiskaga tãám khòè ba xùri tite, a gha bèe me a qgóé, tãá khòèan di kg'ui-q'ooan zi c'úúa hãa khama,” tam méé.

⁶ Jeso ba kò ncëes sere-sere sa gaxu koe tséékagu, igaba xu kò ãem ko bìrì xu sa táá kóm̄a q'ãa.

⁷ Kam ko nxãaska Jeso ba gaicara máá: “Tseegukar ko tseeguan bìrì xao o, a ko máá: Tíí Ra ghùu zi dir Xgàri-kg'ám̄ Ra a. ⁸ Wèè xu ãe kò Tíí ka tc'ãà a hàà xua ts'ãà-kg'ao xu u, a cg'ãè kúrú-kg'ao xu u, igaba zi kò ghùu zi táá komsana xu. ⁹ Tíí Ra Xgàri-kg'ám̄ Ra a. Díím wèém ãe ko Tíí koe tcàa ba gha kgoaraè, a ba a gha tcàa a tçg'oa a gha dxòó-q'ooan hòè. ¹⁰ Ts'ãà-kg'ao ba kg'amaga hàà tama, a ts'ãà sa hëé naka cg'òo sa hëé naka kòbe sa hëéthëé cúíga hààraa máána. Ra Tíí hààraa, nxãasega ne gha kg'òèan úú ka, a gataga kaisase úú u ka.

¹¹ “Tíí ra qãèr ghùu Kòre-kg'ao Ra a. Me ko qãèm Kòre-kg'ao ba gam di kg'òèan ghùu zi tçg'òóa máá. ¹² Gaam ãe ghùu zi kòre dis tséés koe

tcāàèa ba ghùu kòre-kg'aom tama me e, a ba a ghùu zi ka q'òðsem tama me e, ãem ko ncuutshaan bóð i ko hàà nem ko ghùu zi guu a qgóé, me ncuutshaa ba hàà ntcàu zi a tsaj-tsajia q'aa zi khama. ¹³Ghùu zi kòre di tséèan máàèam khòè ba ko guu zi a qgóé. Kg'amagam máàèa hãa tséé e, khamam tchòà úú cgoa zi tama.

¹⁴“Tíí ra qàèr Kòre-kg'ao Ra a, a Ra a Tiri zi ghùu zi q'ana, zi Tiri zi ghùu zi q'ãa Tea, ¹⁵ncëem ma Abo ba ma q'ãa Tea, Ra gataga Tíí ma q'ãa Mea khamaga ma. Ra ko Tiri kg'òèan ghùu zi tcg'òða máá. ¹⁶C'èe zi ghùu zir úúa hãa, ncëem xgàrim-q'oo di tama zi. Gataga méér óága zi théès gúú si i, naka zi hàà kg'ui-q'ooa Te kóm naka zia ncëe zi ghùu zi cgoa xg'ae naka cúí zi ghùu zi dis xg'ae sa kúrú, cúím kòre-kg'aom di zi.

¹⁷“Ncëes gúús kam Abo ba ncàm Tea, Tiri kg'òèa ner ghùu zi tcg'òða máána hãa khama, nxãasegar gha gaicara séèa kabi i ka. ¹⁸Khòèm Tíí koe gha **kg'òèa Te** séèa kabi ba kàa me e, igaba Ra ko Tíí ka tcg'òð o. Qari ner úúa hãa tcg'òð or gha di i, a Ra a qarian úúa hãa gaicara Ra gha séèa kabi i di i. Ncëem x'áè-kg'ám bar Abom koe hòða,” tam méé.

¹⁹Eè xu ko Juta xu ncëe kg'uiian kóm ka xu kò tc'èe-kg'ám zi koe gaicara q'aa. ²⁰Káí-kg'áíá ne kò máá: “Dxáwa tc'èea nem úúa, a temea, ka ba ko dùús domka kórmè?” témé.

²¹Igaba ne kò c'èe ne máá: “Ncëe zi gúú zi ga táá dxáwa tc'èean ka tcāàèam khòèm ka mééè. Dxáwa ba kàà tcg'ám khòè bam ga xgobekg'am tcg'ái di qarian úúa hãa ii?” témé.

Juta ne di dtcòm tama ne

²²Me x'áè ba tcāà, si tempelem ko kaba-kabaè dis kòè sa xóé Jerusalem dim x'áém koe. Sao di x'áè e kò ii. ²³Me kò Jeso ba tempelem koe hãa a ko caate, Solomonem dis xàð-xao sa ta ko ma tciiès xào-xaos koe. ²⁴Ka ne ko Juta ne Gam koe hààraa xg'ae, a nxàma-nxàma Me a máá: “Nta noo x'áèan Tsi ko hàà séè a ghùia tòð ta a? Ncëè Krete Tsi kò ii **ncëem Nqari ba nqòðkagu taa hãa Tsi** ne kg'lama kgoarasease bìrì ta a,” ta ne méé.

²⁵Me Jeso ba xòa ne a máá: “Bìrì tu ur kò, igabaga tu kò táá dtcòm. Tséé zi ncëer ko Abom cg'òè cgoa kúrú zia ko Tíí ka nxàea tseegukagu, ²⁶igaba tu dtcòm tama, Tiri tu ghùu tu tama tu u khama. ²⁷Tiri zi ghùu zia ko kg'ui-q'ooa Te kóm, Ra q'ãa zia, zi ko xùri Te. ²⁸Chòð tama kg'òèa ner ko máá zi, zi chòð tamase kaà tite, i cúí khòè ga tshàu q'ooa Te koe séèa tcg'òð zi tite. ²⁹Abom ncëe máá Te zia hãa ba wèè gúúan kaga kaia, i cúí khòè ga Abom tshàu q'oo koe séèa tcg'òð zia hãa tite. ³⁰Tíí hée naka Abo ba hēéthéé Tsama cúí Tsam m,” tam méé.

³¹Ka ne ko Juta ne gaicara nxòá zi sáà, xao Me ne gha ka, ³²igabam kò Jeso ba xòa ne a máá: “Káí zi tséé zi qãè zi Ra x'ái tua, Abom koe guua hãa zi. Ka tua ko gazi xg'aeku koe ndakas domka nxòán cgoa xao Te?” témé.

³³Ne Juta ne x̄oa Me a máá: “C'ēes tséés q̄ēs domka ta xao Tsi tama, igaba Tsi ko Nqari ba còè domka a, kg'ama Tsi khòè Tsi i, igaba Tsi ko Nqari Tsi ii khama ma sèèse domka a,” témé.

³⁴Me Jeso ba x̄oa ne a máá: “Gatu di X'àèan koe i gáé ncēeta ma góásea naka máá: ‘Gatu kar ko máá: nqàrì tu u,’ témé tama? ³⁵Eē **Nqarim di zi** Tcgāya zi koe ko méése sa chòd tamase tseegu si i sa ta q'ana hāa. Me kò Nqari ba gane ēe Gam dim kg'ui ba kò máàèa hāa ne nqàrì ta ma tcii. Ncèè Nqarim kò ko gaa ne khòè ne ēe ne nqàrì ta ma tcii, ³⁶ne tua nxāaska gatu dìi tua ncēe ko máá, Nqari bar ko còè témé tu, Nqarim dir Cóa Ra a tar ko méé domka, Tíí ncēe Abom nxárá tcg'òdò, a nqòómkg'ai koe tsééa óá Ra! ³⁷Ncèè Abom di zi tséé zir kò kúrú tama ne méé tu nxāaska táá Tíí koe dtcòm guu. ³⁸Igaba ncèè kúrú zir kòdò, igaba tu kò Tíí koe dtcòm tama ne méé tu nxāaska ēer ko kúrú zi tséé zi koe dtcòm, naka tua gha nxāasega q'āa naka kómá q'āa, Abom Tíí koe hāa, Ra Tíífa Gam koe hāa sa,” tam méé.

³⁹Ne gaicara qg'óó Me ne gha sa tc'ēe, Me tcg'oaragu ne.

⁴⁰Me nxāaska Jeso ba Jorotanem ka ncìi za ka xòèa ba koe kabise, Johanem kò ko kg'aika khòè ne tcguù-tcguum qgàim koe, a ba a síf gaa koe hāa. ⁴¹Ne kái ne khòè ne Gam koe síf a ne a máá: “Johane ba xg'ao táá c'ēes x'áís ga sa kúrú, igabam xg'ao ncēm Khòèm ka bìrì ta a zi gúú zi wèè zia tseegu zi i,” témé. ⁴²Ne kò ēem qgàim koe kái ne khòè ne Jesom koe dtcòm.

Lasarom dis x'oo sa

11 ¹Nxāaskam kò c'ēm khòèm Lasaro ta ko ma tciiè ba ko tsàa, Betania koe guua ba, Maria sa hēé naka gas ka káíkhoes Mareta sa hēéthēé sara dim x'áé-coa ba. ²Ncēes Maria sa gaas ncēe kò X'aigam **Nqari** ba tshāá di nxūian cgoa tcgàù nqàrèa hāas ga si i, a c'òòda sa cgoa tchùu u, ncēe káímkhoem Lasarom kòdò tsàa sa. ³Ka sara kò nxāaska khòè qōeku sara Jesom koe kg'luiian tsééa úú, a máá: “X'aigaè, ēe Tsi ncàma hāa ba ko tsàa,” témé.

⁴Eēm ko ncēe sa kóm, kam kò Jeso ba máá: “Ncēes tcii sa cuiskaga cg'òo mea hāa tite, igabas Nqari ba dqòm di si i, nxāasegam gha Nqarim dim Cóa ba dqòmme ka,” témé.

⁵Me kò Jeso ba Mareta sa hēé naka qōese sa hēé naka Lasaro ba hēéthēé ncàma. ⁶Khama ēem ko Lasaro ba ko tsàa sa kóm, kam kò càm càm tsara hāa ēem ko hāam qgàim koe.

⁷A ba a nxāaska Gam di xu xгаа-xgaase-kg'ao xu bìrì a máá: “Hàa naka xae Jutea koe gaicara kabise,” témé.

⁸Xu xгаа-xgaase-kg'ao xu bìrì Me a máá: “Xгаа-xгаа-kg'ao Tseè, Juta ne ncāaga nxōán cgoa xao Tsi kg'oana, igaba Tsia ko gaicara gaa koe ga kabise?” témé.

⁹Me Jeso ba xᵛa a máá: “Cám ba gáé 12 aoaran úú tama? Koaba ka ko qōòm khòè ba cuiskaga cᵛ'áéa hãa tite, ncēm nqōòm di x'áà nem ko bóò khama. ¹⁰Igaba ncēè khòèm kò ko ntcùúan q'oo koe qōò nem ko cᵛ'áé, x'áà nem úú tama khama,” tam méé. ¹¹Ncētam ko mééa xg'ara kam kò birí xu a máá: “Gaxae ka c'ēm Lasaro ba x'òma hãa, Ra ko gaa koe sí tc'oman koe ghùì me,” témé.

¹²Xu xᵛaa-xᵛaase-kg'ao xu birí Me a máá: “X'aigaè, x'òmam kò hãa nem gha qãè,” témé.

¹³Me kò Jeso ba x'óóam hãa sa nxàè, igaba xu kò Gam di xu xᵛaa-xᵛaase-kg'ao xu tc'ēea máá, tc'oman ncēe tseegu di Gam ko nxàè, ta tc'ēea.

¹⁴Kam kò nxãaska Jeso ba tchànose birí xu a máá: “Lasaro ba x'óóa hãa. ¹⁵Ra gaxao domka qãè-tcaoa, kãà ra a kò ii khama, nxãasega xao gha dtcòm ka. Igaba hàà naka xae sí cᵛgae me,” tam méé.

¹⁶Kam kò Tomase *ncēe kò Didimo ta ma tciìè ba; ncēes cᵛ'òè sa ko máá: ‘Hoo-hore’ témé* ba gam ka c'ēe xu xᵛaa-xᵛaase-kg'ao xu birí a máá: “Hààn xae thée qōò, naka xae nxãasega sí x'óó cᵛgoa Me,” témé.

Jeso ba ko khòè qōeku sara qᵛgài-qᵛgai tcáo

¹⁷Eēm ko Jeso ba hàà kam ko hàà sao-xᵛ'ae, me Lasaro ba nxãakamaga 4 cáman tc'ámns q'oo koe úúa hãa. ¹⁸(Nxãaska i kò Jerusalema koe guu a Betania koe sífan 3 kilomitaru khama noo. ¹⁹Ne kò kái ne Juta ne hààraa, hàà ne gha Mareta sa hēè naka Maria sa hēèthéè sara qᵛgài-qᵛgai tcáo ka, gasara ka káíkhoem di x'ooan koe.)

²⁰Eēs ko Mareta sa Jesom ko hàà sa kóm kas kò tcᵛ'oa a sí xᵛ'ae cᵛgoa Me, si kò Maria sa nquum q'oo koe hãa.

²¹Si kò Mareta sa Jeso ba birí a máá: “X'aigaè, thuu Tsi kò ncēe koe hãa nem ga kò tíí kíí ba x'óóa hãa tama. ²²Ra ncēeskaga igaba q'anaa, wēes gúús ēe Tsi ko Nqarim koe dtcàrà sam gha Nqari ba máà Tsi sa,” témé.

²³Me Jeso ba birí si a máá: “Sáá kíí ba gha x'ooan koe tēe,” témé.

²⁴Si Mareta sa xᵛa Me a máá: “Q'ana ra hãa me gha x'ooan koe tēe, còò dim cámn x'ooan koe i ko tēèem ka,” témé.

²⁵Me Jeso ba birí si a máá: “Tíí Ra x'ooan koe Tēe Ra a, a Ra a Kg'òè Ra a. Gaam ēe ko x'óó igaba ko Tíí koe dtcòm ba gha kg'òè, ²⁶me díim wēem ēe kg'òèa hãa a ko Tíí koe dtcòm ba cuiskaga x'óó tite. Ncēe sa sia ko dtcòm?” tam méé.

²⁷Si birí Me a máá: “Eè, X'aigaè, dtcòm ra ko Krete Tsi i sa, Nqarim di Tsi Cóa Tsi, ncēe kòò nqōómkg'ai koe hàà Tsi,” témé.

²⁸Ncēe zi gúú zis ko nxàea xg'ara kas kò qōò a sí qōeses Maria sa dxùukg'ai koe tciaa tcᵛ'òò a birí si a máá: “Xᵛaa-xᵛaa-kg'ao ba ncãa hàà, a ko tcii si,” témé. ²⁹Eēs ko ncēe sa kóm kas kò qháése tēe a sí cᵛgae Me.

³⁰Nxãaskam kò Jeso ba qanega x'áé-coam koe tcãa ta ga hãa, igabam kò

Maretas ncāa xg'ae cgoa Me koe ga qanega tēe. ³¹Eē kò Marias cgoa nquu q'oo koe hāa a ko qgàì-qgai tcáo si ne Juta ne ko bóò, si ma qháése tēe a tcg'oara hāa sa, ka ne kò còò si, tc'áms koes ko síí hāa a kg'ae, ta ne kò tc'ēea khama.

³²Eēs ko Maria sa Jesom hāas qgáìs koe síí, a ko bóò Me kas kò nqàrè-kg'ama ba koe cg'áé a máá: “X'aigaè, thuu Tsi kò ncēe koe hāa nem ga kò tíí kíí ba x'óóa hāa tama,” témé.

³³Eēm ko Jeso ba bóò sis ko kg'ae, naka ēe kò xùri si a hààraa ne Juta ne hēéthēe ko kg'ae, kam kò kaisase xg'ai, i tcáóa ba nxùrù. ³⁴Me tēe ne a máá: “Nda koe tu xóò mea?” témé. Ne bìrí Me a máá: “X'aigaè, hàà naka bóò,” témé.

³⁵Me Jeso ba kg'ae. ³⁶Ne kò nxāaska Juta ne máá: “Bóò, nta noosem ncām mea sa,” témé. ³⁷Igaba ne kò c'ēea ne máá: “Ncēm khóèm ncēe thuu káà tcgáím khòè ba xgobekg'am tcgáía hāa ba gáé kò táá ncēm khòè ba kúrú me x'óóa hāa tite?” ta ma tēeku.

Jeso ba ko Lasaro ba x'ooan koe ghùì

³⁸Me kò Jeso ba gaicara kaisase xg'aia hāase tc'áms koe síí. Xòam q'oo koes kò hāa, si nxōá sa kg'áma ba koe tòòea. ³⁹Me Jeso ba máá: “Nxōá sa tcg'òò,” témé.

Si ēe kò x'óóa hāam khóèm ka qōses Mareta sa bìrí Me a máá: “X'aigaè, ncēm x'aèm kam hñm̄sam xg'ãò ba hāa, 4 cáma nem úúa a kg'ónòèa hāa khama,” témé.

⁴⁰Kam kò Jeso ba bìrí si a máá: “Bìrí si ta ga Ra gáé hāa, dtcòm si kòò ne si gha Nqarim di x'áàn hòò sa?” témé. ⁴¹Ka ne ko nxōá sa tcg'òò. Me Jeso ba tc'amaka ghùì-kg'ai a máá: “Aboè, qāè-tcaoa Ra ko máá Tsi, kómí Tea Tsi hāa domka. ⁴²Q'ana Ra hāa wèè x'aè ka Tsi ko kómí Te sa, igabar ko ncēe tēe ne khóè ne domka ncēe sa nxàe, nxāasega ne gha dtcòm, Tsáá Tsia tsééa óá Tea hāa sa ka,” témé. ⁴³Ncēetam ko mééa xg'ara kam kò tc'amaka hāam dòm cgoa q'au a máá: “Lasaroè, tchàa koe tcg'oa!” témé. ⁴⁴Me x'óóa kò hāam khóè ba tcg'oa, tshàua ba hēe naka nqàrèa ba hēéthēea kò lapian cgoa tcámmèa, i kg'áía ba c'ēm qgáím cgoa tcámmèa. Me Jeso ba bìrí ne a máá: “Kgoara tcg'òò cgae me qgáía ne nakam qòò,” témé.

Juta ne ko Jesom di cg'ōoan qg'áikua máá

(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; Lk 22:1-2)

⁴⁵Nxāaska ne kò kái ne Juta ne ncēe kò Maria sa dàra hāa ne, a kò Jesom kò kúrú hāa zi gúù zi bóò ne, Gam koe dtcòm. ⁴⁶Igaba ne kò c'ēe ne Farasai xu koe síí a bìrí xu Jesom dùù sa kúrú hāa sa. ⁴⁷Ka xu kò nxāaska kaia xu peresiti xu hēe naka Farasai xu hēéthēe xg'ae sa tcii a tēeku a máá: “Dùù sa xae gha kúrú? Ncēm Khóè ba ko kái zi x'áí zi kúrú

ka. ⁴⁸Guu Me xae kò Me ko ncēe zi gúú zi qanega kúrú, ne i gha wèé khòèan Gam koe dtcòm, ne gha Roma ne nxāaska hàà sixae dim nqōó ba hēé naka khòè ne hēéthēé xhùu cgae xae e,” ta xu méé.

⁴⁹Igaba gaxu ka c'ēm Kaifase ta ko ma tciè ba, ncēe kò ēem kurim ka kaim peresiti ii ba kò kg'ui a máá: “Cúí gúú ga xao c'úúa hāa! ⁵⁰Bóda xao gáé q'āa tama, cúím khòè ba guu me wèé ne khòè ne x'óóa máá sa qāè si i, wèés qhàò sa guu si kaàkaguèan ka sa?” témé.

⁵¹Ncēe sam kò gam koe guuase nxàe tama, igabam kò ēem kurim ka kaim peresiti me e khama porofita, Jeso ba gha ko Juta dis qhàò sa x'óóa máá sa, ⁵²naka ēes qhàòs cúís tama sa, igaba gataga Nqarim di ne cóá ne ncēe tsai-tsaisea xōe ne hēéthēé e, xg'ae-xg'ae nem gha, ne cúís gúú sa ii ka.

⁵³Xu kò nxāaska ēem cáím koe ga guu a qg'àiku, cg'ōo Me xu gha ka.

⁵⁴Me kò Jeso ba nxāaska táá kgoarasease Juta ne xg'aeku koe caate. Igabam kò gaa koe tcg'oa a tchàa-xg'óós qàe koe hāam qgáim koe qōò, Eferaima ta ko ma tciè ba, a síí gaa koe Gam di xu xгаа-xgaase-kg'ao xu cgoa hāa.

⁵⁵Juta ne dis Pasekas dim x'aè ba kò cúú me e, ne kò Pasekas cookg'ai koe kái ne nqōóm koe guu a Jerusalema koe qōò, síí ne gha q'ano-q'anoè ka. ⁵⁶Ne kò Jeso ba qaa, a ne a ko ēe ne tempelem q'oo koe hāa ka tēeku, a ko máá: “Dùú sa tu ko t'ēe? Cuisaga ba gáé kōès koe hàà tite?” témé. ⁵⁷Igaba xu kò kaia xu peresiti xu hēé naka Farasai xu hēéthēé x'āèan tcg'óóa hāa, ncēe c'ēm khòèm kò ndam hāa sa q'ana hāa ne méém q'āa-q'āa xu sa, nxāasega xu gha qg'óó Me ka.

Jeso ba ko Betania koe nxúian cgoa ntcāa nqàrèè

(Mt 26:6-13; Mk 14:3-9)

12 ¹⁶cáímán Paseka dim cáím cookg'ai di kam kò Jeso ba Betania koe qōò, Lasarom kò x'āèa hāa koe, ncēm kò x'ooan koe ghùia hāa ba. ²Me kò Jeso ba gaa koe dqòa di tc'ooan máàè. Si kò Mareta sa nxaà máá xu, me kò Lasaro ba ēe ko Jesom cgoa tc'óó xu ka c'ēe me e. ³Kas kò nxāaska Maria sa nareta cgoa cúí kúrúèa tshāán dim ts'óó-c'óám kaia ba^e sèé, ncēe kaisa marian cgoa ko x'ámámè tshāá ba, a Jesom nqàrè koe ntcāá, a sa a c'òò sa cgoa tchùu nqàrè Me. Me kò nquu ba ēem tshāám di xg'láóan ka cg'òè.

⁴Igabagam kò Gam di xu xгаа-xgaase-kg'ao xu ka c'ēm Jutase Isekariote ba, (ncēe gha hàà khòè ne tshàu q'oo koe tcāà Me ba) máá: ⁵“Dùús domka ba kò ncēm tshāá ba x'ámáguè tama, kurim di marian cgoa, naka i maria ba dxàua ne khòè ne máàè?” témé. ⁶Ncēes gúú sam kò dxàua ne khòè nem ncàma hāa domka nxàe tama, igaba ts'āà-kg'ao me e

e 12:3 qáo-qaoseam litaram khama noo ba.

domka a. A kò mari dtcòbè sam qg'óó hã khama, q'oo koe marian séèa mááse kg'oana.

⁷Me Jeso ba x̣o a máá: “Guu si tu, Tiri kg'ónò cáma nes tòóa máá mea ke. ⁸Dxàua ne khòè ne cgoa tu wèè x'aè ka hã, igaba tu wèè x'aè ka Tíi cgoa hã tite,” tam méé.

Lasaro ba ko qg'áikua mááè

⁹Eēs ko kaias xg'aes Juta ne di sa Jeso ba hàna sa kóm, ka ne kò gaa koe síi, Jesom domka cúí tamase, igaba ne gha kúúu hàà Lasaro ba bóó ka hēéthēè e, ncēm kò x'ooan koe ghùia hã ba. ¹⁰Nxãaska xu kò kaia xu peresiti xu qg'áiku, Lasarom ga ba xu gha thēè cg'òo sa. ¹¹Gaam domka ne kò ko kái ne Juta ne Jesom koe síi, a ne a ko Gam koe dtcòm khama.

Jeso ba ko Jerusalema koe tcãà

(Mt 26:6-13; Mk 14:3-9)

¹²Q'uu dim cáim ka ne kò kái ne khòè ne ēè kò kōès koe hààraa ne kóm, Jeso ba ko Jerusalema koe hàà sa. ¹³Ka ne kò mokolane dis hiis di tɔ̀rà̀n séè a tcg'oa, a síi xg'ae cgoa Me, a ne a q'au a máá:

“Hosana!

Ts'ee-ts'ee kg'aièa baa,

Gam ēè ko X'aigam **Nqarim** di cg'òèan cgoa hàà ba, ncēè Iseraele dim X'aiga ba!”

ta ne méé.

¹⁴Me kò Jeso ba donghi-coa ba hòò a ba a qábì me, ncēè i ko ma góá tòóèa khamaga ma a ko máá:

¹⁵“Táá q'áò guu, Sione di si cóá seè;

bóò, sarim X'aiga ba ko hàà,

donghi-coam koe qábì ntcóò a ke,”

témèè khama.

¹⁶Xu kò Gam di xu xgaa-xgaase-kg'ao xu tc'áà dis ka ncēè zi gúù zi kómá q'áa tama. Igaba ēem ko Jeso ba x'áàkaguè ka cúíga xu kò bóò q'áa, ncēè zi gúù zi **Nqarim dis Tcgáyas koe** góáèa hã zi ko Gam ka kg'ui, a zi a Gam koe kúrúèa hã sa.

¹⁷Eēm ko Lasaro ba tc'áms koe tciia tcg'òó, a ko x'ooan koe ghùì me ka kò hã cgoa Meas xg'ae sa kò Gam ka nxàea tseegukagu. ¹⁸Ncēes x'ái sam kúrúu hã sa ne kò kóm, domka ne kò kái ne khòè ne síi xg'ae cgoa Me. ¹⁹Ka xu kò Farasai xu nxãaska bìríku a máá: “Bòò tama xao gáé hã, cúí gúù kúrú xae gha ga káà a sa? Bòò, wèém nqóò ba ko xùri Me!” témé.

Jeso ba ko Gam dis x'oos ka kg'ui

²⁰Nxãaska xu kò ēè kò qòò a síi ko Jerusalema dis kōès koe còrè ne xg'aeku koe c'ēè xu Gerika xu hàna. ²¹Ka xu kò Filipim koe hàà, ncēè ko

Betesaida dim x'áém Galilea dim koe guua ba, a dtcàrà me a máá: “Aboè, Jeso ba xae bóò kg'oana,” témé. ²²Me kò Filipi ba síf Anterea ba bìrí, tsara kò Anterea ba hēé naka Filipi ba hēéthēé tsara síf Jeso ba bìrí.

²³Me Jeso ba xᵛa tsara a, a máá: “X'áè ba hààraa, Khòèm dim Cóm gha x'áàkaguè ba. ²⁴Tseegua ner ko bìrí xao o, a ko máá: Mabere cgùrim kòò gómankg'ai koe tchēè, a x'óó tama, nem cúím cgùri me e. Igaba ēem kòò x'óó nem ko kái cgùrian kúrí. ²⁵Khòèm ēe gam dis kg'òè sa ncàma hãa bas gha aaguse cgae, igaba khòèm ēe gam dis kg'òè sa ncēm nqóòm koe hòrea hãa ba gha chòò tamase hòò si. ²⁶Dìím wèém ēe ko tsééa máá Te ba méém xùri Te, ēer hàna koem gha Tirim tséé-kg'ao ba thēé hãa, Me gha Abo ba ēe ko tsééa máá Te ba dqòm.

²⁷“Ncēskas tiris tcáo sa tshúú qgài koe hãa, ka Ra gha nta méé? ‘Aboè, ncēm x'aèm koe kgoara Te,’ ta ra gha méé? Eē-ēe, ncēs gúùs domka ga Ra ncēm x'aèm koe hààraa. ²⁸Aboè, cg'òèa Tsi x'áàkagu!” tam méé.

Kam kò dòm ba nqarikg'ai koe guu a máá: “Ncāar x'áàkagu u, a Ra a gha gaia x'áàkagu u,” témé. ²⁹Gaa koe hànas xg'aes ko kóm kas kò máá, túúm ts'oo-q'oo o, témé. Ne ko c'ēe ne máá: “Moengele ba ncāa kò kg'ui cgoa Me,” témé.

³⁰Me Jeso ba xᵛa ne a máá: “Ncēm dòm ba gatu domka hààraa, Tíí domka tamase. ³¹Ncēe ba ncēeska ncēm nqóòm gha xgàràè dim x'aè me e, me gha ncēeska x'aiga-coam ncēm nqóòm di ba xhàiaaguè. ³²Ra gha Tíí, nqóòmkg'ai koer kòò ghùèè ne wèè khòèan Tíí koe tcéèa óá,” tam méé. ³³Ncēe sam kò ko nxàè, hààm ko x'óós x'oo-kg'ám sam gha x'ái ka.

³⁴Si xg'ae sa xᵛa Me a máá: “X'áèan koe ta kómna hãa i ko máá, Kreste ba gha chòò tamase hãa, téméè, ka Tsi gág ko Tsáá nta hēés ka máá: ‘Khòèm dim Cóa ba gha ghùèè,’ témé? Khòèm dim Cóm ncēe ba díí baa?” ta ne méé.

³⁵Kam kò Jeso ba bìrí ne a máá: “X'áà ne gha cg'áré x'aè-coan gatu xg'aeku koe hãa. Ke tu qōò te, qanega tu x'áàn úúa hãa x'aè ka, naka i gha nxāasega táá ntcúuan tcāa cgae tu u. Khòèm ēe ko ntcúuan q'oo koe qōò ba c'úúa hãa nda koem ko qōò sa ke. ³⁶Eē tu qanega x'áàn úúa hãa x'aè ka méé tu gatu di tcoman x'áàn koe tòó, naka tua gha nxāasega x'áàn di tu cóa tu ii,” tam méé. Eēm ko Jeso ba kg'ui cgoa nea xg'ara kam kò tcg'oa a qōò a síf xài-kg'ai ne.

Juta nea gane dis dtcòm tamas koe qanega hãa

³⁷Jeso ba kò kái zi x'ái zi tcgái-q'ooa ne koe kúrí, igaba ne kò qanega Gam koe dtcòm tama. ³⁸**Si kò ncēe sa kúrúse**, nxāasega i gha porofitim Isaiam di kg'uian nxàea tseegukaguè ka, ncēe ko máá:

“X'aigaè, díí na gatá di kg'uian ncēe ta nxàea hãa koe dtcòmaa?
Me gataga X'aigam dim x'òà ba díín x'áíèa hãa?”
témé e.

³⁹Ncēes gúús domkaga ne kò dtcòmān ka tààè. Isaia ba kò gaicara máá:

⁴⁰“Gane di tçgáía nem kaàkagua hãa,
a tcáóa ne x'óó-x'ooa hãa,
nxãasega ne gha táá gane di tçgáían cgoa bóò ka,
a ne a gane di tcáóan cgoa táá kóma q'ãa ka,
a ne a Tíí koe táá kabise,
Ra Tíí qãèkagu ne ka,”

tam Nqari ba mééa khama.

⁴¹Isaia ba kò ncēe zi gúú zi kg'ui, *Jesom* di x'áà nem kò hòda hãa, a ko Gam ka kg'ui khama.

⁴²Gatà i ii igaba xu kò kái xu tc'ää-cookg'ai xu Gam koe dtcòm. Igaba xu kò Farasai xu domka gaxu di dtcòmān táá x'ái, nxãasega xu gha táá còrè-nquum koe xhàiguè ka. ⁴³Khòè ne di dqòmkuān xu kaisase ncāmā hãa Nqarim dian ka khama.

⁴⁴Kam kò Jeso ba q'aua kg'ui a máá: “Khòèm kò ko Tíí koe dtcòm nem Tíí koe cúí dtcòm tama, igabam ko thēé ēe tsééa óá Team koe dtcòm.

⁴⁵Eēm kòò bóò Te, nem ko Gaam ēe tséé Tea hãa ba bóò. ⁴⁶Nqōóm koer X'áà iise hààraa, nxãasega i gha táá cúí khòè ēe ko Tíí koe dtcòm ga ntcúú q'oo koe hãa ka.

⁴⁷“Ncēè khòèm kòò Tiri kg'uiān kóm, igabam kò qg'óóa qari i tama, ne Ra Tíí xgàra tama. Nqōó ba hàà xgàra di ser hàà tama, igaba Ra nqōó bar gha hàà kgoara ka hààraa khama. ⁴⁸Gam ēe ko xguì Te, a kg'uiā Te kóm tama ba xgàra me ko ba úúa: ēer kg'uiā hãa kg'uiā ne gha còò dim cárn ka xgàra me. ⁴⁹Tíí ka Ra kg'uiā mááse tama, igabam Abom ncēe tséé Tea hãa ba x'áè Tea, dùú sar gha kg'ui a nxàe sa. ⁵⁰Ra q'ana hãa Gam di x'áè-kg'áma nea chòò tamas kg'òè si i sa. Gaa domkas wèés gúús ēer ko nxàe sa, Ra ko ēem ma Abo ba ma bìrí Te sia hãa khama ko ma nxàe si,” tam méé.

Jeso ba ko Gam di xu xgaa-xgaase-kg'ao xu xgaa-xgaa; Gam dim còrè ba (13–17)

Jeso ba ko Gam di xu xgaa-xgaase-kg'ao xu xg'aa nqarè

13 ¹Paseka dis kòès cookg'ai i kò ii. Me kò Jeso ba q'ana hãa, x'áè ba hààraa, ncēem nqōó bam gha tçg'oaragu a Abom koe qōò di ba sa. Gam di ne khòè ne nqōóm koe hãa nem kò ncāmā hãa, khamam kò cg'òeasem ncām nea sa x'ái ne.

²Dqòā di tc'ōoa ne kò kúrùè, me dxāwa ba nxāakamaga Jutasem Isekariotem tcáo koe tcana, Simonem ka cóáse ba, Jeso bam gha khòèan tshàu q'oo koe tcàā ka. ³Jeso ba kò q'ana, Abo ba wèè zi gúú zi Gam di qarian koe tòóa hãa sa, Me Nqarim koe guua hãa, a ba a ko Nqarim koe

ga kabise sa. ⁴Kam kò nxāaska tc'ōoan ko tc'ōòè qgái koe tēe, a ba a tc'amakam hana qgáian nxōo, a tchùuse cgoa dim qgái ba tcám kháo. ⁵A gaa koe guus ka, xg'aase cgoa dis gābas koe tshàn ntcāa, a Gam di xu xgaa-xgaa-se-kg'ao xu tshoa-tshoa a xg'aà nqàrè, a tcám kháoam kò hāam qgáim tchùuse cgoa dim cgoa tchùu nqàrè xu.

⁶A ba a Simonem Peterem koe hàà, me Petere ba bìrí Me a máá: “X'aigaè, hàà Tsia gáé ko Tsáá nqàrèa te xg'aà?” témé. ⁷Me Jeso ba xoa me a máá: “Ncēer ko kúru sa tsi cuiskaga ncēeskaga bóda q'āa tite, igaba tsi gha nxāwa kháooka bóda q'āa si,” témé. ⁸Kam kò Petere máá: “Cuiskaga Tsi nqàrèa te xg'aàra hāa tite,” témé. Me Jeso ba xoa me a máá: “Ncēè xg'aà nqàrè tsi tamar kò hāa ne tsi Tíí koe hāa tama,” témé. ⁹Me Simone Petere ba máá: “Kháé nxāaska, X'aigaè, nqàrèa te cúí tamase, igaba tshàu te hēè naka tcúúia te ga hēéthēè xg'áàò,” témé.

¹⁰Me Jeso ba xoa a máá: “Khòem ēe ncāa xg'aase ba ko nqàrèa ba cúíga xg'aàn tc'ēe, wèè tc'áróa ba ga q'ano o khama. Xao gaxao q'ano xao o, wèéa xaoa q'ano tama igaba,” témé. ¹¹Q'anam kò hāa díí ba ko hàà khòè ne tshàu q'oo koe tcāa Me sa khama, gaa domkagam kò máá: “Wèéa xao ga q'ano tama,” témé.

¹²Eēm ko nqàrèa xu xg'aà cgoa xg'ara kam kò Gam di zi qgái zi hāa a ntcōó-q'ooa ba koe kabise, a ba a tēè xu a máá: “A bóda xao ko q'āa, ncēer ncāa kúru cgae xao o sa? ¹³Xgaa-xgaa-kg'ao Tseè,' ta xao ko ma tcii Te, a ko máá: 'X'aiga Tseè,' témé, tseeguse, gaar ga Ra a domka. ¹⁴Ra Tíí gaxao díí X'aiga, a Xgaa-xgaa-kg'ao Ra ncāa nqàrèa xao xg'aà, ke méé xao gaxao igaba thēè gaxao ka c'ēe xu di nqàrèan xg'aà. ¹⁵Sere-sere sar kúrua máá xaoa, ke méé xao gaxao igaba ēer ma kúrua hāa khamaga ma thēè kúru. ¹⁶Tseegua ner ko bìrí xao o, a ko máá: Gam ka q'òòsem ka kaia hāam qāa ba káa me e, me gataga ēe tsééa hāa ba ēe tséé meam ka kai tama. ¹⁷Ncēeska xao ncēe zi gúú zi q'ana hāa, khama xao gha kúru zi xao kòo ne ts'ee-ts'ee/kg'aiè.

Jeso ba ko khòè ne tshàu q'oo koe tcāakus ka kg'ui

(Mt 26:20-25; Mk 14:17-21; Lk 22:21-23)

¹⁸“Wèéa xao gar nxàe tama, ēer nxará tcg'òóa hāa xur q'ana hāa. Igabas ko ncēe sa **Nqarim dis** Tcgāyas koe góásea hāa sa nxàe tseegukagu, ncēe ko máá: ‘Gaam ēe ko tíí cgoa péréan tc'ōó ba tirim cg'ōo-kg'ao ba kúrua hāa,’ témé sa. ¹⁹Ra ko kúrua tama ias cookg'ai koe ncēeska bìrí xao o, nxāasega xao gha ēe i kòo kúrua ne, Tíí ga Ra a sa dtcòm ka. ²⁰Tseegu ner ko bìrí xao o, a ko máá: Wèém ēe ko ēer tsééa úia hāa ba qāese hàakagu ba ko Tíí ga Ra qāese hàakagu, me ko díím wèém ēe ko Tíí qāese hàakagu Te ba ēe tsééa óága Tea ba qāese hàakagu,” tam méé.

²¹Ncēetam ko Jeso ba mééa xg'ara ka i kò tcáóa ba tshúú qgái koe hāa, Me kò nxàe tseegukagu a máá: “Tseegukar ko bìrí xao o a ko máá: Gaxao ka c'ēe ba gha khòè ne tshàu q'oo koe tcāa Te, témé,” tam méé.

²²Gam di xu xгаа-xгааase-kg'ao xu ko téé a bóòku, gaxu ka ndaka bam ko nxàe sa c'úúa hãase. ²³Me kò gaxu ka c'ëem ncëe kò Jesom ka kaisase ncàmmeà hãam xгаа-xгааase-kg'ao ba Gam koe ghãasea ntcõe. ²⁴Me kò Simone Petere ba gaam xгаа-xгааase-kg'ao ba tcgáía ba cgoa qãe a birí me a máá, ndaka bam ko nxàe sa tèe Me, témé.

²⁵Me Jesom koe ntcóóa ghãase, a tèe Me a máá: “X'aigaè, díí baa?” témé.

²⁶Me Jeso ba xọa me a máá: “Gaam ãer ko ncëes péré qàmà sa máà me e, ãer kò gàbas q'oo koe tcguù-tcguu sia xg'ara ne,” témé. Eëm ko gaas péré qàmà sa tcguù-tcguua xg'ara, kam kò Jutase Isekariote ba máà si, Simonem ka cóase ba. ²⁷Eëm ko Jutase ba péré qàmà sa sée kagam ko satana ba tcàè cgae me. Me Jeso ba birí me a máá: “Kúru kg'oana tsi hãas gúú sa qháése kúru,” témé. ²⁸Igaba tc'óòe ko qgái koe i kò cúí khòe ga táá q'aa, dùús domkam ko Jeso ba ãeta méé sa. ²⁹Jutase ba kò mari dtcòbè sa úúa hãa khama xu kò c'ëe xu tc'ëea máá, Jeso ba ko birí me, kòès koe ko tc'ëese zi gúú zim gha x'ámá sa, kana c'ëe gúú-coa nem gha ãe dxàua hãa ne máà sa, ta tc'ëea. ³⁰Eëm ko Jutase ba péréan séea xg'ara kam kò kúúga tcg'oa. I kò ntcúú u.

Kabam x'áè-kg'ám ba

³¹Eëm ko qòò, kam kò Jeso ba máá: “Ncëeskam ko Khòem dim Cóá ba x'áàkaguè, Me ko Nqari ba Gam koe x'áàkaguè. ³²Ncèè Nqarim kò ko Gam koe x'áàkaguè, nem gha Nqari ba nxãaska thée Cóá ba Gam koe x'áàkagu, a ba a gha cúí q'oro x'áàkagu Me.

³³“Cóa xaoè, xòm x'aèa ner gha hãa cgoa xao o. Qaa Te xao gha. Eër kò ma Juta ne ma biría khamaga Ra ko ma ncëeska birí xao o a ko máá: Eër ko qòò koe xao cuiskaga sía hãa tite.

³⁴“Ra ko kabam x'áè-kg'ám ba máà xao o, a ko máá: Gaxao ka c'ëe ne ncàm. Ncëer ma ncàm xaoa hãa khama méé xao ma gaxao ka c'ëea ne thée ncàm. ³⁵Ncëes gúús ka i gha wèè khòèan q'aa, Tiri xao xгаа-xгааase-kg'ao xao o sa, gaxao ka c'ëean xao kò ncàmà hãa ne,” tam méé.

Jeso ba ko Peterem gha xọase Me sa nxàe (Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Lk 22:31-34)

³⁶Me Simonem Petere ba birí Me a máá: “X'aigaè, nda koe Tsi ko qòò?” témé.

Me Jeso ba xọa me a máá: “Ncëer ko qòò koe tsi cuiskaga kgoana naka xùri Tea hãa tite, igaba tsi gha kháóka nxāwa xùri Te,” témé.

³⁷Me Petere ba Gam ka máá: “X'aigaè, dùús domka ra gáé ga ncëeskaga xùri Tsi tama? Tsáá domkar gha kg'òèa te tcg'òó,” témé.

³⁸Me Jeso ba xọa me a máá: “Tíí domka tsia gha kg'òèa tsi tcg'òó? Tseegukar ko tseeguan birí tsi a ko máá: Ghòrò ba kg'aea hãa tite, tsi gha nqoana q'oro xọase Te,” témé.

Jeso ba dàò Me e, Abom koe ko síí ba

14 ¹“Táá méé i tcáóa tu nxùrù qgái koe hãa guu. Nqarim koe hëé naka Tíí koe hëéthëé tcoman úú. ²Abom dim nquum q'oo koe i kái x'ãè-q'ooan hàna; ncèè gatà i kò ii tama ner ga kò q'ãa-q'ãa tua hãa, síír ko x'ãè-q'ooan kg'ónòna máá tu u sa. ³Ncèè qòòr kòò a ko síí x'ãè-q'ooan kg'ónòna máá tu u, ner gha kabise a hàà sèèa mááse tu u, nxãasega tu gha gatu igaba thëé síí Tíí hàna qgái koe hãa ka. ⁴Tu gataga qòòr kom qgáim di dàòan q'ana hãa,” tam méé.

⁵Me Tomase ba bìrí Me a máá: “X'aigaè, qòò Tsi kom qgái ba xae c'úua, ka xae ga ntama ma gaa qgái dim dàò ba q'ãa?” témé.

⁶Me Jeso ba xoa me a máá: “Tíí Ra Dàò Ra a, a Tseegu Ra a, a Ra a Kg'òè Ra a. Tíí ka oose ko Abom koe síím khòèm cúím ga ba káà me e. ⁷Ncèè q'ãa Tea xao kò hãa ne xao ga kò thëé Abo ba q'ana hãa. Igaba xao ncèeska q'ãa Mea, a bódò Mea hãa,” tam méé.

⁸Me Filipi bìrí Me a máá: “X'aigaè, Abo ba x'ái xae e, nxãaska xae gha qãè xae e,” témé.

⁹Me Jeso ba bìrí me a máá: “Ncèetar ma qáò x'ãèan gaxao cgoa hãa igaba Tsi ko c'úu Te, Filipiè? Díím wèém èe bódò Tea hãa ba Abo ba bódò hãa. Nta tsi gha máá: ‘Abo ba x'ái xae e,’ témé? ¹⁰A dtcòm tama tsia Abom koer hãa, Me Abo ba Tíí koe hãa sa? Kg'uiian ncèer ko gaxao cgoa kg'ui nea Tíí koe guu nakar kg'ui i tama, igaba Abom ncèe Tíí koe x'ãèa hãa ba ko tsééa ba kúrú. ¹¹Dtcòm méé xao, Abom koer hãa, Me Gabá Tíí koe hãa sa. Ncèè gatà i kò ii tama ne méé xao nxãaska dtcòm are-aresa zi tséé zi èer ko kúrú zi domka. ¹²Tseegua ner ko bìrí xao o, a ko máá: Díím wèém èe ko Tíí koe dtcòm ba gha èer ko Tíí kúrú sa kúrú, a ba a gha ncèe tsééan ka kaia hãa tsééan kúrú, Tíí Ra ko Abom koe qòò khama. ¹³A Ra a gha dùús wèés èe xao ko Tíí cg'òè koe dtcàrà sa kúrú, nxãasegam gha Abo ba Cóám koe guu a dqòmme ka. ¹⁴Ncèè c'èes gúú sa xao kòò Tíí cg'òè koe dtcàrà ner gha kúrú si.

Jeso ba ko Tcom-tcomsam Tc'èe ba nqòòkagu

¹⁵“Ncèè ncàm Tea xao kò hãa ne xao gha x'ãè-kg'árma Te qgóóa qari. ¹⁶Ra gha Abo ba dtcàrà Me gha c'èem Hùì-kg'ao ba tsééa úúa máá xao o, gaxao cgoa gha chòò tamase hãa ba. ¹⁷Ncèe ba tseeguan dim Tc'èe Me e. Nqóó ba cuiskaga hòò Me tite, bódò Meam hãa tite, a ba a c'úu Mea khama. Igaba xao gaxao q'ãa Mea, gaxao cgoam x'ãèa, a ba a gha gaxao koe hãa khama.

¹⁸“Cuiskagar khãadoma-coa khama ma guu xaoa hãa tite, a gha kabise a hàà cgae xao o. ¹⁹Xòm x'ãè q'oo koem nqóó ba gaicara hòò Tea hãa tite, igaba xao gha gaxao hòò Te, kg'òèa Ra hãa domka, xao gha gaxao igabaga kg'òè khama. ²⁰Gaam cáím ka xao gha q'ãa, Tíí Ra Abom koe

hãa, xao gaxao Tíí koe hãa, Ra Tíí gaxao koe hãa sa. ²¹Dìim wèem ãe x'âè-kg'ámá Te úúá, a qgóóa qari ana ba gaam ncàm Tea hãam ga me e. Gaam ãe ncàm Tea hãa ba gha Abom ka ncàmmè, Ra gha Tíí igaba thèè ncàm me a gha gaam koe x'áise,” tam méé.

²²Me Jutase (ncèe Isekariote tama ba) bìrí Me a máá: “X'aigaè, dùús domka Tsia gha x'áise xae e, nqóó ba x'áise tamase?” témé.

²³Me Jeso ba xoa a máá: “Ncèè khòèm kò ncàm Tea hãa nem gha kg'uia Te qgóóa qari, Me gha Abo ba ncàm me, Tsam gha hàà cgae me, a Tsam a gha Sitsam di x'âè-q'ooan gaam koe kúrú. ²⁴Gaam ãe ncàm Te tama ba kg'uia Te qgóóa qari tama; i gataga kg'uiian ãe xao ko kóm, Tíí koe guu tama, igaba i ncèe tsééa óá Team Abom koe guua.

²⁵“Ncèe gúua ner bìrí xaoa hãa, ãer kò qanega gaxao cgoa hãa ka. ²⁶Igaba Hùì-kg'aom ncèe Tcom-tcomsam Tc'èe ii ba, ncèem gha Abo ba Tiri cg'òèan cgoa tsééa óá ba, nxãa ba gha wèè gúúan ga xгаа-xгаа xao o, a ba a gha wèè gúúan ãer bìrí xaoa hãa tc'èe-tc'èesekagu xao o.

²⁷“Tòókuan cgoar ko guu xao o, Tiri tòókua ner ko máà xao o. Nqóóm ko ma máà xao o khamar ma máà xao o tama. Táá méé i tcáóa xao nxùrù qgái koe hãa guu, kana méé xao táá q'ád guu. ²⁸Kóm tea xao kò hãa Ra ko bìrí xao o a ko máá: ‘Qòò Ra ko, a Ra a gha kabise a hàà cgae xao o,’ témé. Ncèè ncàm Tea xao kò hãa ne xao ga kò Abom koer ko qòò khama qâè-tcaoa, Abo ba Tíí ka kaia hãa khama. ²⁹Ra ncãa ncèeska bìrí xao o, qanega i kúrúse tama cookg'ai koe, nxãasega xao gha ãe i kòò kúrúse ne dtcòm ka. ³⁰Gaicarar qádse kg'ui cgoa xaoa hãa tite, ncèem nqóóm dim x'aiga ba ko hàà khama. Cúí qari gam Tíí koe úú tama, ³¹igaba méém nqóó ba q'ãa, Abo ba Ra ncàmã hãa, a ko Abom ma x'âè Tea hãa khama ma tséé sa.

“Tèe xao ncèeska, naka hààn xae qòò,” tam méé.

Jeso ba tseegu dim Kg'om Me e

15 ¹**A ba a máá:** “Tíí Ra tseegu dir Kg'om Ra a, Me Tirim Xòò ba Xhàrà-kg'ao Me e. ²Tíí koe hãam nxãam wèem ãe tc'áróan kúrú tama bam ko q'ãea tcg'òó, a ba a ko wèem nxãam ãe ko tc'áróan kúrú ba dcàò, nxãasegam gha q'lano a kái tc'áróan kúrú ka. ³Nxãakamaga tu ncèer kò kg'ui cgoa tu um kg'uiim ka q'anokaguèa. ⁴Tíí koe tu hãa nakar Tíí gatu koe hãa. Cúím nxãam ga ba cúíam kò hãa ne tc'áróan kúrú hãa tite, kg'om dis hìis koem kò hãa ne cúí ga a, gatu igaba tu gatà hèéa tite, Tíí koe tu kò hãa ne cúí ga a.

⁵“Tíí Ra Kg'om Ra a, tu gatu nxãa tu u. Gaam ãe Tíí koe hãa, Ra Tíí gam koe hãa ba, gam kái tc'áróan ko kúrúm ga me e, Tíí ka oose tu cúí gúú ga kúrú hãa tite khama. ⁶Ncèè khòèm kò Tíí koe hãa tama, nem ko nxãam khama ma xaoaguè, a ba a xgóó; èeta ii nxãa ne ko sáà xg'ae, a c'eean q'oo koe síí xaoa tcãà, a dàdè. ⁷Ncèè Tíí koe tu kò hãa, i Tiri

kg'uian gatu koe hãa ne tu gha ãe tu ko tc'ees wèe sa drcàrà, a tu a gha kúrúa mááe si. ⁸Si ko ncèe sa Tirim Xòò ba x'áakagu: kái tc'áróan tu gha kúrú, a tu a gha gatà iim dàòm ka Tiri tu xgaa-xgaase-kg'ao tu ii. ⁹Ncèem ma Abo ba ncàm Tea hãa khamagar ma ncàm tu ua hãa. Ke méé tu ncèeska Tiri ncàmkuian koe hãa. ¹⁰Ncèe Tiri x'áèan tu kò qgóóa qaria, ne tu gha Tiri ncàmkuian koe hãa, ncèer ma Tirim Xòòm di x'áèan ma qgóóa qaria, a Gam di ncàmkuian koe ma hãa khamaga ma.

¹¹“Ncèe gúua ner birí tua hãa, nxãasega i gha Tiri qãe-tcaoan gatu koe hãa ka, naka gatu di qãe-tcaoan gha cg'oè ka hēéthēe e. ¹²Tirim x'áe-kg'ám ba ncèe me e: ncàm gatu ka c'èea ne, ãer ma ncàm tua hãa khamaga ma. ¹³Cúí khòe ga ncèes ncàm ka kaia hãas ncàm sa úúa hãa tama, ncèe khòem ko ãem ncàma hãa ne khòe ne gam di kg'òean tcg'òóa máá sa. ¹⁴Tu gatu ãer ko x'áè tu u sa tu kòò kúrú ne Tiri tu ncàm-khoe tu u. ¹⁵Cuiskagar gaicara qãa ta ma tcii tua hãa tite, qãa ba gam ka q'òðsem ko dùú sa kúrú sa c'úua hãa khama. Ncèes gúus téé-q'oo koe Ra ko ncàm-khoe tu ta ma tcii tu u, wèes gúus ãer Tirim Xòòm koe xgaa-xgaasea hãa sar q'ãakagu tua hãa khama. ¹⁶Gatua nxará tcg'òó Te ta ga hãa, igabar Tíí nxará tcg'òó tua hãa, a Ra a qòð tu gha a síí tc'áróan kúrú ka nxará tcg'òó tua, tc'áróan ncèe gha qád x'áèan hãa a, nxãasegam gha Abo ba wèes gúus ãe tu gha ko Tíí cg'oè koe drcàrà sa máá tu u ka. ¹⁷Ncèea Ra ko ma x'áè tu u ga a, a ko máá, gatu ka c'èe ne ncàm, témé.

Nqóó ba ko Jesom di xgaa-xgaase-kg'aoan hòre

¹⁸“Ncèe nqóóm kò hòre tua hãa ne méé tu q'ãa, gatuam hòre tua hãa cookg'ai koem kò Tííà hòre Tea hãa sa. ¹⁹Ncèe nqóóm di tu kò ii nem ga kò nqóó ba gam di tu iise ncàm tua hãa; igaba tu nqóóm di tu tama tu u, Ra kò nqóóm koe guu a nxará tcg'òó tu u, gaa domkam ko nqóó ba hòre tu u. ²⁰Ncèer kòò kg'ui cgoa tu u kg'uian méé tu tc'èe-tc'èese, a ko máá: ‘Qãa ba gam ka q'òðsem ka tc'amaka hãa tama,’ témé sa. Ncèe xgàra Te ne kòò ne, ne gha gataga thēe xgàra tu u. A ncèe Tiri xgaa-xgaa ne ne kòò qgóóa qari ne ne gha gataga thēe gatu dian igabaga qgóóa qari i. ²¹Igaba ne gha wèe gúuan ncèe ga Tiri cg'òean domka kúrú cgae tu u, Gaam ãe tséea óá Tea hãa ba ne c'úua hãa domka. ²²Ncèe thuur kò hàà kg'ui cgoa ne tama ne, ne ga kò chibian úú tama. Igaba ne ncèeska gane di chibian koe ne gha qgóóa mááem **dàò ba** úú tama. ²³Gaam ãe hòre Tea ba gataga Tirim Abo ba hòrea. ²⁴Ncèe c'èe khòe ga qanega kúrú tama sar kò gane koe kúrú ta ga hãa, ne ne ga kò chibi úú tama. Igaba ne **ncèe zi x'ái zi** bóóa hãa, a ne a Tíí ga Ra hēe naka Tirim Xòòm ga ba hēéthēe Tsam hòrea. ²⁵Igabas ko ncèe sa x'áèan koe góásea hãa sa nxàea tseegukagu, ncèe ko máá: ‘Hòrea ne máá tea hãas gúú sa káà si i,’ témé sa.

²⁶“Igaba ãem kòò Hùì-kg'ao ba hàà, ncèer gha Abom koe guu a gatu koe tséea úú ba, tseeguan dim Tc'èe ba, ncèe ko Abom koe guu a tcg'oa ba,

nem gha Gabá Tíí ka nxàea tseegukagu. ²⁷Gatu igaba tu gha Tíí ka hàà nxàea tseegukagu, Tíí cgoa tu kò tshoa-tshoases koe ga guu a hãa khama.

16 ¹“Ncêe gúúan wèer bìrì xaoa hãa, nxãasega xao gha táá gaxao di dtcòmàn aagu ka. ²Còrè-nquuan koe ne gha xhàiaagu xao o, me gha gataga x'aè ba hàà, wèém khòèm ãe ko cg'òo xao om gha tc'èea máá, Nqari bam ko tséea máá, ta tc'èea ba. ³Ncêe zi gúú zi ne gha kúrú cgae tu u, Abo ba kana Tíí ga Ra ne c'úúa hãa khama. ⁴Igabar ncêe gúúan bìrì xaoa hãa, nxãasega xao gha ãem kòo gaan dim x'aè ba hàà ne tc'èe-tc'èese, gaan kar q'ãa-q'ãa xaoa hãa sa ka.

Tcom-tcomsam Tc'èem di tséea ne

“A ra a kò ncêe zi gúú zi tshoa-tshoas koe táá bìrì xao o, gaxao cgoar kò hãa khama. ⁵Igabar ko ncêeska Gam ãe tséé óá Team koe qòò, igaba i gaxao ka cúúa xao ga tèè Te naka máá: ‘Nda koe Tsi ko qòò?’ témé tama. ⁶Igaba ncêe gúúa ner nxàea hãa domka xao tshúú-tcaoan ka cg'oè cgaeèa hãa. ⁷Gatà i ii igabar ko tseeguan bìrì xao o: Gaxaoa i qàea máá xaoa hãa qòòr gha sa. Ncêe qòò tamar kò hãa nem Hùì-kg'ao ba hàà cgae xaoa hãa tite khama. Igaba ãe qòòr kòo ner gha gaxao koe tséea úú Me. ⁸Eẽm kòo hàà nem gha hàà nqòó ba xгаа-xгаа a chibi-chibi; chibian domka hêé, naka tchànoan domka hêé, naka xgàrakuan domka hêéthêé e. ⁹Chibian kam *gha xгаа-xгаа*, Tíí koe ne dtcòmàn tama khama. ¹⁰Tchànoan kam *gha xгаа-xгаа*, Tirim Xòòm koer ko qòò, xao gaicara hòò Te tite khama. ¹¹Xgàra-kg'aman kam *gha xгаа-xгаа*, ncêem nqòóm dim x'aiga ba nxãakamaga xgàraèa hãa khama.

¹²“Qanegar káí zi gúú zi úúa, gaxao cgoar gha nxàe zi, igaba xao ncêeska kgoana zia hãa tite. ¹³Igaba ãem kòo tseeguan dim Tc'èe ba hàà, nem gha wèè tseeguan koe úú xao o. Cuiskagam Gam koe guua zi ka kg'uíua hãa tite, igabam gha ãem ko kómís ka cúí kg'uí, a ba a gha hààko zi gúú zi ka bìrì xao o. ¹⁴X'áákagu Tem gha, ãe Tiri ii sam gha séè, a ba a bìrì xao o si khama. ¹⁵Wèéan ãe Abom úúa hãa nea Tiri i. Gaa domkar ko máá: Eẽ Tiri ii sam gha *Tc'èe ba* séè, a ba a bìrì xao o si, témé.

¹⁶“X'aè-coa ba xao hòò Tea hãa tite, a xao a gha gaicara x'aè-coam qãá q'oo koe hòò Te,” tam méé.

Xгаа-xгааase-kg'ao xu di tshúú-tcaoa ne gha kãbise a qãè-tcaoan kúrú

¹⁷Xu kò Gam di xu xгаа-xгааase-kg'ao xu c'èe xu tèèku a máá: “Dùú sa ba ko nxàe, ncêem ko máá: ‘X'aè-coa ba xao hòò Tea hãa tite, a xao a gha gaicara x'aè-coam qãá q'oo koe hòò Te,’ témé ka, a ko gataga máá: ‘Tirim Xòòm koer ko qòò domka a,’ témé?” ta xu méé. ¹⁸Xu hãa a tèèse a ko máá: “Dùú sa ba koáé nxàe: ‘X'aè-coam q'oo koe,’ tam kòo méé ne? Dùú sam ko nxàe sa xae kómía q'ãa tama,” ta xu méé.

¹⁹Me kò Jeso ba bóda q'ãa, ncêes gúús ka xu tèè Me kg'oana hãa sa, khamam kò nxãaska bìrì xu a máá: “Ntar ko méé sa xao koáé tèèku,

ncēer ko máá: ‘X'aè-coam q'oo koe xao hòd Tea hãa tite, a xao a gha gaicara x'aè-coam qãá q'oo koe hòd Te,’ témé ka? ²⁰Tseegua ner ko bìrí xao o, a ko máá: Kg'ae xao gha, a gha thòd-tcaoase kg'ae, igabam gha nqõó ba qãè-tcaoa hãa. Thòd-tcaoa xao gha hãa, igaba i gha gaxao di thòd-tcaoan kãbise a qãè-tcao sa ii. ²¹Eè khòès kòo cóán ábà di thòd koe hãa nes tshúù-tcaoa hãa, gas dim x'aè ba hààraa khama. Igaba ès ko cóán ábà xg'ara nes gaicara thòdan tc'èe-tc'èese tama, qãè-tcaoan èe cóá nea nqõómkg'ai koe ábàèa hãa di domka. ²²Khama xao gaxao ncēeska tshúù-tcaoan úúa hãa, igabar gha gaicara hàà bód xao o, xao gha qãè-tcao, i cúí khòè ga gaxao di qãè-tcaoan sée cgae xaoa hãa tite. ²³Eèm cárn ka xao cuiskaga cúí gúú ga dtcàrà Tea hãa tite. Tseegukar ko tseeguan bìrí xao o, a ko máá: Wèès gúùs èe xao ko Tíí cg'òè cgoa Abom koe dtcàrà sam gha máà xao o. ²⁴Ncēeska igaba xao qanega cúí gúú ga Tíí cg'òè cgoa dtcàrà tama. Dtcàrà, máàè xao gha ke, naka xaoa gha nxãasega qãè-tcaoan ka cg'òè.

²⁵“Ncēe gúúa ner kò sere-sere zi cgoa bìrí xao o, igabam ko x'aè ba hàà, gaxao cgoar gaia sere-sere zi cgoa kg'uía hãa tite ba, igabar gha hàà kgoarasea hàase Tirim Xòòm ka bìrí xao o. ²⁶Eèm cárn ka xao gha Tíí cg'òè koe dtcàrà. Gaxao téé-q'oo koer gha Abo ba hàà dtcàrà, tar méé tama. ²⁷Abo ba Gam ka ncàm xaoa hãa, ncàm Tea xao hãa domka, a xao a Nqarim koer guua sa dtcòmã hãa khama. ²⁸Abom koer guu a nqõóm koe hààraa. A Ra a ko gaicara nqõó ba guu, a Abom koe kãbise,” tam méé.

²⁹Xu kò nxãaska Gam di xu xgaaxgaase-kg'ao xu máá: “Bód, ncēeska Tsi ko kgoarasea hàase kg'uí, a Tsi a cúís sere-seres ga sa tséékagu tama. ³⁰Ncēeska xae ko bód wèè gúúan Tsi q'ana hãa sa, a Tsi a gataga c'èe khòè ga gha tèè Tsi sa qaa tama. Ncēes gúùs domka xae ko dtcòm Nqarim koe Tsi guua hãa sa,” ta xu méé.

³¹Me Jeso ba xõa xu a máá: “Ncēeska xaoa ko dtcòm? ³²Bód, x'aè ba ko hàà, a ba a hààraa xg'ara, èe xao gha wèèa xao ga x'áéa xao koe guu a tsai-tsaise ba, a xao a gha cúise qaù Te. Igabar cúise hãa tama, Tirim Xòò ba Tíí cgoa hãa khama.

³³“Ncēe gúúa ner bìrí xaoa hãa, nxãasega xao gha Tíí koe tòókuan úú ka. Ncēem nqõóm koe xao gha qóman cgoa qgóoku. Igaba méé xao tòn tcáo! Nqóó bar tààa hãa ke,” tam méé.

Jeso ba ko còrèa mááse

17 ¹Eèm ko Jeso ba ncēe sa kg'uía xg'ara kam ko nqarikg'ai koe ghùì-kg'ai a máá: “Aboè, x'aè ba hààraa. Tsarim Cóá ba x'áákagu, nakam gha nxãasega Tsarim Cóá ba x'áákagu Tsi, ²wèè ne khòè ne tc'amkg'ai koe Tsi qarian máà Mea hãa ke, nxãasegam gha chòd tamas kg'òè sa wèè ne èe Tsi máà Mea hãa ne máà ka. ³Si chòd tamas kg'òè

sa nc̄ee si i: q'āa Tsi ne gha, Tsáá Tsia cúisega tseegu di Tsi Nqari Tsi i sa, naka Jeso Krestem nc̄ee Tsi tsééa óága hāa ba **q'āa sa** hēéthēe e. ⁴Nqōómkg'ai koer x'áakagu Tsia hāa, ēe Tsi kò màà Tea hāa tsééan kúrúa xg'ara-xg'ara ka. ⁵Ke nc̄eeska, Aboè, hàna Tsia koe x'áàn màà Te, nc̄ee nqōóm tshoa-tshoase tama cookg'ai koer kò Tsáá cgoa úúa hāa a.

Jeso ba ko Gam di xu xгаа-xgaase-kg'ao xu còrèa máá

⁶“Eē Tsi kò nqōómkg'ai koe guu a màà Te xu khòe xu koer kò Tsari cg'òèan q'āakagu. Tsari xu u kò ii, Tsi kò màà Te xu, xu kò Tsarim kg'ui ba qg'óóa qaria. ⁷Nc̄eeska xu q'ana, ēe Tsi màà Tea hāa gúuan wèéa Tsáá koe guua hāa sa. ⁸Eē Tsi kò màà Tea kg'uiua ner màà xua hāa khama, xu kò cām tshàua máá a. A xu a kò tseeguan kaga q'āa, Tsáá koer guua hāa sa, a kò Tsáá Tsia tséé Tea hāa sa dtcòm. ⁹Nqōó bar còrèa máá tama, a ko gaxu ēe Tsi màà Tea hāa xu còrèa máá, Tsari xu u khama. ¹⁰Wèés ēer úúa hāa sa Tsari si i, si wèés ēe Tsi úúa sa Tiri si i. Ra gaxu koe guu a x'áakaguèa. ¹¹Nqōómkg'ai koe Ra gaia hāa tite, igaba xu gaxu qanega nqōómkg'ai koe hāa, Ra ko Tíí sencgaga Tsáá koe síí. Tcom-tcomsa Tsi Abo Tseè, Tsarim cg'òèm di qarian cgoa xgáèa máá xu - cg'òèm nc̄ee Tsi màà Tea ba, naka xu gha nxāasega cúí ii, nc̄ee Tsam ma cúí ii khamaga ma. ¹²Eēr kò gaxu cgoa hāa kar kòo xgáèa máá xu, a ēe Tsi kò máà Tea hāam cg'òèm cgoa kòre xu. Cúía xu ga kò táá aaguse, gaam ēe kò kaàkaguèm gha sa tééa máána hāam cúím oose, **Nqarim dis** Tcgāyas gha nxāasega nxàea tseegukaguè ka.

¹³“Igabar ko nc̄eeska Tsáá koe síí, a Ra a ko nc̄ee zi gúú zi kg'ui, nqōómkg'ai koer qanega hāase, nxāasega xu gha Tiri qāè-tcaoan ka cg'òèa hāa ka. ¹⁴Tsarim kg'ui bar màà xua, me nqōó ba hòre xua, nqōóm di xu tama xu u khama, nc̄eer Tíí ma nqōóm di tama khamaga ma. ¹⁵Tiri còrèa ne máá, nqōóm koe méé Tsi séèa tcg'òó xu, témé tama, igaba méé Tsi ēe cg'āè iim koe xgáèa máá xu si i. ¹⁶Nqōóm di xu tama xu u, nc̄eer Tíí ma nqōóm di tama khamaga ma. ¹⁷Tcom-tcomsakagu xu tseeguan cgoa, Tsarim kg'ui ba tseeguan di me e ke. ¹⁸Eē Tsi ma nqōómkg'ai koe ma tsééa óá Tea hāa khamagar ma nqōómkg'ai koe tsééa úú xua hāa. ¹⁹Gaxu domkar ko tcom-tcomsakaguse, nxāasega xu gha gaxu igaba thēé tseeguan koe tcom-tcomsakaguè ka.

Jeso ba ko wèè ne dtcòm-kg'ao ne còrèa máá

²⁰“Gaxu cúí xur còrèa máá tama. Eē gha gaxu di kg'uiian koe guu a Tíí koe dtcòm ner ko gataga thēé còrèa máá, ²¹wèéa ne ga gha cúí ii sa, ēe Tsi ma Tsáá Aboè Tíí koe hāa, Ra ma Tíí Tsáá koe hāa khamaga ma. Gane igaba méé ne thēé Gatsam koe hāa, nakam gha nxāasega nqōó ba Tsáá Tsia tséé óá Tea hāa sa dtcòm. ²²Eē Tsi màà Tea hāa x'áà ner màà nea, nxāasega ne gha cúí ii ka, nc̄ee Tsam ma Gatsam ma cúí ii khamaga ma.

²³Tíí Ra gane koe hãa, Tsi Tsáá Tíí koe hãa, nxãasega ne gha cg'oèase cúí ii ka, me gha nxãasega nqóó ba q'ãa, Tsáá Tsia tsééa óá Tea hãa sa ka, a Tsi a ncàm nea, ãe Tsi ma ncàm Tea hãa khamaga ma ka.

²⁴“Aboè, ãe Tsi máà Tea hãa ne gha Tíí cgoa ncëer hãa koe hãa sar ko tc'ëe, nxãasega ne gha Tiri x'ààn bód, ncëe Tsi máà Tea hãa a, nqóóm tshoa-tshoase tama cookg'ai koe Tsi kò guu a ncàm Tea hãa khama. ²⁵Abo Tsi tchàno Tseè, ãetam ga ma nqóó ba c'úú Tsia igaba Ra Tíí q'ãa Tsia, ne q'ana hãa Tsáá Tsia tsééa óá Tea sa. ²⁶Cg'òèa Tsir q'ãakagu nea, a Ra a gha kúru i q'ãe, nxãasega i gha ncàm kuan ncëe Tsi kò ncàm Tea hãa gane koe hãa ka, Ra gha gataga thëe Tíí ga Ra gane koe hãa ka,” tam ma còrè.

Jesom di xgàrasean hëé naka Gam dis x'oo sa hëé naka Gam di x'ooan koe tëan hëéthëé e (18–21)

Jeso ba ko qáèè

(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Lk 22:47-53)

18 ¹Eëm ko Jeso ba còrèa xg'ara, kam kò Gam di xu xgaa-xgaase-kg'ao xu cgoa xgoaba, a Kiterone dim dòm ba tchoaba. C'ëem xòem koem kò Olife di zi hii zi dim xhàrà ba hãa. Xu kò Gabá hëé naka Gam di xu xgaa-xgaase-kg'ao xu hëéthëé xu gaa koe tcàa.

²Nxãaskam kò Jutasem, ncëe kò khòè ne tshàu q'oo koe tcàa Me ba gaam qgái ba q'anaa, Jeso ba kò gaa koe kái-kg'aise Gam di xu xgaa-xgaase-kg'ao xu cgoa xg'ae khama. ³Me kò nxãaska Jutase ncõo-kg'ao xu dis xg'ae sa hëé naka kaia xu peresiti xu ka c'ëea xu hëé naka Farasai xu hëéthëé cgoa gaa koe síí. X'áà zi xu kò qgóóa, lampian hëé naka ncõo gàban hëéthëé e.

⁴Me kò Jeso ba wèéan ãe gha hàà kúru se cgae Me sa q'ana hãase tcg'oa a tèè xu a máá: “Díí ba xao ko qaa?” témé. ⁵Xu xõa Me a máá: “Jesom Nasareta di Me e,” témé.

Me Jeso ba máá: “Tíí ga Ra a,” témé. (Me kò Jutasem, khòè ne tshàu q'oo koe tcàaku-kg'ao ba gaxu cgoa téé-tëe.) ⁶Eëm ko Jeso ba máá: “Tíí ga Ra a,” témé, ka xu kò tééa dìbi, a xu a gómankg'ai koe cg'áé.

⁷Me kò gaicara tèè xu a máá: “Díí ba xao ko qaa?” témé. Xu máá: “Jesom Nasareta di Me e,” témé.

⁸Me Jeso ba xõa xu a máá: “Ncãar bìrí xao o, ncëe ga Ra a sa. A ncëe Tíí xao kòo qaa Te ne méé xao nxãaska ncëe xu khòè xu guu naka xu qòò,” témé. ⁹**Ncëe sa kò kúru se**, kg'uiian ãem kg'uiia hãa gha nxãasega tseegukaguè ka, ncëe kòo máá: “Eë Tsi kò máà Te xu kar c'ëem ga ba qanega aagu tama,” témé sa.

¹⁰Me kò nxãaska Simonem Petere ba ntcàu bam úúa hãa khama tsgúua tcg'óó me, a kiam peresitim dim qàa ba gáó, a kg'áò xòè dim tceè ba

xg'aoa tcg'òó. (Qãàm di cg'òèa ne kò Malekose e.) ¹¹Kam kò nxãaska Jeso ba Petere ba bìrì a máá: “Kabi tsarim ntcàu ba naka qòè! Cuiskaga Ra gáé ga Abom màá Tea hãas kubis *xgàrasean dis* koe kg'áà hãa tite?” témé.

Jeso ba ko Anasem koe úúè

¹²Si kò nxãaska ncõo-kg'ao xu dis xg'ae sa hëé, naka gaas dim tc'ãà-cookg'ai ba hëé, naka Juta di xu tc'ãà-cookg'ai xu hëéthëé Jeso ba qg'óó, a qáé, ¹³a xu a kg'aia Anasem koe úú Me, ncëe kò Kaifasem ka c'ùise ii ba, ncëe kò ìem kurim ka kaim peresiti ba ii ba. ¹⁴Kaifase ba gaam khòem Juta xu kò tc'èe sa máàm ga me e, a máá: “Qãè e gha ii, ncëe c'èem khòem kò khòè ne x'óóa máá ne,” témé ba.

Peterem dis xqases tc'ãà di sa

(Mt 26:69-70; Mk 14:66-68; Lk 22:55-57)

¹⁵Simonem Petere ba hëé naka c'èem xгаа-xgaase-kg'ao ba hëéthëéa kò Jeso ba xùri. Ncëem xгаа-xgaase-kg'ao ba kò kaim peresitim ka q'ãaèa, khamam kò Jesom cgoa kaim peresitim x'áé koe tcàà. ¹⁶Igabam kò Petere ba tchàa koe téé, xhàrom-kg'ám koe. Kam ko c'èem xгаа-xgaase-kg'aom ncëe kò kaim peresitim ka q'ãaèa ba kabise a tcg'oa, a dxàe-coas èe kò xhàrom-kg'ám koe hãas cgoa kg'ui, a Petere ba q'oo koe tcàà.

¹⁷Si kò qààs èe kò xhàrom-kg'ám koe tée sa Petere ba bìrì a máá: “A tsáá tsia gáé ncëem khòem di xu xгаа-xgaase-kg'ao xu ka c'èe tsi tama tsia?” témé. Me xqà a máá: “Gaar tama ra a,” témé.

¹⁸Qgàisa a kò ii, xu kò qàà xu hëé naka tempelem di xu kòre-kg'ao xu hëéthëé xu èe xu kò dxùua hãas c'ees koe téé-tëe, a ko x'òò-x'oose. Petere ba kò gataga thëé gaxu cgoa téé-tëe, a ko x'òò-x'oose.

Kaiam peresiti ba ko Jeso ba tèè

(Mt 26:59-66; Mk 14:55-64; Lk 22:66-71)

¹⁹Me kò nxãaska kaim peresiti ba Jeso ba tèè, Gam di xu xгаа-xgaase-kg'ao xu ka hëé naka Gam di xгаа-xgaan ka hëéthëé e. ²⁰Me Jeso ba xqà me a máá: “Xgobekg'amseaser kò wèem nqóóm cgoa kg'ui, a Ra a kò ko wèé x'aè ka còrè-nquuan koe hëé, naka tempelem koe hëéthëé xгаа-xгаа, ncëe wèé Jutan ko xg'ae koe. Cúí gúù gar kò táá xàise nxàe. ²¹Kháé tsia ko dùús domka tèè Te? Tèè èe kò kóm Tea hãa ne, tseeguan kaga ne q'ana dùú sar nxàea hãa sa,” tam méé.

²²Eëm ko Jeso ba ncëe gúúan kg'uia xg'ara kam kò c'èem kòre-kg'aom, cúuse kò tée ba Jeso ba x'ábú, a máá: “Ncëea Tsi ga ko ma kaim peresiti ba ma xqà gaa?” témé. ²³Me Jeso ba xqà me a máá: “Ncëe c'èe gúúan cg'ãè Ra kò kg'uia hãa ne méé tsi nxàea tseegukagu, dùú sa cg'ãè si i sa. Igaba ncëe tchànoser kò kg'uia hãa ne tsi ko dùús domka x'ábú góó Tea máá?” témé.

²⁴Me nxāaska Anase ba kiam peresitim Kaifasem koe tsééa úú Me, qanegam qáéèa hāase.

Peterem dis xōases cáàm di sa hēè naka nqoana di sa hēéthēè e
(Mt 26:71-75; Mk 14:69-72; Lk 22:58-62)

²⁵Eēm Simonem Petere ba hāa a ko kùru-kuruse kam kò tèèè a máá: “Tsáá tsia gáé Gam di xu xgaa-xgaase-kg'ao xu ka c'ēè tsi tama tsia?” témé. Me xōase a máá: “Gaar tama ra a,” témé.

²⁶Me kò c'ēem qāàm kiam peresitim di ba, ncēe Peterem kò xg'aoa tçg'òò tceeam khòèm dim qhàò ba tèè me a máá: “Gaam cgoa ra gáé kò Olife dim xhàrààm q'oo koe bòò tsi tama?” témé. ²⁷Me gaicara Petere xōase e, me kò kúúga ghòrò ba tshoa-tshoa a kg'ae.

Jeso ba Pilatom cookg'ai koe
(Mt 27:1-2, 11-14; Mk 15:1-5; Lk 23:1-5)

²⁸Xu kò Juta xu Jeso ba Kaifasem dim nquum koe guu a, Roma ne dim tç'āà-cookg'aim dim nquum koe úú. Gaa x'aèan ēe ka i kò kaisa ntcùúkg'ai cgoa a. Xu kò Juta xu táá xu gha cç'uriga domka nquum q'oo koe táá tcāà, nxāasega xu gha Paseka di tç'òoan tç'òó ka.

²⁹Khamam kò Pilato ba tçg'oa a síí cgae xu, a tèè xu a máá: “Dùútsa chibi sa xao ko ncēm Khòè ba tcee?” témé. ³⁰Xu xōa me a máá: “Chibi kúrú-kg'ao tamam kò ii ne xae ga kò tsáá koe óá Me tama,” témé.

³¹Me Pilato nxāaska birí xu a máá: “Séèa xao mááse Me, naka xaoa síí gaxao di x'aèan cgoa xgàra Me,” témé. Xu Juta xu xguì a birí me a máá: “Igaba xae c'ēem khòè ba xae gha x'ooan koe xgàra di qarí úú tama,” témé. ³²**Ncēe sa kò kúrúse**, ēem kò Jeso ba kg'uia hāa, nta iis x'oo sam gha hàà x'óó di kg'uiian gha hàà nxāasega tseegukaguè ka.

³³Me kò nxāaska Pilato ba kàbise a nquum q'oo koe tcāà, a Jeso ba tcii, a tèè Me a máá: “A Tsáá ga Tsia Juta ne di Tsi x'aiga Tsi?” témé. ³⁴Me Jeso ba xōa a máá: “Tsáá ka tsi ko ma cuiaga tèè Tea, kana c'ēè khòèa Tíí ka tsáá cgoa kg'uia hāa?” témé.

³⁵Me Pilato xōa a máá: “Kháé tíí ga ra gáé Juta raa? Tsari ne khòè ne hēè naka Tsari xu kaia xu peresiti xu hēéthēéa tíí tshàu q'oo koe tcāà Tsia. Ka Tsia dùú sa kúrúa hāa?” témé. ³⁶Me Jeso ba xōa a máá: “Tiri x'aia nea ncēm nqōóm di tama. Ncèè gatà i kò ii, ne xu ga kò Tiri xu tséé-kg'ao xu ncōo sa x'āà hāa, nxāasegar gha táá Juta ne tshàu q'oo koe tcāàè di sa. Igaba i ncēeska Tiri x'aian ncēm nqōóm di tama a,” tam méé.

³⁷Me Pilato nxāaska tèè Me a máá: “Kháé Tsia x'aiga Tsia?” témé. Me Jeso ba xōa a máá: “X'aiga Ra a, ta tsi ko méé. Gaas gúùs domkaga Ra ábàèa, a Ra a ncēes gúùs domkaga nqōómkg'ai koe hààraa, hààr gha nxāasega tseeguan nxàea tseegukagu ka. Wèé khòèan ēe tseeguan dia ko kg'uia Te komsana,” tam méé.

³⁸ Me Pilato ba bìrì Me a máá: “Tseegua nea dùúá?” témé.

Jeso ba ko x'oo sa xgàra mááè
(Mt 27:15-31; Mk 15:6-20; Lk 23:13-25)

Ncées gúù sam ko mééa xg'ara kam kò tchàa koe tcg'oa, a gaicara Juta xu koe sí, a bìrì xu a máá: “Cúí chibi gar hòd cgae Me tama gaan kam gha chibi-chibiè e. ³⁹Igaba i gatu di cau u, Paseka di x'aè ka méér c'èem chibi-kg'ao ba kgoara máá tu u sa. Ka tu ko tc'èe, Juta ne dim X'aiga ba méér kgoara máá tu u sa?” témé. ⁴⁰Xu q'au a xoa me a máá: “Eè-èe, Gam ka tamase, Barabase ba máá ta a,” témé. Barabase ba kò ts'àà-kg'ao me e.

19 ¹Nxàaskam kò Pilato ba Jeso ba sée a úú, Me sí qoaè. ²Xu kò ncõo-kg'ao xu dxàman cgoa kúrúeas cába sa kabea xg'ae a cábákagu Me, a xu a ncòàm qgái ba hãakagu Me, ³a téé a qõda máá Me a ko máá: “Tcgáìd, Juta ne di Tsi X'aiga Tseè!” témé. A xu a tshàua xu cgoa x'ábú góó Me.

⁴Me kò Pilato ba gaicara tcg'oa a Juta xu bìrì a máá: “Bòd, tcg'òd ra ko a gaxao koe óá Me, nxàasega xao gha q'aa, tíí ra cúí chibi ga hòd cgae Me tama sa ka,” témé. ⁵Eè ko Jeso ba tcg'oa, dxàman dis cába sa cába hãase, a ncòàm qgái ba hana, kam ko Pilato bìrì xu a máá: “Bòd! Ncèe ga Me e khòè ba!” témé.

⁶Eè xu ko kaia xu peresiti xu hēé naka tempelem di xu kòre-kg'ao xu hēéthēé ko bòd Me, ka xu kò q'au a máá: “Xgàu Me! Xgàu Me!” témé. Igabam kò Pilato xoa xu a máá: “Gaxao sée naka síí xgàu Me, tíí ra cúí chibi ga hòd cgae Me tama ke,” témé.

⁷Xu Juta xu xoa a máá: “X'àèan ta úúá; gaa x'àèan èe ka méém x'óós gúù si i, Nqarim dim Cóá Me e tam ko méé khama,” ta xu méé.

⁸Eè ko Pilato ncées gúù sa kóm kam kò kaisase q'ád, ⁹a ba a kàbise a gaicara nquum q'oo koe tcàà, a Jeso ba tèè a máá: “Nda koe Tsi guua?” témé. Igabam kò Jeso ba táá cúí xoa ga kúrú. ¹⁰Me Pilato ba tèè Me a máá: “Tíí cgoa kg'uiian Tsi tc'èe tama? C'úúá Tsia, qaria ner úúá, kgoara Tsi r gha di i kana xgàu Tsi di i sa?” témé. ¹¹Me Jeso ba xoa a máá: “Cúí qari ga tsi Tíí koe úú tama, ncèè nqarikg'ai koe tsi kò guu naka mááè e tama ne. Gaa domkam gaam èe tshàu q'ooa tsi koe tcàà Tea ba chibiga me e, kaias chibi sa,” tam méé.

¹²Gaa koe guus kam kò Pilato ba Jeso bam gha kgoara cgoa dàdan qaa, igaba xu kò Juta xu q'au a ko máá: “Eè tsi kòd ncèem khòè ba kgoara ne tsi **Roma ne òm x'aigam** Kaesaram ka tcàràse tsi tama tsi i. Wèém khòèm èe ko máá, x'aiga Me e, témé ba ko Kaesaram cgoa ntcoeku,” témé.

¹³Eè ko Pilato ncèe kg'uiian kóm kam kò Jeso ba tchàa koe tcg'òd, a ba a xgàra-kg'aom dis ntcõo-q'oos koe síí ntcõó, 'Nxõán dim nqám ba' ta ko ma tcièem qgáim koe (Hebera dis kg'uis ka ko Gabata ta ma tcièè ba).

¹⁴Paseka dim cáim ba kg'ónòseba máá dim cáim me e kò ii, i kò koaba di x'aè e. Kam kò Pilato ba Juta ne birí a máá: “Bòd, ncèe ga Me e gatu dim X'aiga ba,” témé. ¹⁵Igaba xu kò q'au a máá: “Tcg'òdó Me! Tcg'òdó Me! Xgàu Me!” témé. Me Pilato tèè xu a máá: “Kháé méér gaxao dim X'aiga ba xgàu dèe?” témé. Xu **kaia xu peresiti xu** xoa a máá: “X'aiga ta úú tama, Kaesaram oose,” témé.

¹⁶Me kò nxāaska Pilato máà xu Me, nxāasegam gha xgàuè ka.

Jeso ba ko xgàuè

(Mt 27:32-44; Mk 15:21-32; Lk 23:26-43)

Xu kò nxāaska ncōo-kg'ao xu Jeso ba sèè, ¹⁷Me Gam dis xgàu sa dcéé a tcg'loa, a ‘Tcúú c'òá’ ta ko ma tciès qgáis koe síí (ncèè ko Hebera dis kg'uis ka ko ‘Gologota’ ta ma tciè sa). ¹⁸Gaa koe xu kò xgàu Me, naka c'èe tsara khòè tsara hēéthēé e Gam cgoa, cúí ba c'èe xòèa ba za, me c'èe ba c'èe xòèa ba za, Me Jeso ba nqàè koe téé.

¹⁹Me kò Pilato x'ái sa góá hāa, a xgàus koe qáéa tòò sia; ncēetas kòò ma nxáráse: “NASARETA DIM JESO BA, JUTA NE DIM X'AIGA BA,” ta ma ma. ²⁰Ne kò kái ne Juta ne ncēes x'ái sa nxárá, ēem kò Jeso ba xgàuèam qgái ba kò x'áé-dxoom ka cúù me e khama. Si kò x'ái sa Hebera dis kg'uis ka hēé, Latini dis ka hēé naka Gerika dis ka hēéthēé góàèa. ²¹Xu kò nxāaska kaia xu peresiti xu Juta ne di xu Pilato ba birí a máá: “Táá góá naka máá: ‘Juta ne dim X'aiga ba,’ témé guu, igaba máá: ‘Ncēem khòè ba kòò máá, Juta ne dim X'aiga Me e,’ témé,” ta xu méé. ²²Me Pilato xoa a máá: “Eèr góá hāa sar góá hāa,” témé.

²³Eè xu ko ncōo-kg'ao xu Jeso ba xgàu ka xu kò qgáía ba sèè, a 4 zi dtcòò zi cgoa q'aa-q'aa a, si dtcòò sa khòèm di sa ii, me q'oo koe ko hāaèem qgáím cúí ba qaù. Ncēem qgái ba kò qgāé-dàò úú tama, a cúí xòè koe tc'amaka guu a nqāaka xōas koe qgāéèa.

²⁴Xu kò biríku a máá: “Hààn xae táá tòà me guu, igaba hàà naka xae cgúúan ntcòò naka bòd diína gha sèè me sa,” témé. Ncèe sa kò kúrúse, èe **Nqarim dis** Tcgāyas koe góáèas gha nxāasega nxāea tseegukaguè ka, ncèe kòò máá:

“Qgáía Te xu kò q'aa-q'aaku,
a Tiri qgáían domka cgúúan ntcòò,”
témé sa. Ncèea ncōo-kg'ao xu kò hēé ga a.

²⁵Jesom dis xgàus qàe koes kò xòè sa tēe, naka Gam ka xòòs ka qōese sa hēé, Marias ncèe Kelopasem dis khòè sa, naka Maria Magatalena sa hēéthēé e. ²⁶Eēm ko Jeso ba xòè sa èe koe bòd, naka xgaa-xgaase-kg'aom ēem kò ncàma hāa ba hēéthēé e me qàea sa koe tēe, kam kò xòè sa birí a máá: “Khòè seè, sarim cóám ga me e ncèe ba!” témé. ²⁷A ba a xgaa-xgaase-kg'ao ba birí a máá: “Bòd, saòs ga si i ncèe sa,” témé. Me kò xgaa-xgaase-kg'ao ba ēem x'aèem koe guu a sèè a x'áéa ba koe úú si.

Jeso ba ko x'óó

(Mt 27:45-56; Mk 15:33-41; Lk 23:44-49)

²⁸ Wèè gúùà nea xg'ara hãa sa q'ana hãasem kò Jeso ba ncêes gúùs qǎá q'oo koe máá: “Cǎrǎa raa!” témé. Ncêes gúù sa kò kúrúse, **Nqarim di zi** Tcgāya zi gha nxāasega nxāea tseegukaguè ka. ²⁹ Si kò tsau tshàan ka cg'oèa hãas gaba sa hãa, khama xu kò tsau tshàan ka cg'oèa hãas x'úrú sa tcìika-tcamkuan dim hìim koe tòò, a ghùu a kg'árǎa ba koe úú. ³⁰ Eēm ko Jeso ba tsau tshàan kg'áà xg'ara kam kò máá: “Xg'ara-xg'araèa ia!” témé. A ba a tcúúa ba qám, a sónòà tcg'òó.

³¹ Kg'ónòsean dim cǎm me e kò ii, me kò q'uu dim cǎm ba cgáém cǎm Sabata di me e. Ne kò Juta ne Sabata dim cǎm ka i gha tc'áróan xgàuan koe tceesea téé sa tc'ée tama, khama ne kò Pilato ba dtcàrà c'óán gha khòáè, i tc'áróan xòòè sa. ³² Xu kò nxāaska ncōo-kg'ao xu hàà, a hàà tc'ǎà dim khòèm di c'óán khòá, ncêe kò Jesom cgoa xgàuèa ba, naka c'èem dian hēéthēé e. ³³ Igaba èe xu ko Jesom koe hàà, ka xu kò sao-xg'ae Mem nxāakamaga x'óóa hãa, xu kò táá c'óáa ba khòá. ³⁴ Igabam kò ncōo-kg'ao xu ka c'èe ba Jeso ba kg'áó-xgàom cgoa gǎó dxàbè, i kúúga qháése c'áòan hēé naka tshàan hēéthēé gaa koe guu a ntcāa. ³⁵ (Khòèm èe kò bóò o ba kò nxāea tseegukagu u, si gam dis nxāea tseegukagu sa tseegu si i. Me q'anaa, tseegu sam ko nxāe sa, **a ba a ko nxāea tcg'òó o**, gatu igaba tu gha thēé nxāasega dtcòm ka.) ³⁶ Ncêe zi gúú zia kò kúrúse, èe **Nqarim dis** Tcgāyas koe góáèas gha nxāasega nxāea tseegukaguè ka, ncêe kò máá: “C'óáa ba ka cúían ga khòáè tite,” ta méé sa. ³⁷ Si ko c'èes Tcgāyas **Nqarim di** sa gataga máá: “Bòò xu gha gaam èe xu gáòà hãa ba,” témé.

Jeso ba ko kg'ónòè

(Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Lk 23:50-56)

³⁸ Ncêe zi gúú zi qǎá q'oo koem kò Josefam Arimatea di ba, ncêe kò Jesom di xgaa-xgaase-kg'ao ii ba, Jesom dim tc'áró ba xàia hãase Pilatom koe dtcàrà, Juta nem kòò q'áò khama. Me kò Pilato ba kgoara máá me me. Me hàà a Gam dim tc'áró ba sèé. ³⁹ Nikodemasem ncêe kò kg'aia Jeso ba ntcúú ka dàraa hãa ba kò hãa cgoa mea. Nikodemase ba kò tsháán hēé, naka tcgàúse di nxúian hēéthēé óá, 30 qóm-q'ooan khama noo o. ⁴⁰ Jesom dim tc'áró ba tsara kò sèé, a tsara a tsháán cgoa xg'ae-xg'ae a q'úú qgáí cgoa kúrúèa kòan cgoa tcám me. Ncêe sa kò caus Juta ne ko ma kg'aiga kg'ónòkus ga si i. ⁴¹ Eēm kò Jeso ba xgàuèa hãam qgáim koem kò xhàrà ba hãa, me kò kabam hǎém tc'ám di ba xhàrà q'oo koe hãa, ncêe cúí khòè ga qanega gam koe kg'ónòè tama ba. ⁴² Juta ne dim cǎm kg'ónòsean di me e kò ii, si kò tc'ám sa cúú si i, khama ne kò Jeso ba gas koe ga kg'ónò.

Kàà gúùs tc'ám sa

(Mt 28:1-8; Mk 16:1-8; Lk 24:1-12)

20 ¹ Tc'ǎà dim cǎm bekem dim di ntcúúkg'ai cgoa, qanega i ntcúú u koes kò Maria Magatalena sa tc'ám koe hàà, a hàà nxǒá sa

bòd si tc'áms-kg'ám koe ghànèa tcg'òóèa. ²Si ko Simonem Peterem koe hēé naka c'ēem xгаа-xгааse-kg'aom koe hēéthēé qgóéa síí, ncēe kò Jesom ka ncàmmèa ba, a síí bìrì tsara a a máá: “X'aiga ba xu tc'áms koe sèèa tcg'òóa hāa, ta c'úúa hāa nda koe xu úú Mea hāa sa!” tas méé.

³Me kò nxāaska Petere gaam xгаа-xгааse-kg'aom cgoa xgoaba, tsara tc'áms koe qòd. ⁴Wèéa tsara ga kòo qàrò, igabam kò gaam xгаа-xгааse-kg'ao ba Petere ba qgóéa guu, a tc'áms koe tc'āa a síí. ⁵Téém ko a qámse a xhōo a bòd kam kò q'úú qgáí cgoa kúrúèa kòàn cúí ga bòd i gaa koe hāa, igabam kò táá q'oo koe tcāa. ⁶Me kò nxāaska Simonem Petere ba kháóka xùri me a hàà, a hàà tc'áms koe tcāa; a q'úú qgáian cgoa kúrúèa kòàn bòd i gaa koe xōe, ⁷naka kg'ónò cgoa òm qgáím ncēe kò Jesom tcúú koe hāa ba hēéthēé e. Qgáí ba kò kòàn cgoa hāa tama a kò cúíaga qabesea ntcōe. ⁸Me kò nxāaska gaam xгаа-xгааse-kg'aom, ēe kò tc'áms koe tc'āa a síí ba, q'oo koe tcāa thēé, a bòd, a dtcòm. ⁹Qanega tsara kò **Nqarim dis** Tcgāya sa kómá q'āa tama, Jeso ba méém x'ooan koe tèes gúú si i ta kòo méé sa. ¹⁰Tsara kò nxāaska xгаа-xгааse-kg'ao tsara x'áé koe kàbise a dìbi.

Jeso ba ko Maria Magatalenas koe x'áise

(Mt 28:9-10; Mk 16:9-11)

¹¹Igabas kò Maria sa tc'áms ka tchàa koe téé a ko kg'ae. Eēs hāa a ko qanega kg'ae kas kò qámse a tc'áms q'oo koe xhōo a bòd, ¹²a sa a cám moengele tsara q'úúse hāna tsara bòd, tsara Jesom òm tc'áróm kò xōe koe ntcōóa-ntcōe, c'ēe ba kò tc'úúa ba kò hāa koe ntcōe, me c'ēe ba nqàrèa ba kò hāa koe ntcōóa-ntcōe. ¹³Tsara tèe si a máá: “Khòè seè, dùús domka si ko kg'ae?” témé. Si máá: “Tirim X'aiga ba xu tcg'òóa hāa, ra c'úúa hāa nda xu úú Mea sa!” témé.

¹⁴Ncēetas ko méé kas kò kàbise a Jeso ba bòd Me tééa-tēe, igabas kò Jeso Me e sa táá bòda q'āa.

¹⁵Me Jeso ba bìrì si a máá: “Khòè seè, dùús domka si ko kg'ae? Díí ba si ko qaa?” témé. Xhàrà-kg'ao Me e, tas kò tc'ēea hāa khamas kò bìrì Me a máá: “Aboè, ncēè tsáá ga tsi kò sèè Mea hāa ne bìrì te nda koe tsi xòò Mea hāa sa, nakar sèè Me,” témé.

¹⁶Me Jeso ba bìrì si a máá: “Mariaè!” témé.

Si tééa kàbise a q'óá-kg'lai Me, a Hebera dis kg'uis ka máá: “Raboni!” témé. (Ncēe sa ko máá: ‘Xгаа-xгаа-kg'ao Tseè,’ témé.)

¹⁷Me Jeso ba bìrì si a máá: “Táá qgóó Te guu, qanega Ra Abom koe kàbise ta ga hāa ke. Igaba méé si Tíí qōe ga xu koe qòd naka síí bìrì xu naka máá: ‘Kàbiser ko Tirim Abom koe, gaxao òm Abo ba; a Tirim Nqari ba, gaxao òm Nqari ba,’ ” témé.

¹⁸Si kò Maria Magatalena sa xгаа-xгааse-kg'ao xu koe qòd a síí bìrì xu a máá: “X'aiga bar bòda hāa!” témé. A sa a bìrì xu ncēe zi gúú zim bìrì sia sa.

Jeso ba ko Gam di xu xгаа-xгааse-kg'ao xu koe x'áise
(Mt 28:16-20; Mk 16:14-18; Lk 24:36-49)

¹⁹Tc'ãà dim cárn bekem dim di dqòan ka xu kò xгаа-xгааse-kg'ao xu xg'aea hãa, i kò Juta ne di bèean ka nquu-kg'árnan qarika tcèekg'ammèa. Kam kò Jeso ba hàà xg'aekua xu koe téé a ba a birí xu a máá: “Tòókuan méé i gaxao cgoa hãa!” témé. ²⁰Eēm ko ncēe sa mééa xg'ara kam kò tshàua ba hēē naka xòèa ba hēéthēé x'ái xu. Eē xu kò xгаа-xгааse-kg'ao xu X'aiga ba bód ka xu kò qāè-tcao.

²¹Me gaicara Jeso ba birí xu a máá: “Tòókuan méé i gaxao cgoa hãa! Ncēm ma Abo ba ma tsééa óá Tea khamaga Ra ko ma tsééa úú xao o ke,” témé. ²²Eētam ko mééa xg'ara kam kò dqòmà tcāà cgae xu u, a máá: “Tcom-tcomsam Tc'ēe bar ko máà xao o. ²³Ncēè c'ēe khóèan xao kòo gaan di chibian qgóóa máá ne i qgóóa mááèa, a ncēè qgóóa máá a tama xao kò hãa, ne i qgóóa mááè tite,” tam méé.

Jeso ba ko Tomasem koe x'áise

²⁴Nxãaskam kò Tomasem (ncēe Didimo ta kòo ma tciēm) 12 xu ka c'ēe ba gaxu cgoa hãa tama, ēem kò Jeso hààraa ka. ²⁵Khama xu kò c'ēe xu xгаа-xгааse-kg'ao xu birí me a máá: “Ncāa xae X'aiga ba bód!” témé.

Igabam kò birí xu a máá: “Cgabian di xg'ama ner kòo tshàua ba koe bód tama, a tshàua te gaa xg'aman koe tcāà tama, naka tshàua te xòèa ba koe tcāà tama ner cuiskaga dtcòmà hãa tite,” tam méé.

²⁶Bekem qāá q'oo koe xu kò Gam di xu xгаа-xгааse-kg'ao xu nquum koe gaicara xg'aea hãa, me kò Tomase ba hãa cgoa xua. Nquu-kg'árn ne kò tcèekg'amsea hãa, igabam kò Jeso ba gaxu xg'aeku koe hàà téé, a máá: “Tòókuan méé i gaxao cgoa hãa!” témé. ²⁷A nxãaska Tomase ba birí a máá: “Tshàua tsi ncēe koe tcāà, naka tsia tshàua Te bód. Tchoanà tshàua tsi naka xòèa Te koe tcāà a. Káise tc'ēe-tc'ēesean cgoa q'aa naka dtcòm,” témé.

²⁸Me Tomase xqa Me a máá: “Tiri Tsi X'aiga Tseè, a tiri Tsi Nqari Tseè!” témé.

²⁹Me nxãaska Jeso ba birí me a máá: “Ncēe tsi ncāa bód Te ka tsia ko dtcòm? Eē bód tama igaba ko dtcòm nea ts'ee-ts'ee'kg'aièa!” témé.

Dùú domkas ncēes tcgāya sa góáèa sa

³⁰Jeso ba kò Gam di xu xгаа-xгааse-kg'ao xu cookg'ai koe kái zi x'ái zi c'ēe zi kúrú, ncēes tcgāyas koe góáse tama zi, ³¹igaba i ncēean góáèa hãa, nxãasega tu gha dtcòm, Jeso ba Krestem Nqarim dim Cóa Me e sa ka, a tu a gha dtcòmàn ka Gam dim cg'òèm koe kg'òèan úú ka.

Jeso ba ko 7 xu xгаа-xгааse-kg'ao xu koe x'áise

21 ¹Ncēe zi gúú zi qāá q'oo koem kò Jeso ba gaicara Gam di xu xгаа-xгааse-kg'ao xu koe x'áise, Tiberia dim tshàm koe.

Ncēetam ma x'áisea. ²Simonem Petere ba hēé, naka Tomase ba hēé (ncēe kò Didimo ta ma tciiè ba), naka Nataniele ba hēé, ncēe kò Kana koe guua ba, Galilea di i, naka Sebetem di tsara cóa tsara hēé, naka xгаа-xгааase-kg'ao tsara c'ēe tsara hēéthēé xua kò xg'aea hāa. ³Simonem Petere ba kò c'ēe xu birí a máá: “Qōðr ko a sí x'aùan qgóó,” témé. Xu máá: “Qōð cgoa tsi xae gha,” témé. Xu tcg'oa a xu a sí dxòrom koe q'ábà, igaba xu kò èem ntcùúm ka táá cúí gúú ga qgóó.

⁴Kaisa ntcùúkg'ai cgoam kò Jeso ba tshàam-kg'ám koe téé-tēe, igaba xu kò xгаа-xгааase-kg'ao xu táá Jeso Me e sa bóða q'āa. ⁵Me Jeso ba tcii xu a máá: “Cóa xaoè, cúí x'aù ga xao gáé hòð tama?” témé. Xu xoa Me a máá: “Eē-ēel!” témé. ⁶Me birí xu a máá: “Gaxao dis c'uisí sa kg'áo xòèan dxòrom di koe xaoa tcāa, c'ēe gúú xao gha hòð ke,” témé. Xu xaoa tcāa si, a xu a dxòrom q'oo koe tcēa tcāa sa ka tààè, x'aùan di kái-q'ooan ka.

⁷Me kò nxāaska xгаа-xгааase-kg'aom ēe Jesom kò ncāma hāa ba Petere ba birí a máá: “X'aiga Me e!” témé. Eēm ko Simonem Petere ba kóm X'aiga Me e sa kam kò gam di qgáían hāa (tséé sam kò nxōða máá ana hāa khama), a ba a tshāan q'oo koe nxàia tcāa. ⁸Igaba xu kò c'ēe xu xгаа-xгааase-kg'ao xu dxòrom cgoa tshàam tsam-tsáo koe sí, x'aùan ka cg'oèa hāas c'uisí sa tcēè a. Nqōómkg'ai ka xu kò nqúú tama, 100 khama noo zi nāa-q'oo zi cúí zi kò qaùa hāa. ⁹Eē xu ko nqōómkg'ai koe hàà ka xu kò gaa koe bóð si c'ee sa dxúúsea hāa, a x'aùan úúa hāa naka péréan hēéthēé e.

¹⁰Me kò Jeso ba birí xu a máá: “C'ēe x'aùan ēe xao ncāa qgóó xao óá,” témé.

¹¹Me kò Simone Petere ba q'ábà, a c'uisís x'aùan ka kò cg'oèa sa tcēa tcg'óó, 153 i kò ii. Kái i kò ii igabas kò c'uisí sa táá tòà. ¹²Me Jeso ba birí xu a máá: “Hàà xao naka hàà tc'óó,” témé. Nxāaska i kò xгаа-xгааase-kg'aoan kgoarase tama, tēè Me i gha a máá: “Dí Tsia?” témé ka. X'aiga Me e sa xu kò q'ana hāa khama. ¹³Me Jeso ba hàà, a hàà péréan sēè, a máà xu. A ba a gataga hēé x'aùan ka.

¹⁴Ncēea kò nqoana dim x'aèm ga me e, ncēm kò Jeso ba Gam di xu xгаа-xгааase-kg'ao xu koe x'áise ba, èem kò x'ooan koe ghùèa ka.

Jeso ba hēé naka Petere ba hēéthēé tsara

¹⁵Eē xu ko tc'óóa xg'ara kam kò Jeso ba Simonem Petere ba birí a máá: “Simoneè, Johanem di tsi cóa tseè, ncēe xu khòè xu ka tsia ncām Tea?” témé. Me birí Me a máá: “Eè, X'aigaè, ncām Tsia raa sa Tsi q'ana,” témé. Me Jeso ba birí me a máá: “Tiri ghùu-coan dxòókagu,” témé.

¹⁶Me kò gaicara Jeso ba birí me a máá: “Simoneè, Johanem di tsi cóa tseè, ncām Tea tsia?” témé. Me birí Me a máá: “Eè, X'aigaè, ncām Tsia raa sa Tsi q'ana,” témé. Me Jeso ba máá: “Tiri ghùuan kòre,” témé.

¹⁷Nqoana dis kam kò Jeso ba birí me a máá: “Simoneè, Johanem di tsi cóa tseè, ncām Tea tsia?” témé. Petere ba kò tshúù-tcao, Jeso ba kò

nqoana q'oro tēè me a máá: “Ncàm Tea tsia?” témé khama, kam kò máá: “X'aigaè, wèè zi gúù zi Tsi q'ana; ncàm Tsia raa sa Tsi q'ana!” témé. Me Jeso ba máá: “Tiri ghùuan dxòókagu. ¹⁸Tseegukar ko tseeguan bìrí tsi a ko máá: Eè tsi xg'ao cg'aré ii ka tsi xg'ao ko hāakaguse, a ko kg'ama tēè a qōò ēè tsi ko tc'ēè koe. Igaba ncēè tsi kaia hāa ka tsi gha tshàua tsi tchoanà, me gha c'ēm khòè ba hāakagu tsi, a ba a ēè tsi tc'ēè tama koe úú tsi,” tam méé. ¹⁹(Ncēeta mééan kam kò Jeso ba Peterem gha hàà x'óóm dàò ba nxàè, a ba a Nqari ba x'áakagu.) Kam kò nxāaska bìrí me a máá: “Xùri Te!” témé.

²⁰Petere ba kò ntcēè, a c'ēm xгаа-xгааse-kg'aom Jesom kò ncàma hāa ba qāaa ba koe bóò, me ko xùri tsara a. (Ncēè ba gam ēè kò dqòà di tc'òoan koe, Jesom koe ghāase ntcōem ga me e, ncēè kò tēè Me a ko máá: “X'aigaè, dìna ko hàà khòè ne tshàu q'oo koe tcāà Tsi?” témé ba.) ²¹Eēm ko Petere bóò me, kam kò Jeso ba tēè a máá: “X'aigaè, kháé gam ka ntamaà?” témé. ²²Me Jeso ba xoa me a máá: “Kg'òèasem gha hāa, Ra nxāakg'aiga síf kabise sar kòò tc'ēè ne i ko nxāan tsáá koe dùú sa nxàè? Tsáá méé tsi xùri Te,” tam méé.

²³Si kò ncēes tchōà sa khòè qōeku xu koe qòàrase, ncēm xгаа-xгааse-kg'ao ba x'óó tite di sa. Igabam kò Jeso ba máá, x'óóm tite, témé tama, kg'amam kòò máá: “Kg'òèasem gha hāa, Ra nxāakg'aiga síf kabise sar kòò tc'ēè ne i ko nxāan tsáá koe dùú sa nxàè?” témé.

²⁴Ncēm xгаа-xгааse-kg'ao ba gam ncēè zi gúù zi kò nxàea tseegukaguam ga me e, a kò góá zi ba. Ta q'ana hāa gam dis nxàea tseegukagu sa tseegu si i sa.

Tcgāyas dis chōò-q'oo sa

²⁵Jeso ba kò gataga thēè c'ēè zi gúù zi kái zi kúrú. Ncēè wèéa zi ga kò cúí-cúí góáèa hāa nem ga kò, bóòr ko ka, nqōóm ga ba kgoana naka wèè zi tcgāya zi ncēè zi qgóó tama, ēè ga kò góáèa hāa zi.